

دوخت ۱

رشته‌ی طراحی و دوخت
زمینه: خدمات
گروه: تحصیلی هنر
شاخه‌ی: آموزش فنی و حرفه‌ای
شماره‌ی درس:

۶۸۷

دوخت ۱ / مولفان: شریفه پاسبان، فاطمه صدر اصفهانی، رویا کریمی، طاهره ذاکر رضوی،

ن ۸۷۸ / ن

۱۳۸۹

۲۰۵ ص. :مصور (رنگی)

کتابنامه.

متون درسی شاخه‌ی فنی و حرفه‌ای، زمینه‌ی صنعت، گروه پوشاک، رشته‌های خیاطی زنانه،
خیاطی زنانه و طراحی، خانه‌داری عمومی.

شماره درس: -----

۱. خیاطی (لباس زنانه) ۱. خیاطی ----- ۳. پوشاک -- الگوها. الف. سازمان پژوهش و برنامه

ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کار و دانش.

همکاران محترم و هنرجویان عزیز:
پیشنهادات و نظرات خود را درباره‌ی محتوای این کتاب به نشانی:
تهران - صندوق پستی شماره‌ی ۴۸۷۴/۱۵ دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های
فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

info@tvoccd.sch.ir
www.tvoccd.sch.ir

پست الکترونیکی
آدرس الکترونیکی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر برنامه‌ریزی و تألیف
آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش

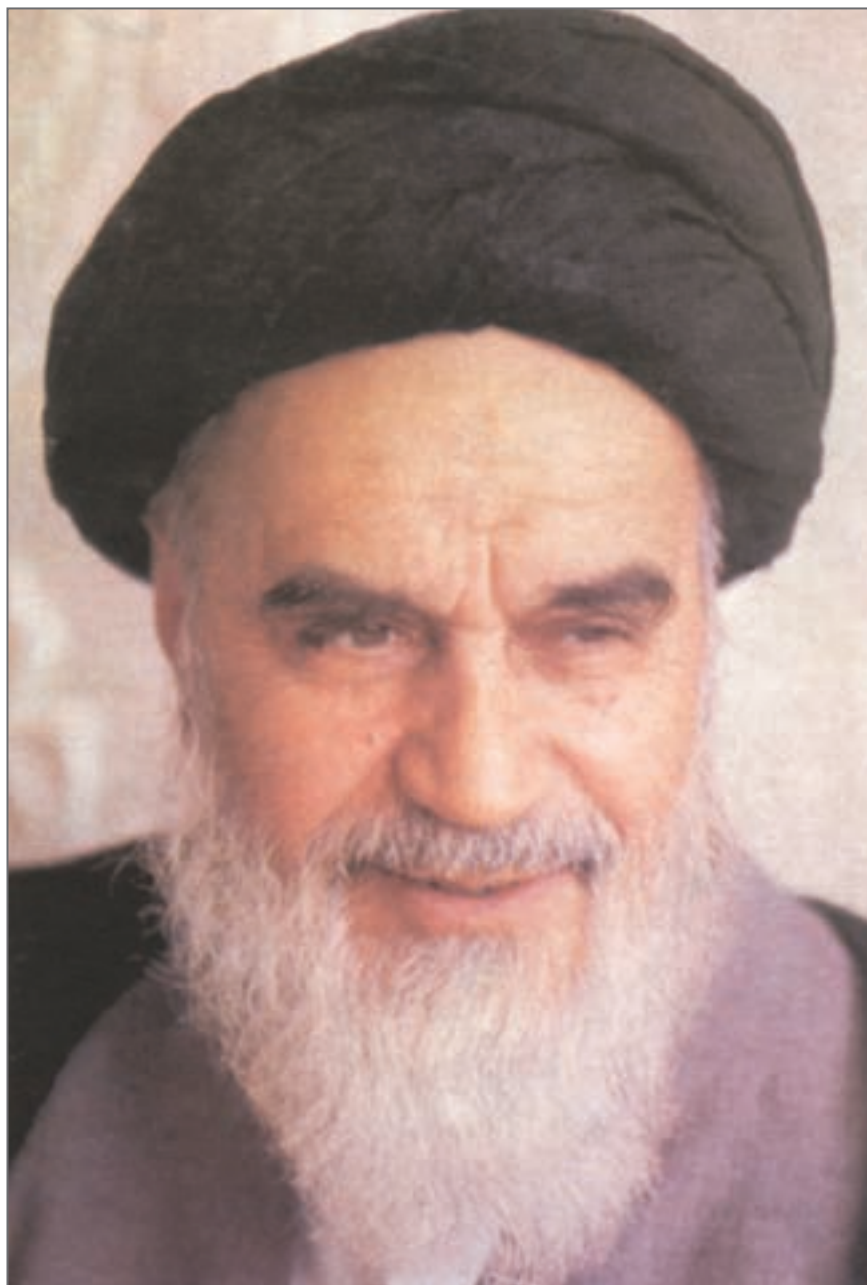
نام کتاب: دوخت یک
اعضاء کمیسیون: حمیده گرایلی، محترم نی زاری، کوکب نخعی، عباس میر شجاعیان
حسینی، زهرا ستاری، اکرم رستگاری مقدم ناجی، زهرا امانی تهرانی، آمنه شیخ
زهرا فیروز یار، فاطمه صنعتی
مؤلفان: شریفه پاسبان، فاطمه صدر اصفهانی، رویا کریمی، طاهره ذاکر رضوی
شماره شناسایی استاندارد مهارتی: -----
شامل واحد کار: -----
آماده سازی: -----
صفحه آرا: فاطمه رئوف پی - فریبا رهدار
طراح جلد: فاطمه رئوف پی
طراح گرافیکی تصاویر: فاطمه رئوف پی - فریبا رهدار
رسامی الگو: فاطمه رئوف پی - فریبا رهدار

ناشر: -----

تلفن: -----، دورنویس (فاکس): -----

چاپخانه: -----

حق چاپ محفوظ است

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل نباشید و از اتکای به اجانب پرهیزید.

امام خمینی «قدس سره شریف»

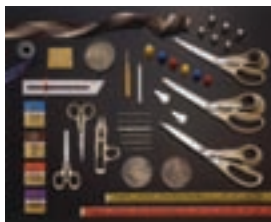
فهرست مطالب

۸	مقدمه
۹	سخنی با هنر آموز
۱۰	هدف کلی کتاب

(فصل اول)

۱۴	ویژگی های کارگاه خیاطی
۱۵	وسایل برش و دوخت
۱۶	سوزن
۱۸	نخ
۲۰	قیچی
۲۲	ملزومات خیاطی
۲۴	وسایل علامت گذاری
۲۵	لایه چسب
۲۶	بست ها در لباس
۲۷	نوارهای تزئینی
۲۹	اتو
۳۳	ماشین های دوخت
۳۶	پرسش های پایان فصل اول

(فصل دوم)

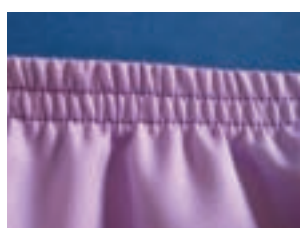
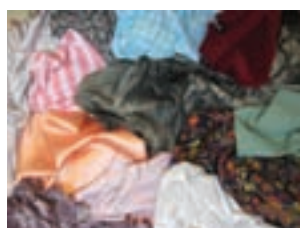

۳۹	اجزاء چرخ همه کاره
۴۱	درجه تنظیم چرخ همه کاره
۴۱	تمیز کردن قاب ماکو و کمپلت
۴۲	پایه های مختلف چرخ همه کاره
۴۳	بستن سوزن
۴۳	نخ کردن ماسوره
۴۴	قرار دادن ماسوره در ماکو
۴۵	مراحل نخ کردن چرخ همه کاره

۴۶	اجزاء چرخ راسته‌دوز
۴۸	پایه‌های چرخ راسته‌دوز
۴۹	بستن سوزن
۴۹	نخ کردن ماسوره
۴۹	تمیز کردن کمپلت
۵۰	مراحل نخ کردن چرخ راسته‌دوز
۵۱	هنگام استفاده از چرخ به نکات زیر توجه کنید
۵۲	رفع عیب چرخ
۵۴	پرسش‌های پایان فصل دوم

(فصل سوم)

۵۹	پارچه
۶۱	خصوصیات پارچه
۶۲	انواع پارچه
۶۳	کوک
۶۵	درز
۶۸	تهیه نوار اریب
۶۹	پاک دوزی
۷۱	دوخت مغزی
۷۲	تهیه بندینگ
۷۳	انواع لبه دوزی
۷۷	کش
۷۹	دکمه و قزن
۸۱	جا دکمه
۸۲	چین و خرد
۸۴	پرسش‌های پایان فصل سوم

فصل چهارم)

۸۶	دوخت زیپ
۸۶	زیپ یک طرفه
۸۸	زیپ دو طرفه
۸۹	زیپ مخفی
۹۰	زیپ شلوار
۹۳	دوخت پنس، سجاف، کمر
۹۳	پنس
۹۵	کمر
۹۸	سجاف
۱۰۰	اتوکشی
۱۰۰	هنگام اتوکشی به این نکات توجه کنید.
۱۰۱	اتوی درز
۱۰۲	اتوی پارچه مخمل
۱۰۲	فرم دادن به پارچه با اتو
۱۰۳	برش پارچه
۱۰۳	طول و عرض پارچه
۱۰۳	اریب پارچه
۱۰۳	صاف کردن سرکج
۱۰۴	روش تعیین مقدار پارچه
۱۰۵	روش قرارگیری الگو روی پارچه
۱۰۶	برش پارچه‌های طرح‌دار
۱۱۰	روش انتقال الگو
۱۱۲	پرسش‌های پایان فصل چهارم

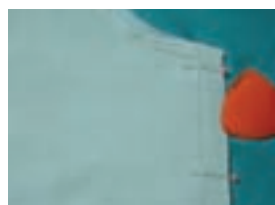
فصل پنجم)

۱۱۵	پاترون اساس دامن
۱۱۹	دامن فون
۱۲۳	دامن ترک

(فصل ششم)

- ۱۳۰ دامن با چاک پيله در پشت
- ۱۳۹ دامن ترك پيله‌دار
- ۱۴۳ دامن كلوش با پيله ناودانی
- ۱۴۶ دامن غيرقرينه با پيله معكوس
- ۱۴۹ دامن لنگی
- ۱۵۲ دامن جیب‌دار
- ۱۵۶ پرسش‌های پایان فصل ششم

(فصل هفتم)

- ۱۵۹ دامن شلواری
- ۱۶۱ شلوار
- ۱۶۶ پرسش‌های پایان فصل هفتم

(فصل هشتم)

- ۱۶۹ پاترون بالا تنه
- ۱۷۳ دوخت یقه گرد
- ۱۷۸ دوخت یقه هفت
- ۱۸۱ دوخت یقه چهار گوش
- ۱۸۴ پرسش‌های پایان فصل هشتم

(فصل نهم)

- ۱۸۶ بالا تنه‌ی جلو باز با برش عمودی از حلقه آستین
- ۱۹۱ بلوز شمیزیه
- ۲۰۰ پرسش‌های پایان فصل نهم
- ۲۰۳ منابع و مواخذ

فرهنگ عبارت است از عادات، آداب و رسوم و شیوه‌ی زندگی هر قوم و ملت و بدیهی است لباس جزء لاینفک این فرهنگ است تا جایی که لباس تبدیل شده به یکی از عناصری که فرهنگ و هویت ملی هر انسان را در چهارچوب پوشش به تصویر می‌کشاند. لباس همچون پرچمی است که معرف اخلاقیات، اعتقادات هر فرد است و می‌توان آن را پدیده‌ای فرهنگی دانست که همواره نقش جدی در هویت اعضای یک جامعه دارد.

شاید اولین عامل برای پیدایش لباس نیاز به پوشش بدن در مقابل دیگران و همچنین حفاظت آن در مقابل عناصری چون باد و طوفان، سرما و گرما بوده اما قطعاً نوع و شکل آن تصادفی نبوده و عواملی چون اقلیم، تفکرات معنوی و طبیعت اطراف آن‌ها در آن اثر گذاشته و شکل خاصی را به خود گرفته است.

بی‌تردید عواملی چون تحولات اقتصادی و سیاسی، علمی و فرهنگی، تأثیر مستقیم در نوع پوشش هر قوم و ملت گذاشته تا بصورت فعلی در آمده. در گذشته هر کشوری که در جنگ مقلوب می‌شد، ملزم بود تا پوشش کشور قالب را برای مردمش بپذیرد. اما امروزه وقتی فرهنگ کشوری وارد کشور دیگر می‌شود مردم آن سرزمین بدون آنکه آگاهی داشته باشند لباس آنان را می‌پوشند و مانند آنها فکری می‌کنند.

امروزه تلاش عظیمی در عرصه پوشاک در تمامی کشورها صورت می‌گیرد و لباس به یک کالای پرسود تجاری تبدیل شد، که مانند سربازی با خود اندیشه کشور مبدأ را به همراه دارد و اگر ما در این راستا تلاش نکنیم دیر یا زود تحت تأثیر کشور قالب خواهیم بود.

بدیهی است فراگیری هنر خیاطی و برطرف کردن نواقص آن می‌تواند شروعی مناسب برای تولید باشد و لباسی عرضه گردد که هم‌خوانی زیادی با فرهنگ و نگرش و مذهب ایرانی ما داشته باشد و هر چه زیباتر این هنر را نمایش بگذارد.

در این کتاب با ابزار و لوازم برش و چگونگی ترسیم الگو آشنا می‌شوید. ابتدا اصول اولیه الگوها، سپس مدل‌های گوناگون تهیه و آموزش داده شده است.

لازم به ذکر است که تألیف این کتاب بر اساس روش متریک و تجربیات و اندوخته‌های علمی مؤلفین می‌باشد که سعی شده از علوم روز بهره‌برد تا با کیفیت هر چه بهتر ارائه شود.

در پایان از تمام همکاران محترم و دوستان عزیز که ما را در این راه یاری کرده‌اند و همراه و پشتیبان ما بودند تشکر و قدردانی می‌کنیم.

سخنی با هنرآموز:

- با آرزوی موفقیت و تشکر از زحمات شما، برای بهتر انجام دادن و تحقق اهداف درسی به موارد زیر توجه کنید.
- بعد از آموزش اندازه گیری هنرجویان دو به دو اندازه گیری را انجام دهند.
- اندازه‌ی هنرجویان هر سه ماه کنترل شود.
- آموزش روش‌های دوخت طی مراحل دوخت اصلی انجام شود و از نمونه‌های کوچک خودداری شود. (به جز روش‌هایی که در کتاب بکار گرفته نشده است).
- دوخت‌ها به تعداد گفته شده در کتاب انجام شود (بعضی از مدل‌ها فقط قسمت جلوی لباس لازم است و نیازی به دوخت کامل نیست).
- هنرآموزان عزیز، با زمان‌بندی صحیح می‌توانید علاوه بر الگوهای کتاب، از مدل‌های دیگر در دامن و بالاتنه استفاده کنید.
- عیوب احتمالی اندام در مرحله‌ی دوخت پاترون دامن، شلوار و بالاتنه برطرف گردد و با الگوی اصلاح شده دوخت اصلی انجام شود.
- در صورتی که روش‌های دوخت (علامت‌گذاری، پاک‌دوزی، دوخت زیپ و لبه دوزی پایین لباس) با جنس پارچه‌ی هنرجو مطابقت ندارد می‌توانید روش‌ها را جابجا کنید.
- نمره دوخت براساس مراحل برش و دوخت به هنرجویان داده شود و از نمره دادن به صورت کلی پرهیز شود. بطور مثال در دامن ساده :
 - ۱ - نحوه‌ی قرارگیری الگو روی پارچه
 - ۲ - علامت‌گذاری صحیح
 - ۳ - دوخت پنس‌ها و درزها
 - ۴ - پاک‌دوزی
 - ۵ - اتوکشی
 - ۶ - دوخت زیپ
 - ۷ - دوخت کمر
 - ۸ - دوخت لبه‌ی لباس
 - ۹ - تمیزی دوخت
- کتاب دوخت آزمون تئوری ندارد و سؤالات پایان فصل فقط برای تمرین و دقت بیشتر هنرجویان می‌باشد.

هدف کلی کتاب

فراگیر بتواند دوخت دامن‌ها، شلوار، بالا تنه و آستین را انجام دهد.

فصل اول

هدف کلی: کارگاه خیاطی و کاربرد وسایل دوخت

هدف‌های رفتاری

فراگیر پس از مطالعه این فصل بتواند:

- ۱ ویژگی‌های کارگاه خیاطی را بیان کند.
- ۲ وسایل دوخت را نام ببرد.
- ۳ کاربرد سوزن ته‌گرد، دوقلو و استریچ را بیان کند.
- ۴ کاربرد نخ (کوک - پلی‌استر - ابریشمی - ترویرا - عمامه و دمسه) را شرح دهد.
- ۵ کاربرد قیچی (ساده - زیگزاگ و قیچی با تیغه گرد) را شرح دهد.
- ۶ کاربرد (قیچی برش - نخ چین - بشکاف) را بیان کند.
- ۷ کاربرد (وزنه - گیره و چسب کاغذی) را توضیح دهد.
- ۸ کاربرد (خطکش موازنه - پا صاف کن) را شرح دهد.
- ۹ کاربرد وسایل علامت‌گذاری را بیان کند.
- ۱۰ کاربرد (لایه چسب و زانفیکس) در لباس را توضیح دهد.
- ۱۱ دلایل انتخاب نوع دکمه را بیان کند.
- ۱۲ انواع زیپ را نام ببرد.
- ۱۳ کاربرد قزن را بیان کند.
- ۱۴ کاربرد نوارهای (قیطان - روبان و نوار اریب) را در لباس بیان کند.

-
- ۱۵ کاربرد (تور - نوار تزئینی و کش) را در لباس توضیح دهد.
- ۱۶ کاربرد انواع اتوی (ساده - بخار - مخزن‌دار) را توضیح دهد.
- ۱۷ کاربرد اتوی (بخار ساز - پرس و اتوی سرد) را شرح دهد.
- ۱۸ خصوصیت میز اتو را بیان کند.
- ۱۹ کاربرد ژانت و بالشتک را شرح دهد.
- ۲۰ کاربرد تخته مخمل و پارچه مخصوص اتوکشی را توضیح دهد.
- ۲۱ ویژگی (چرخ‌های ساده - همه‌کاره و دیجیتال) را بیان کند.
- ۲۲ کاربرد چرخ (راسته‌دوز - سر دوز اورلوک) را شرح دهد.
- ۲۳ کاربرد چرخ (میان‌دوز - دکمه‌دوز - و جادکمه‌دوز) را توضیح دهد.

کارگاه خیاطی

ویژگی‌های کارگاه خیاطی شخصی

کارگاه خیاطی شرایط ویژه‌ای لازم دارد، از جمله فضایی با ابعاد کافی، نور مناسب، تهویه‌ی درست و سیستم برق‌رسانی صحیح و ایمن است. همچنین کیفیت خوب و استاندارد وسایل و تجهیزات در کارگاه از قبیل میز برش با سطحی صاف و روشن در ارتفاع و ابعاد مناسب، صندلی راحت با پشتی استاندارد، میز اتو، چرخ خیاطی و میز چرخ و اتاق پرو، آینه، مانکن، کاور، جالباسی باعث کیفیت کار

خواهد شد.

لازم است در کارگاه دوخت وسایل مورد نیاز در جای مناسب قرار گیرد، که به سهولت قابل دسترسی باشد و با استفاده از کمد دیواری از شلوغ شدن فضای کارگاه می‌توان کم کرد.

همچنین با کف‌پوش کردن کف کارگاه و تعبیه دستشویی نظافت به راحتی انجام می‌گیرد. امکانات جانبی دیگر مثل کامپیوتر، تصاویر مدل لباس سرعت و لذت کار را بیشتر خواهد کرد. تصویر ۱-۱

● تصویر ۱-۱ ●

سوزن

■ سوزن‌ها به دو دسته ماشینی (چرخ) و دستی تقسیم می‌شود. در هر دو دسته سوزن سایزهای مختلفی دارد که نسبت به ضخامت و نوع پارچه اندازه‌ی آن انتخاب می‌شود.

● تصویر ۱-۳ ●

۱- سوزن دست‌دوزی و سوزن نخ‌کن

■ سوزن در انواع ظریف و ضخیم با طول‌های متفاوت وجود دارد، بهتر است متناسب با نوع پارچه در هنگام دوخت با دست، انتخاب شود.
سوزن نخ‌کن: وسیله‌ای است که از آن برای نخ کردن سوزن استفاده می‌شود. تصویر ۱-۳

● تصویر ۱-۴ ●

۲- سوزن ته‌گرد و انگشانه

■ سوزن ته‌گرد در اندازه‌های مختلف موجود است و نوع بلند و تیز آن مناسب‌تر برای خیاطی می‌باشد، و برای موارد متفاوتی از جمله اتصال موقت قطعات لباس و درزها بکار می‌رود.
انگشانه برای محافظت انگشت در هنگام استفاده از سوزن بکار می‌رود. تصویر ۱-۴

● تصویر ۱-۵ ●

۳- سوزن چرخ خیاطی

■ این نوع سوزن در شماره‌های مختلف از قبیل شماره‌ی ۱۰ الی ۱۸ موجود است. شماره‌ها نشان‌دهنده‌ی ضخامت سوزن است. هرچه شماره بالاتر باشد سوزن ضخیم‌تر می‌شود. که در هنگام دوخت به وسیله‌ی چرخ خیاطی، متناسب با نوع پارچه انتخاب می‌شود.

۴ سوزن چرخ صنعتی (راسته دوز و سردوز «اورلوك»)

انتهای سوزن‌های صنعتی گرد است. سوزن چرخ راسته دوز طول بلندتری نسبت به سوزن سردوز دارد، و در شماره‌های متفاوتی موجود است. تصویر ۱-۶

● تصویر ۱-۶ ●

۵- سوزن دوقلو

برای دوخت‌های تزئینی بکار می‌رود. لازم است از دو نخ به طور همزمان استفاده شود. تصویر ۱-۷

● تصویر ۱-۷ ●

۶- سوزن استرج «ژرسه دوزی»

این سوزن ظریف است و معمولاً قسمت انتهایی آن به رنگ تیره می‌باشد که به سوزن سوخته معروف است و برای دوخت پارچه‌های کشی مناسب است.

تصویر ۱-۸

● تصویر ۱-۸ ●

● لازم به ذکر است تنوع سوزن‌ها بسیار زیاد است و ما در این قسمت به بخشی از آن‌ها که مورد استفاده بیشتری دارند اشاره کردیم. انواع سوزن‌های دیگر مانند سوزن شارپ - منجوق دوزی - ژور دوزی و سه گوش هستند که هر کدام مخصوص دوخت و پارچه‌ی خاصی می‌باشند.

نخ

■ نخ از نظر جنس، رنگ، ضخامت و کاربرد، تنوع زیادی دارد و به شکل های قرقره، سیگارت، دوک و ... موجود است. نوع نخ متناسب با جنس پارچه و کاربرد آن انتخاب می شود.

● تصویر ۹-۱ ●

۱- نخ کوک

■ نخ کی کم تاب است و برای اتصال موقت درزها توسط دوخت با دست بکار می رود. نوع مرسریزه آن مرغوب تر است. تصویر ۹-۱

● تصویر ۱۰-۱ ●

۲- نخ پلی استر تاییده

■ این نوع نخ مناسب چرخ خیاطی است و در سایزهای مختلف موجود است و برای دوخت پارچه های گوناگون بکار می رود. تصویر ۱۰-۱

● تصویر ۱۱-۱ ●

۳- نخ ابریشمی

■ این نوع نخ دارای تاب کم و ظاهری براق است و در دوخت های تزئینی در پارچه های لطیف و حریر بکار می رود. تصویر ۱۱-۱

۴- نخ ترویرا

- این نخ دارای تاب کم و نازک است و همچنین کمی حالت ارتجاعی دارد.
- از این نوع نخ در چرخ سردوز و پارچه‌های کشی می‌توان استفاده کرد. تصویر ۱-۱۲

● تصویر ۱-۱۲ ●

۵- نخ عمامه و دمسه

- از این نخ‌ها برای دوخت‌های تزئینی، یا شلال به وسیله دست یا چرخ خیاطی استفاده می‌شود.
- تصویر ۱-۱۳

● تصویر ۱-۱۳ ●

۶- کش ماسوره

- برای چین کش کردن پارچه بکار می‌رود.
- تصویر ۱-۱۴

● تصویر ۱-۱۴ ●

قیچی

۱- قیچی ساده

■ تیغه‌ی آن صاف است. نوع سبک آن برای برش پارچه‌های لطیف و از نوع سنگین آن برای پارچه‌های ضخیم استفاده می‌شود. در هنگام استفاده طولانی از قیچی‌های سنگین، لبه‌ی آن را به میز تکیه دهید تا مانع خستگی دست شود.

● تصویر ۱-۱۵ ●

● تصویر ۱-۱۶ ●

● تصویر ۱-۱۷ ●

توجه:

از قیچی پارچه فقط جهت برش پارچه استفاده کنید تا عمر طولانی‌تر داشته باشد. تصویر ۱-۱۵

۲- قیچی زیگزاگ

■ تیغه‌های آن به شکل دندانه‌دار «زیگزاگ» است. برای پاک‌دوزی درزها و برش پارچه‌هایی که به سرعت ریش می‌شوند بکار می‌رود. تصویر ۱-۱۶

۳- قیچی با تیغه گرد (کاتر)

■ این قیچی همراه با تخته برش (مَت) به کار می‌رود. و برای برش خطوط منحنی و همچنین برش پارچه‌های لغزنده مناسب است و سرعت کار را افزایش می‌دهد.

در تکه‌دوزی برای برش قطعات پارچه نیز استفاده می‌شود. تصویر ۱-۱۷

● تصویر ۱-۱۸ ●

۴- قیچی برقی

■ از این وسیله برای برش چندین لایه پارچه با هم استفاده می‌شود. تصویر ۱-۱۸

● تصویر ۱-۱۹ ●

۵- نخ چین:

■ برای قیچی کردن سرنخ‌های اضافی در زمان دوخت به کار می‌رود. تصویر ۱-۱۹

● تصویر ۱-۲۰ ●

۶- بشکاف:

■ این وسیله برای شکافتن درز یا باز کردن جادکمه استفاده می‌شود. تصویر ۱-۲۰

ملزومات خیاطی

۱- وزنه

■ برای ثابت نگه داشتن الگو روی پارچه هنگام برش علاوه بر سوزن ته گرد از وزنه هم می‌توان استفاده کرد. توجه داشته باشید در بعضی از پارچه‌ها مانند چرم، ساتن و ... نمی‌توان سوزن ته گرد بکار برد باید از وزنه استفاده شود. تصویر ۱-۲۱

● تصویر ۱-۲۱ ●

۲- گیره

■ برای ثابت نگه داشتن پارچه روی میز استفاده می‌شود. خصوصاً پارچه‌هایی که لغزنده هستند و در هنگام برش ممکن است جابه‌جا شوند.

● تصویر ۱-۲۲ ●

۳- چسب کاغذی

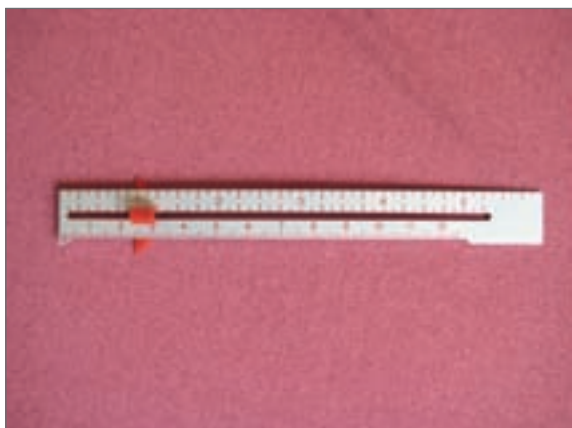
■ در هنگام برش پارچه‌های لطیف، چرمی و غیره بکار می‌رود. از آن به جای سوزن ته گرد و همچنین برای مشخص شدن پشت و روی بعضی از پارچه‌ها و یا شماره گذاری قطعات شبیه به هم نیز بکار می‌رود.

● تصویر ۱-۲۳ ●

۴- خط کش موازنه

■ برای ترسیم خطوط موازی در پارچه و الگو، برای مشخص کردن مقدار اضافه درزها بکار می‌رود.

● تصویر ۱-۲۴ ●

۵- پا صاف کن

■ برای یکنواخت کردن لبه‌ی لباس استفاده می‌شود. بدین صورت که فاصله‌ی لبه‌ی لباس تا زمین را روی پایه مشخص می‌کنیم و بوسیله پمپ کردن گچ داخل آن، خط لبه‌ی دامن بصورت یکنواخت مشخص می‌شود. تصویر ۱-۲۵

● تصویر ۱-۲۵ ●

وسایل علامت گذاری

این ابزار جهت انتقال خطوط الگو و علامت گذاری روی پارچه به کار می‌رود.

۱- گچ یا مل خیاطی

در شکل و رنگ‌های مختلف و به صورت گچی یا روغنی و مدادی می‌باشد. تصویر ۱-۲۶

● تصویر ۱-۲۶ ●

۲- رولت

در شکل‌های مختلف موجود است و برای علامت گذاری روی کاغذ و پارچه که با کاربن به کار می‌رود. و نوع دیگر آن دارای مخزن پودری است که با حرکت دادن آن بر روی پارچه به وسیله‌ی پودر داخل آن علامت گذاری می‌شود. تصویر ۱-۲۷

● تصویر ۱-۲۷ ●

۳- کاربن

از این وسیله همراه با رولت استفاده می‌شود. (دقت کنید از رنگ‌هایی که به رنگ پارچه نزدیک‌تر است استفاده شود. برای پارچه‌های نازک از کاربن استفاده نکنید.) تصویر ۱-۲۸

● تصویر ۱-۲۸ ●

لایه چسب

■ از لایه برای ایجاد ضخامت در پارچه و همچنین حفظ فرم بعضی از قسمت‌ها، به پشت لباس چسبانده می‌شود.

لایه پارچه‌ای

■ این نوع لایه دارای ضخامت در رنگ‌های متفاوتی است همچنین جنس‌های گوناگونی از قبیل حریر، چلوار، فرانسوی دارد.

● تصویر ۱-۲۹ ●

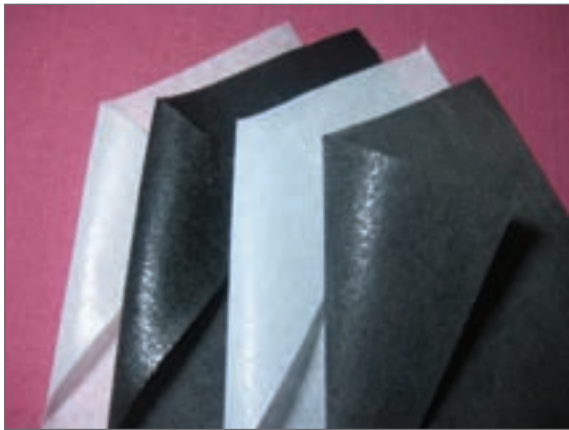
توجه:

بعضی از لایه‌های پارچه‌ای مانند چلوار را قبل از استفاده برای جلوگیری از آب رفت آن باید آب کشی نمود.

از این نوع لایه‌ها متناسب با ضخامت پارچه استفاده می‌شود. تصویر ۱-۲۹

لایه کاغذی

■ مانند لایه پارچه‌ای دارای ضخامت گوناگون است که نسبت به نوع پارچه باید انتخاب شود. تصویر ۱-۳۰

● تصویر ۱-۳۰ ●

زانفیکس

■ از زانفیکس برای اتصال (چسباندن) «تای» پارچه در لبه‌ی لباس، شلوار، آستین و همچنین اتصال دو قطعه پارچه به یکدیگر استفاده می‌شود که در شکل‌های مختلف (متری، نواری، پودری) موجود است. تصویر ۱-۳۱

● تصویر ۱-۳۱ ●

● تصویر ۱-۳۲ ●

بستها در لباس

دکمه

■ در انواع مختلف مانند پایه‌دار، بدون پایه، جفتی است که نسبت به مدل لباس، جنس پارچه، نوع کاربرد و زیبایی انتخاب می‌شود. دکمه دارای تنوع زیادی است. تصویر ۱-۳۲

● تصویر ۱-۳۳ ●

زیپ

■ در انواع مختلف معمولی، مخفی، تزئینی، دندانه درشت (فلزی یا استخوانی) مجزا (کاپشنی) با طول متفاوت موجود است. تصویر ۱-۳۳

● تصویر ۱-۳۴ ●

قزن

■ انواع مختلف دارد و برای اتصال قطعات لباس به کار می‌رود. تصویر ۱-۳۴

نوارهای تزئینی

این نوع نوارها نسبت به مدل لباس و سلیقه‌ی افراد برای زیبایی بیشتر استفاده می‌شود. از جمله در برش‌ها، درزها، یقه، لبه‌ی لباس، آستین، کمر بکار می‌رود.

۱- قیطان

نوعی نوار تزئینی است که دارای ضخامت‌های مختلف است برای تزئین روی لباس و یا میان درزها استفاده می‌شود. تصویر ۱-۳۵

تصویر ۱-۳۵

۲- روبان

در پهنای متفاوت و معمولاً از جنس ساتن، حریر و ... موجود است و در تزئین لباس و گاهی اوقات برای جلوگیری از کشیدگی بعضی از درزها بکار می‌رود. تصویر ۱-۳۶

تصویر ۱-۳۶

۳- نوار اریب

کاربردهای متفاوتی دارد مانند دوخت مغزی و پاک دوزی درز. نوارهایی است که از اریب پارچه برش خورده و دو لبه‌ی آن به سمت پشت نوار با اتو «تا» شده است. تقریباً پهنای تاخورده آن «۱ تا ۲ سانتی متر» می‌باشد. تصویر ۱-۳۷

تصویر ۱-۳۷

۴- تور

■ شکل نواری آن در عرض‌های مختلف به صورت یک طرفه و یا دو طرفه موجود است که روی لباس و یا بین درزها دوخته می‌شود. تصویر ۱-۳۸

● تصویر ۱-۳۸ ●

۵- نوار تزئینی

■ انواع مختلفی از نظر پهنا و جنس و شکل ظاهری دارد و برای زیبایی بیشتر در لباس به کار می‌رود.

تصویر ۱-۳۹

● تصویر ۱-۳۹ ●

۶- کش

■ برای دوخت کمر دامن و شلووار یا در لبه‌ی آستین و قسمت‌های مختلف لباس استفاده می‌شود.

تصویر ۱-۴۰

● تصویر ۱-۴۰ ●

اتو

■ از اتو برای صاف کردن چروک پارچه و درزهای لباس و همچنین چسباندن لایه و زانفیکس استفاده می‌شود.

● تصویر ۱-۴۱ ●

۱- اتوی ساده معمولی

■ این نوع اتو درجه‌ی تنظیم حرارت مناسب برای پارچه‌های مختلف را دارد. (بهتر است در موقع اتو کردن از پارچه مخصوص بین اتو و پارچه اصلی استفاده شود.) تصویر ۱-۴۱

● تصویر ۱-۴۲ ●

۲- اتوی بخار

■ دارای درجه تنظیم حرارت برای پارچه‌های مختلف و همچنین مخزن آب برای تولید بخار می‌باشد. تصویر ۱-۴۲

۳- اتو مخزن‌دار

■ این اتو دارای مخزن آب جداگانه است و به وسیله‌ی یک لوله به اتو آب‌رسانی می‌شود. تصویر ۱-۴۳

● تصویر ۱-۴۳ ●

۴- اتوی بخارساز

■ این اتو تولید بخار می کند و در رفع چروک های سطح لباس بدون استفاده از میز اتو به کار می رود.

تصویر ۱-۴۴

● تصویر ۱-۴۴ ●

۵- اتوی پرس

■ دارای سطح وسیع برای اتو کردن است. از این اتو برای پرس کردن درزها و همچنین چسباندن لایه استفاده می شود. این اتو در دو نوع ساده و بخار موجود است.

تصویر ۱-۴۵

● تصویر ۱-۴۵ ●

۶- اتوی سرد (خشک)

■ از این اتو برای پرس کردن و ثابت ماندن اتوی درز لباس، بعد از اتوی گرم استفاده می شود. از اتوی معمولی سنگین تر است و نیازی به برق ندارد. اگر این اتو در دسترس نباشد از سنگ مرمر می توان به جای آن استفاده کرد.

تصویر ۱-۴۶

● تصویر ۱-۴۶ ●

● تصویر ۱-۴۷ ●

میز اتو

■ دارای سطح صاف و کمی نرم است. پایه‌های آن در اندازه‌های مختلف می‌باشد. بهتر است روی سطح میز اتو از پارچه نخی با رنگ روشن استفاده کنید و پس از چندین بار مصرف شسته شود. تصویر ۱-۴۷

● تصویر ۱-۴۸ ●

ژانت

■ وسیله‌ای است که برای اتو کردن درزهای استوانه‌ای مثل درز آستین و داخل شلوار به کار می‌رود. تصویر ۱-۴۸

● تصویر ۱-۴۹ ●

بالشتک

■ در اندازه و شکل‌های مختلف است که برای اتو کردن درزهای منحنی، پنس‌ها، حلقه آستین و ... استفاده می‌شود. تصویر ۱-۴۹

● تصویر ۱-۵۰ ●

تخته مخمل (VOLOLORT)

- برای اتو کردن پارچه‌های پرزدار استفاده می‌شود که در سطح آن سوزن‌های کوتاه ریزی با فاصله‌ی کم تعبیه شده است. تصویر ۱-۵۰

● تصویر ۱-۵۱ ●

پارچه مخصوص اتوکشی

- از این پارچه برای جلوگیری از برق افتادگی و سوختن لباس استفاده می‌شود و بهتر است سفید و نخی و نازک باشد.

آب افشان

- در صورت در دسترس نبودن اتوی بخار می‌توان از آب افشان برای مرطوب کردن پارچه استفاده کرد. تصویر ۱-۵۱

● تصویر ۱-۵۲ ●

● تصویر ۱-۵۳ ●

● تصویر ۱-۵۴ ●

ماشین‌های دوخت

■ در ابتدا خیاطی با دست انجام می‌شد. اما با ابداع چرخ خیاطی دوخت‌ها از حالت دستی به ماشینی تغییر یافت و کم‌کم شکل ساده‌ی چرخ با پیشرفت تکنولوژی کامل‌تر شد به نحوی که در حال حاضر انواع مختلف آن با کاربردهای گوناگون ساخته می‌شود و روز به روز در حال پیشرفت است بطوریکه دارای تنوع زیاد و کارایی مختلف می‌باشد که در اینجا تنها به بخشی از آن می‌پردازیم.

چرخ‌ها به دو دسته خانگی و صنعتی تقسیم می‌شوند. چرخ‌های خانگی شامل چرخ‌های ساده، همه‌کاره و دیجیتالی است و چرخ‌های صنعتی دارای سرعت و توان بیشتر هستند از قبیل سردوز (اورلوک)، راسته‌دوز، میان‌دوز، جادکمه‌دوز و دکمه‌دوز می‌باشد.

۱- چرخ‌های خانگی

■ چرخ ساده (سیاه) به وسیله دست و یا پدال کار می‌کند که در قدیم نوع پایی آن نیز بوده است. این نوع چرخ دوخت بخیه ساده را انجام می‌دهد.

تصویر ۱-۵۲

اما چرخ‌های همه‌کاره انواع مختلف با پایه‌های متفاوت و دوخت‌های گوناگون دارد که حرکت آن با پدال و در گونه‌ای از آن بدون پدال (با اهرم) صورت می‌گیرد. تصویر ۱-۵۳

همچنین نوع پیشرفته‌ی آن به صورت دیجیتالی با استفاده از نرم‌افزارهای مختلف می‌باشد و طبق برنامه، کاربرد متفاوتی دارد. تصویر ۱-۵۴

۲- انواع چرخ صنعتی

■ چرخ‌های صنعتی دارای موتوری قوی هستند که باعث سرعت زیاد آنها می‌شود و هر کدام مخصوص دوخت خاصی است. مانند راسته‌دوز، سردوز، میان‌دوز، جادکمه‌دوز و دکمه‌دوز می‌باشد.

راسته‌دوز

دوخت این چرخ، بخیه‌ی ساده است. اما با بستن پایه‌های خاص می‌توان دوخت‌های دیگری (زیپ، نوار دوزی) را انجام داد. تصویر ۱-۵۵

سردوز (اورلوک)

■ از نخ‌های ترویرا استفاده می‌شود معمولاً سه یا پنج نخ به کار می‌رود که سه نخ آن پاک‌دوزی ساده را انجام می‌دهد و پنج نخ آن همراه با پاک‌دوزی یک دوخت زنجیره کنار آن دارد که برای دوخت پارچه‌های تریکو به کار می‌رود. این چرخ در سمت راست پایه یک تیغ برش دارد که اضافات و یاریش‌های پارچه را می‌برد.

تصویر ۱-۵۶

● تصویر ۱-۵۵ ●

● تصویر ۱-۵۶ ●

میان‌دوز

■ از پنج نخ ترویرا استفاده می‌شود. برای دوخت‌های تزئینی و یا دوخت یقه‌ی لباس‌های کشی، مانند تریکو، لاکرا، ریون به کار می‌رود. شکل دوخت در پشت و رو با هم متفاوت است. تصویر ۱-۵۷

● تصویر ۱-۵۷ ●

دکمه دوز

■ مخصوص دوخت دکمه است. تصویر ۱-۵۸

● تصویر ۱-۵۸ ●

جادکمه

■ دوخت جادکمه را انجام می دهد که باید اندازه ی جادکمه را نسبت به دکمه تنظیم کرد. تصویر ۱-۵۹

● تصویر ۱-۵۹ ●

پرسش‌های پایان فصل اول

۱- نام وسایل دوخت که در اشکال زیر می‌بینید را بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

فصل دوم

هدف کلی: کاربرد چرخ (اجزاء - روش راه اندازی - رفع عیب)

هدف های رفتاری:

فراگیر پس از مطالعه این فصل بتواند:

- ۱ اجزاء چرخ همه کاره را بیان کند.
- ۲ درجه تنظیم بخیه و دوخت تزئینی را روی چرخ همه کاره تنظیم کند.
- ۳ درجه تنظیم نوع دوخت و کشش نخ را روی چرخ همه کاره تنظیم کند.
- ۴ تمیز کردن قاب ماکو و کمپلت چرخ همه کاره را انجام دهد.
- ۵ پایه های چرخ همه کاره را بر اساس نوع کاربرد آن نصب کند.
- ۶ روش نصب سوزن چرخ همه کاره را انجام دهد.
- ۷ ماسوره ی چرخ همه کاره را به وسیله ی چرخ نخ کند.
- ۸ روش قرار دادن ماسوره را در ماکو انجام دهد.
- ۹ ماکو ماسوره را در کمپلت چرخ همه کاره قرار دهد.
- ۱۰ مراحل نخ کردن چرخ همه کاره را نام ببرد.
- ۱۱ اجزاء چرخ راسته دوز را نام ببرید.
- ۱۲ پایه های چرخ راسته دوز را بر اساس نوع کاربرد آن نصب کند.
- ۱۳ روش بستن سوزن چرخ راسته دوز را انجام دهد.
- ۱۴ در چرخ راسته دوز ماسوره را به کمک چرخ نخ کند.
- ۱۵ کمپلت چرخ راسته دوز را تمیز کند.
- ۱۶ مراحل نخ کردن چرخ راسته دوز را انجام دهد.
- ۱۷ قبل از شروع کار با چرخ نکات ایمنی و روش استفاده بهتر را در عمل رعایت کند.
- ۱۸ عیوب چرخ را رفع کند.

● تصویر ۱-۲ ●

اجزاء چرخ (همه کاره)

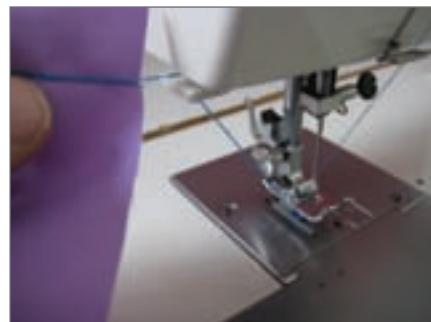
این نوع چرخ‌ها تنوع زیادی دارد و توضیح درباره همه آنها در توان این کتاب نیست. انتخاب این مدل چرخ به علت عمومیت آن در مراکز آموزشی می‌باشد. البته در تمام چرخ‌هایی از این نوع کاربرد و جایگاه دکمه‌ها و پایه‌ها با تغییرات اندکی شبیه هم است. تصویر ۲-۲

■ اجزاء چرخ همه کاره

دکمه تنظیم کار پیش بر تصویر ۲-۷

نخ بر تصویر ۲-۳

ماکو ماسوره تصویر ۲-۸

لامپ تصویر ۲-۴

قاب ماکو تصویر ۲-۹

تویی تصویر ۲-۵

کمپلت تصویر ۲-۱۰

پدال تصویر ۲-۶

درجه‌های تنظیم چرخ همه کاره

درجه‌ی تنظیم بخیه

■ شماره ۰ تا ۴ این درجه، چرخ را از ریز به درشت تنظیم می‌کند. تصویر ۲-۱۱

درجه‌ی تنظیم دوخت تزئینی

■ این درجه امکان دوخت‌های مختلف از جمله دوخت‌های تزئینی را به ما می‌دهد. تصویر ۲-۱۲

درجه‌ی تنظیم نوع دوخت

■ این درجه دوخت‌های گوناگون را از قبیل دوخت بخیه، زیگزاگ، جادکمه و ... را انجام می‌دهد و پهنای زیگزاگ را نیز تنظیم می‌کند. تصویر ۲-۱۳

درجه‌ی تنظیم کشش نخ

■ این درجه به صورت مدرج از شماره ۰ تا ۹ را نشان می‌دهد. برای تنظیم کشش نخ سوزن، شماره‌ی درجه را نسبت به ضخامت نخ تعیین کنید. هرچه شماره‌ها کمتر شود کشش نخ کمتر می‌شود. تصویر ۲-۱۴

● تصویر ۲-۱۱

● تصویر ۲-۱۲

● تصویر ۲-۱۳

● تصویر ۲-۱۴

تمیز کردن قاب ماکو و کمپلت

■ اگر در قاب ماکو و کمپلت پرز و نخ جمع شده باشد ابتدا قاب ماکو را باز کنید، سپس با برس پرزهای داخل شیار کمپلت را تمیز کنید و پس از تمیز کردن کمپلت آن را در جای خود قرار دهید. تصویر ۲-۱۵

● تصویر ۲-۱۵

پایه‌های مختلف چرخ همه کاره

■ پایه‌های مختلف چرخ برای سهولت دوخت‌های گوناگون بکار می‌رود و هر کدام کاربرد خاصی دارند. که با توجه به نیاز می‌توان از آن استفاده کرد.

تصویر ۲-۲۲ جادکمه

تصویر ۲-۱۹ پیچ رُل

تصویر ۲-۱۶ ساده

تصویر ۲-۲۳ دکمه

تصویر ۲-۲۰ سردوز

تصویر ۲-۱۷ زیپ

تصویر ۲-۲۴ پس‌دوز

تصویر ۲-۲۱ دوخت تزئینی

تصویر ۲-۱۸ زیپ مخفی

تصویر ۲-۲۵

تعویض پایه

■ مطابق شکل اهرم (دکمه) را فشار داده تا پایه از دو شاخ (میل پایه) جدا شود. برای نصب مجدد میل پایه را پایین بیاورید تا دو شاخ روی پایه قرار گیرد.

تصویر ۲-۲۵

بستن سوزن چرخ

دهید. نخ را از پشت گیره نگهدارنده عبور دهید. نخ را کمی دور ماسوره پیچید. میله‌ی پرکننده را به سمت باز و فشار دهید. تصویر ۲-۲۷ و ۲-۲۸

تویی را خلاف جهت عقربه‌ی ساعت بچرخانید تا مانع حرکت سوزن شود. سپس با فشردن پدال، ماسوره پر شود. ماسوره پس از پر شدن به صورت اتوماتیک توقف می‌کند. تصویر ۲-۲۹

با چرخاندن تویی، میل سوزن را به بالاترین قسمت ببرید. پیچ میل سوزن را کمی باز کنید. درحالی‌که قسمت صاف سوزن به سمت پشت چرخ است سوزن را در جای خود قرار دهید و پیچ را محکم کنید. تصویر ۲-۲۶

نخ کردن ماسوره

ماسوره را روی میله پرکننده‌ی ماسوره چرخ قرار

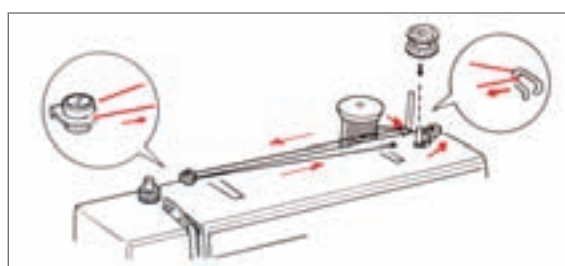
تصویر ۲-۲۶

تصویر ۲-۲۷

تصویر ۲-۲۸

تصویر ۲-۲۹

تصویر ۲-۳۰

توجه:

پر کردن نخ ماسوره را توسط چرخ خیاطی انجام دهید تا نخ به صورت یکنواخت و با کشش یکسان روی ماسوره قرار گیرد.

تصویر ۲-۳۰

قرار دادن ماسوره در ماکو

- ماسوره را مطابق شکل داخل ماکو قرار دهید. دقت کنید که باز شدن نخ در جهت فلش باشد. تصویر ۲-۳۱
- نخ را از شکاف ماکو عبور دهید. تصویر ۲-۳۲
- نخ را از زیر فنر ماکو عبور دهید و از داخل شیار بیرون بکشید. تصویر ۲-۳۳
- برای تعیین کشش نخ در ماکو، کمی از نخ را بیرون

- از ماکو قرار داده و مطابق شکل با دست بگیرید. اگر ماکو سریع بیفتد کشش نخ کم است. تصویر ۲-۳۴
- برای تنظیم کشش نخ پیچ روی ماکو را کمی سفت کنید. تصویر ۲-۳۵
- ماکو را داخل کمپلت قرار دهید. دقت کنید در این حالت سوزن در خارج از کمپلت قرار گرفته باشد. تصویر ۲-۳۶

● تصویر ۲-۳۴ ●

● تصویر ۲-۳۱ ●

● تصویر ۲-۳۵ ●

● تصویر ۲-۳۲ ●

● تصویر ۲-۳۶ ●

● تصویر ۲-۳۳ ●

مراحل نخ کردن چرخ همه کاره

● تصویر ۲-۳۷ ●

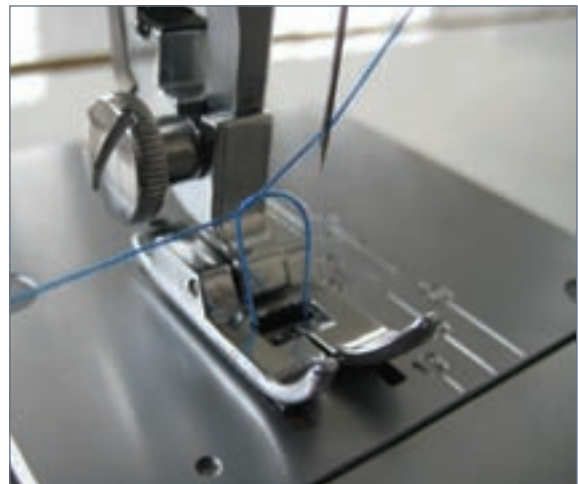
فتر بگذرد.

سپس داخل اهرام هدایت کننده (شیطانک) قرار دهید.

۶- نخ را از حلقه گیره نخ عبور دهید.

۷- سوزن را نخ کنید.

تذکره: برای بالا آوردن نخ ماسوره نخ را با دست چپ نگه دارید، تویی را به سمت خود بچرخانید تا سوزن یک بار بالا و پایین رود تا حلقه ای از نخ زیر بالا بیاید.

۱- نخ را در پایه قرقره قرار دهید. (در صورتی که از دوک استفاده می کنید از پایه مخصوص استفاده شود).

۲- از گیره نخ عبور دهید.

۳- از بین پولک های تنظیم کشش نخ بگذرانید.

۴- نخ را داخل شیار قرار داده به نحوی که از روی

توجه :

در صورتی که این کار را انجام ندهید با شروع دوخت اضافه نخ ماسوره در ابتدای دوخت در زیر پارچه گره ایجاد می کند.

• تصویر ۳۸-۲ •

اجزاء چرخ (راسته دوز)

نمایشگر روغن

تویی

پیچ تنظیم فشار پایه

گیره نخ

درجه تنظیم بخیه

اهرم بالا برنده پایه

اهرم بالا برنده نخ (شیطانک)

پیچ تنظیم کشش نخ

پدال برگشت دوخت

اجزاء چرخ راسته دوز

● تصویر ۲-۴۲ ● مخزن روغن

● تصویر ۲-۳۹ ● پایه نگهدارنده دوک

● تصویر ۲-۴۳ ● دکمه روشن خاموش

● تصویر ۲-۴۰ ● بالا برنده پایه (پایی)

● تصویر ۲-۴۴ ● کمپلت

● تصویر ۲-۴۱ ● پدال

● تصویر ۲-۴۵ ● ماکو ماسوره

پایه‌های چرخ راسته‌دوز (صنعتی)

پایه‌های زیر جزء وسایل چرخ نیست و باید جدا خریداری شود و برای سهولت در بعضی از دوخت‌ها به کار می‌رود.

● تصویر ۲-۵۰ ● زیپ مخفی

● تصویر ۲-۴۸ ● زیپ مخفی

● تصویر ۲-۴۶ ● ساده

● تصویر ۲-۵۱ ● دوخت لبه

● تصویر ۲-۴۹ ● پیچ رُل

● تصویر ۲-۴۷ ● زیپ

● تصویر ۲-۵۲ ● نواردوزی

● تصویر ۲-۵۳ ●

تعویض پایه :

- مطابق شکل پیچ پایه را با پیچ گوشتی باز کنید تا پایه از میل پایه جدا شود. سپس پایه جدید را نصب کنید و پیچ را محکم نمایید. تصویر ۲-۵۳

● تصویر ۲-۵۴ ●

بستن سوزن نخ

■ ابتدا با چرخاندن توپی میل سوزن را در بالاترین قسمت نگه دارید. سپس با آچار پیچ نگه دارنده سوزن را کمی باز کنید و سوزن را در حالیکه شیار آن در سمت چپ قرار گرفته در جای خود نگه دارید و پیچ را محکم کنید. تصویر ۲-۵۴

● تصویر ۲-۵۵ ●

نخ کردن ماسوره

■ ماسوره را روی اهرم قرار دهید. نخ را از گیره عبور دهید و از پیچ کشش نخ ماسوره بگذرانید. سپس دور ماسوره کمی بپیچید. اهرم ماسوره به جلو فشار دهید. با کمک پدال (گاز) ماسوره را پر کنید.

تصویر ۲-۵۵

● تصویر ۲-۵۶ ●

تمیز کردن کمپلت

■ ماکو و ماسوره را از داخل کمپلت درآورید و با برس پرز و نخ‌های جمع شده در کمپلت را تمیز کنید.

تصویر ۲-۵۶

مراحل نخ کردن چرخ راسته دوز

مرحله اول

مرحله دوم

مرحله سوم

مرحله چهارم

مرحله پنجم

● تصویر ۵۷-۲ ●

هنگام استفاده از چرخ به این نکات توجه کنید:

۵- روی یک قطعه پارچه، از جنس لباس، دوخت چرخ را امتحان کنید.
چنانچه چرخ به خوبی کار نمی کند با توجه به موارد صفحه بعد، عیب آن را برطرف کنید.

نکات ایمنی

در چرخ همه کاره پدال را موقع برداشتن از سیم آن نگیرید. از صحت روکش و اتصال سیم به پدال قبل از وصل کردن به جریان برق، مطمئن شوید.

۱- صندلی مناسب با سطح میز کارتان انتخاب کنید تا ستون مهره‌ها آسیب نیند و مانع خستگی شما نشود.
۲- در طول استفاده از چرخ، پرزها و نخ‌های باقی مانده اطراف ماکو و قاب ماکو جمع می شود، بعد از هر بار خیاطی، آن‌ها را با برس چرخ تمیز کنید.
۳- روغن کاری چرخ را طبق دفترچه‌ی راهنما انجام دهید.
۴- دقت کنید:

- ۱- سوزن به خود صحیح نصب شده باشد.
- ۲- مسیر عبور نخ صحیح باشد.

● تصویر ۵۸-۲ ●

● بعضی از چرخ‌های جدید نیاز به روغن کاری ندارند.

رفع عیب در چرخ

● تصویر ۵۹-۲ ●

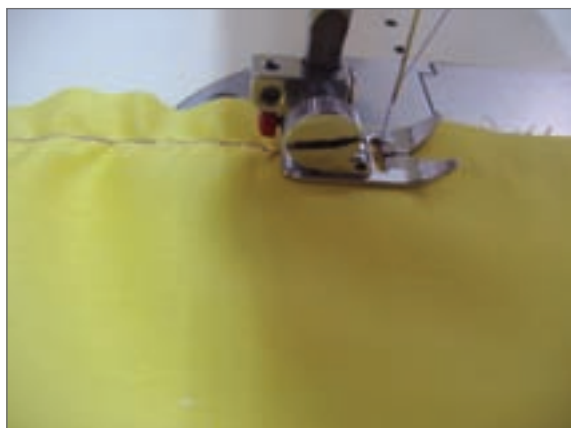
پارچه هنگام دوخت نخ کش می‌شود.

- ۱- نوک سوزن شکسته است.
- ۲- ضخامت سوزن نسبت به پارچه بیشتر است.

تصویر ۵۹-۲

سوزن هنگام دوخت می‌شکند.

- ۱- نوک سوزن خم شده است.
- ۲- کشیدگی نخ سوزن زیاد است.
- ۳- ضخامت پارچه با سوزن متناسب نیست.
- ۴- صفحه‌ی کار پیش‌بر در محل خودش قرار نگرفته است.
- ۵- پایه به صورت صحیح در جای خود قرار ندارد.

● تصویر ۶۰-۲ ●

طول بخیه خود به خود تغییر می‌کند.

- ۱- سوزن به طور صحیح در محل خود قرار نگرفته است.
- ۲- ضخامت نخ، سوزن و پارچه با هم هماهنگ نیست.
- ۳- پرز و گرد و غبار در کار پیش‌بر وجود دارد.
(کار پیش‌بر را با برس تمیز کنید.)

- ۱- دکمه تنظیم طول بخیه روی صفر قرار دارد.
- ۲- فنر فشار پایه با ضخامت پارچه هماهنگ نیست.
- ۳- پایه بالا قرار گرفته است.
- ۴- کار پیش‌بر در وضعیت پایین قرار دارد.

پارچه هنگام دوخت جمع می‌شود.

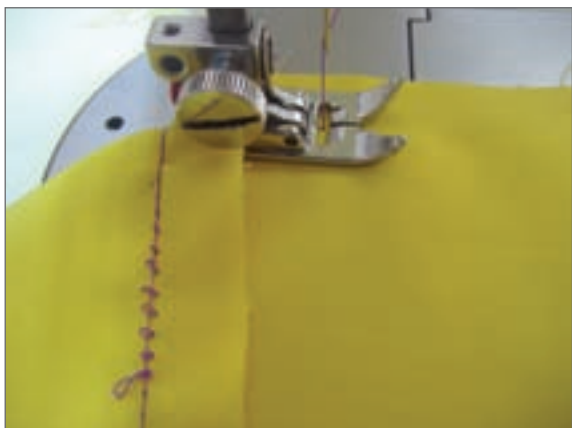
- ۱- کشش نخ سوزن زیاد است.
- ۲- کشش نخ ماسوره زیاد است.
- ۳- کشش نخ با ضخامت پارچه هماهنگ نیست.
(درجه‌ی کشش در نخ‌های ضخیم کمتر و در نخ‌های باریک بیشتر می‌شود.) تصویر ۶۰-۲

- ۱- چرخ هنگام دوخت صدا می‌کند.
- ۱- چرخ خشک است. (احتیاج به روغن کاری دارد.)

دوخت در قسمت پشت کار شل است.

- ۱- کشش نخ سوزن کم است. (پیچ تنظیم کشش نخ را سفت کنید.)

کار پیش‌بر عمل نمی‌کند.

● تصویر ۲-۶۱ ●

۲- نخ به صورت صحیح از بین پولک تنظیم نخ عبور نکرده است. تصویر ۲-۶۱

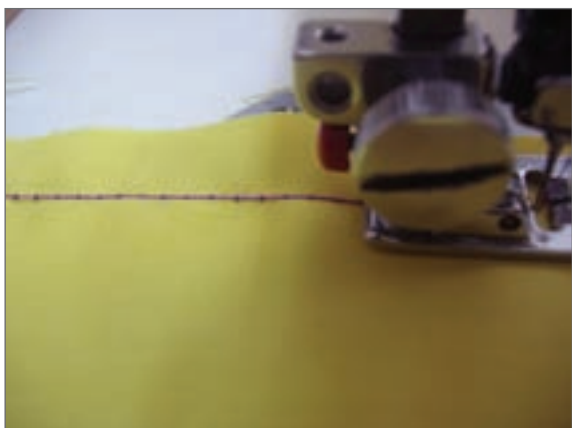
نخ رو پاره می شود.

۱- کشش نخ سوزن زیاد است. (پیچ تنظیم کشش نخ شل کنید).

۲- نخ در قسمتی گره خورده است.

۳- نوک سوزن کند شده است. (شکسته)

۴- ضخامت نخ با سوزن مطابقت ندارد.

● تصویر ۲-۶۲ ●

دوخت در قسمت روی کار شل است.

۱- نخ از مسیر ماکو به درستی عبور نکرده است.

۲- کشش نخ در ماکو تنظیم نیست. (باید پیچ ماکو را

سفت کرد.) تصویر ۲-۶۲

نخ ماسوره پاره می شود.

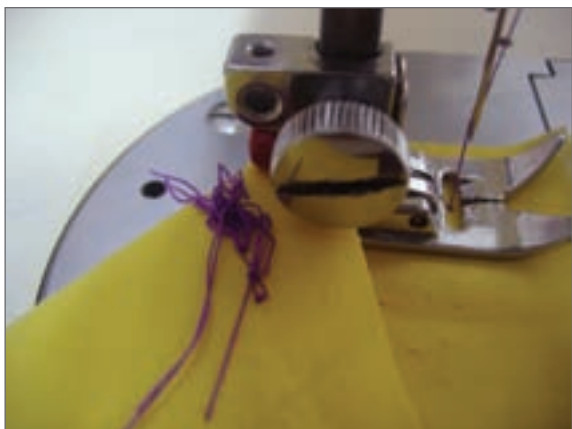
۱- ماکو و ماسوره به صورت صحیح نصب نشده است.

۲- کشش نخ ماسوره زیاد است. (پیچ ماکو را کمی

شل کنید).

۳- نخ ماسوره به طور صحیح پیچیده نشده است.

۴- ماسوره بیشتر از حد معمول پر شده است.

● تصویر ۲-۶۳ ●

هنگام دوخت، نخ در پشت پارچه جمع می شود.

۱- نخ از شیطانک خارج شده است.

۲- کشش نخ رو خیلی کم است. (پیچ تنظیم کشش

نخ را سفت کنید.) تصویر ۲-۶۳

پرسش های پایان فصل دوم

۱- نام اجزاء چرخ را بنویسید.

۲- نام اجزاء چرخ که در تصویر دیده می شود را بنویسید.

۳- قسمت های زیر را روی چرخ همه کاره و راسته دوز نصب کنید.

الف : سوزن

ب : ماکو ماسوره

ج : پایه ساده

۴- روش نخ کردن چرخ همه کاره و راسته دوز را انجام دهید.

۵- نکات لازم قبل از شروع به کار با چرخ را رعایت کنید.

۶- دوخت انواع خطوط (راست، منحنی ملایم و زاویه) را

روی پارچه با چرخ همه کاره و راسته دوز انجام دهید.

۷- تصویر مقابل چه نوع عیبی را نشان می دهد. چگونگی رفع

آن را بیان کنید.

فصل سوم

هدف کلی: کاربرد انواع پارچه و ویژگی‌های آن و انواع دوخت

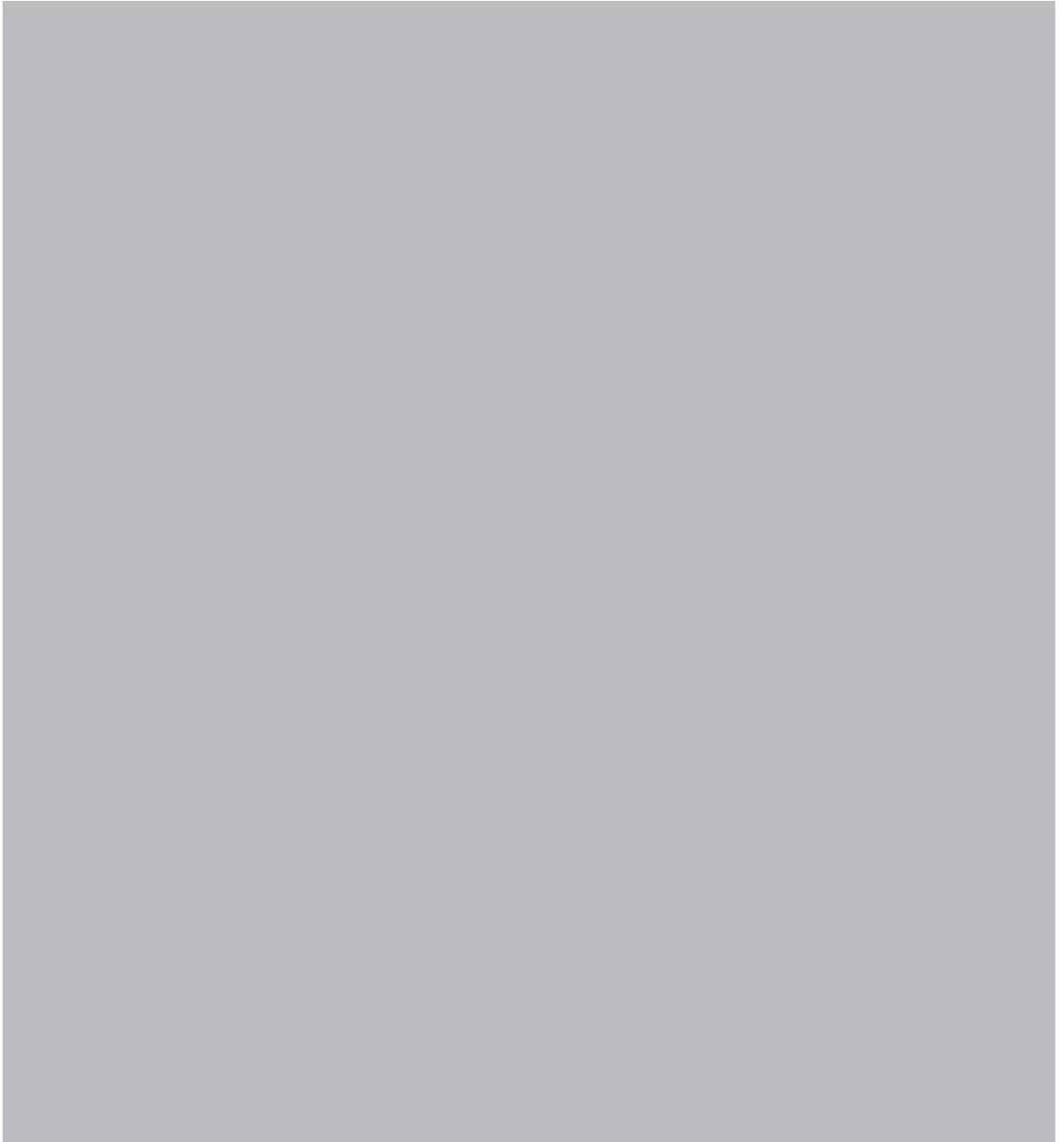
هدف‌های رفتاری:

فراگیر پس از مطالعه این فصل بتواند:

- ۱ انتخاب پارچه را براساس خصوصیات آن و مدل لباس انجام دهد.
- ۲ روش تشخیص افت پارچه را در عمل انجام دهد.
- ۳ فعالیتی که قبل از برش برای جلوگیری از آب رفت و رنگ‌دهی است را انجام دهد.
- ۴ انواع کوک ساده - ریز و درشت و شلال را بدوزد.
- ۵ دوخت کوک شل و روش قیچی کردن آن را انجام دهد.
- ۶ بخیه با دست را بدوزد.
- ۷ دوخت درز ساده و دوبله شکسته را انجام دهد.
- ۸ درز دوبله خوابیده و دو درزه فرانسوی را بدوزد.
- ۹ دوخت درز زاویه‌دار و منحنی را انجام دهد.
- ۱۰ مراحل تهیه‌ی نوار اریب را انجام دهد.
- ۱۱ انواع پاک‌دوزی (قیچی زیگزاگ - پاک‌دوزی ساده و دندان موشی) را در لباس بدوزد.
- ۱۲ انواع پاک‌دوزی با چرخ، (ساده - همه کاره - چرخ سردوز (اورلوک) و نوار اریب) را در لباس انجام دهد.
- ۱۳ دوخت مغزی در لباس را انجام دهد.
- ۱۴ با استفاده از نوار اریب بندینک را بسازد.

- ۱۵ انواع لبه‌دوزی (زیگزاگ - پس‌دوز - پس‌دوز مخفی) را در لباس بدوزد.
- ۱۶ لبه‌دوزی چرخ ساده را در پارچه‌های ضخیم و لطیف انجام دهد.
- ۱۷ انواع لبه‌دوزی (پیچ رول - به وسیله تور - پس‌دوز با چرخ) را در لباس بدوزد.
- ۱۸ با استفاده از لایه چسب و زانفیکس لبه‌دوزی لباس را انجام دهد.
- ۱۹ سه روش لبه‌دوزی در دامن کلوش را انجام دهد.
- ۲۰ دو روش دوخت کش را انجام دهد.
- ۲۱ انواع دکمه و قزن را در لباس بدوزد.
- ۲۲ دوخت جادکمه به وسیله‌ی چرخ همه کاره را انجام دهد.
- ۲۳ چین و خرد را در لباس بدوزد.
- ۲۴ روش شکافتن بخیه و سردوز را در یک نمونه‌ی دوخته شده انجام دهد.
- ۲۵ در هنگام دوخت زیپ و پبله از دوخت موقت استفاده کند.

پارچه

پارچه‌ها به دو دسته تقسیم می‌شود:

۱- پارچه‌هایی که منشأ طبیعی دارند مانند انواع پارچه‌های پنبه‌ای، کتان، ابریشمی و ...

۲- پارچه‌هایی که منشأ طبیعی ندارند یا در اصطلاح مصنوعی هستند و توسط بشر ماده اولیه آن ساخته می‌شود. مانند انواع پارچه‌های نایلونی، پلی‌استر، اکریلیک.

■ امروزه برای بالا بردن مرغوبیت پارچه‌ها از ترکیب الیاف مصنوعی و یا طبیعی استفاده شده تا علاوه بر قابلیت پارچه‌ی طبیعی، ویژگی‌های پارچه‌های مصنوعی را نیز دارا باشد. این نوع پارچه‌ها علاوه بر کیفیت از نظر هزینه نیز مقرون به صرفه هستند. موفقیت در این امر تا حدی پیش رفته که تشخیص نوع پارچه از نظر مصنوعی و طبیعی بودن به سهولت امکان‌پذیر نیست. تصویر ۱-۳

● تصویر ۱-۳ ●

پارچه‌های طرح‌دار :

■ این نوع پارچه‌ها طرح‌های گوناگون و فراوانی دارد. از جمله پارچه‌های راه راه، خال‌دار، چهارخانه، گلدار و حاشیه‌دار است.

● تصویر ۳-۴ ●

● تصویر ۳-۲ ●

● تصویر ۳-۵ ●

● تصویر ۳-۳ ●

خصوصیات پارچه

پارچه‌های ابریشمی، ساتن، حریر شیشه‌ای و ... اما بعضی از پارچه‌ها همانند مخمل، حوله‌ای، پشمی، کرکی و ... دارای سطحی برجسته و پرزدارند. نوعی از پارچه‌ها مانند انواع ریون، تریکو، ساتن کش، کرپ کش، در عرض و گاهی در طول و عرض کش می‌آیند که در اصطلاح پارچه‌های کش نامیده می‌شوند.

آب رفت و رنگ‌دهی پارچه

بعضی از پارچه‌ها بعد از شستشو تغییر اندازه می‌دهند. (در طول و گاهی در عرض) که این خصوصیت اغلب در پارچه‌های پنبه‌ای و کتان‌ی بیشتر قابل مشاهده است. لازم است این نوع پارچه‌ها را قبل از برش مدتی در آب سرد قرار دهید تا آب رفت آن انجام شود.

همچنین بعضی از پارچه‌ها ثبات رنگی ندارند. برای کاهش رنگ‌دهی این گونه پارچه‌ها نیز می‌توانید قبل از برش، مدتی در آب نمک قرار دهید. تصویر ۳-۷

پارچه یکی از مهم‌ترین وسایل خیاطی است که شناخت نوع و جنس آن ما را در انتخاب درست راهنمایی می‌کند. خصوصیات ظاهری پارچه (استحکام، اُفت، لطافت، ضخامت، آهار) نقش زیادی در مدل و طرح لباس دارد. به همان اندازه که انتخاب صحیح در کیفیت تأثیر می‌گذارد عدم هماهنگی و انتخاب نادرست نتیجه‌ای نامطلوب خواهد داشت.

اُفت و ریزش پارچه

بعضی از پارچه‌ها را اگر به صورت عمودی قرار دهید به سمت پایین آویزان می‌شوند و یا در اصطلاح اُفت دارند که این خصوصیت در پارچه‌های مختلف اندازه‌ی متفاوتی دارد. تصویر ۳-۶

سطح پارچه

پارچه‌ها دارای سطوح مختلفی هستند. بعضی سطح براق و صاف و صیقلی دارند مانند

تصویر ۳-۷

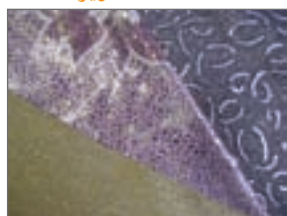
تصویر ۳-۶

انواع پارچه

دامن‌های تنگ، پيله‌دار، آستردار به کار می‌روند. پارچه‌هایی مانند تترن، داکرون، ترگال جزء پارچه‌های مصنوعی هستند اما ظاهر آن‌ها شبیه پارچه‌های پنبه‌ای است به راحتی اتو می‌شود، و برای پیراهن مردانه، بلوز، شلوار، بعضی از مدل‌های دامن، یا مانتو مناسبند. اما پارچه‌های دیگر از این گروه مانند کرپ، ساتن، حریر، تور، ریون، ژرسه است که دارای افت بیشتری هستند و مناسب لباس‌های میهمانی، انواع دامن‌های کلوش، پر چین و یقه‌های دراپه، لباس عروس می‌باشد. تصویر ۳-۸

■ پارچه‌های طبیعی که منشأ گیاهی دارند به پارچه‌های نخی نیز معروفند و شامل چلوار، متقال، پاتیس، چیت، کتان می‌باشند که دارای آب رفت و چروک‌پذیری زیاد هستند. افت و ریزش این نوع پارچه‌ها کم است و دارای کمی آهار می‌باشند. از این نوع پارچه‌ها (متقال، چلوار، چیت، پاتیس، کتان) برای دوخت اولیه (پاترون) و انواع بلوز، دامن و پیراهن استفاده می‌شود. همچنین پارچه‌های پشمی منشأ حیوانی دارند مانند فاستونی، توئید فلانل کمی ضخیم‌ترند و کمتر چروک می‌شوند و برای لباس‌هایی مانند مانتو، شلوار،

● تصویر ۳-۸ ●

لمه

لی

چلوار و متقال

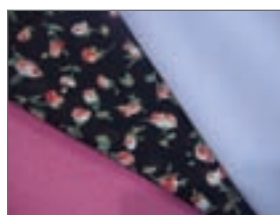
کشی

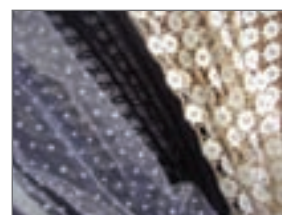
مخمل

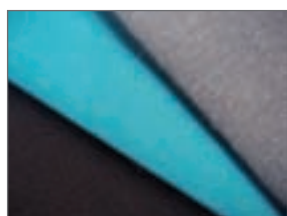
چیت

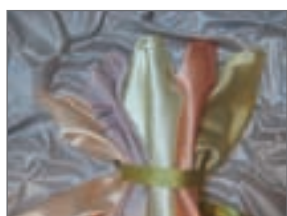
کرپ

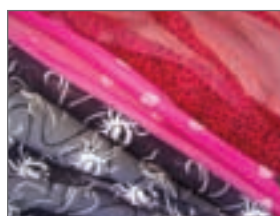
تور

ترمال

ساتن

حریر

فاستونی

کوک

۱- کوک ساده ۲- کوک ریز و درشت (کوک نشان)
۳- کوک شلال ۴- کوک شل ۵- بخیه
برای این نوع دوخت می‌توانید از نخ مخصوص (نخ کوک) استفاده کنید.

۱- کوک ساده

■ این نوع دوخت در موارد زیادی از قبیل اتصال موقت دو قطعه پارچه، اتصال زیپ به کار می‌رود. طول هر کوک بین «۱-۵ سانتی‌متر» است و در فواصل مساوی (در پشت و روی پارچه) دوخته می‌شود. تصویر ۳-۹

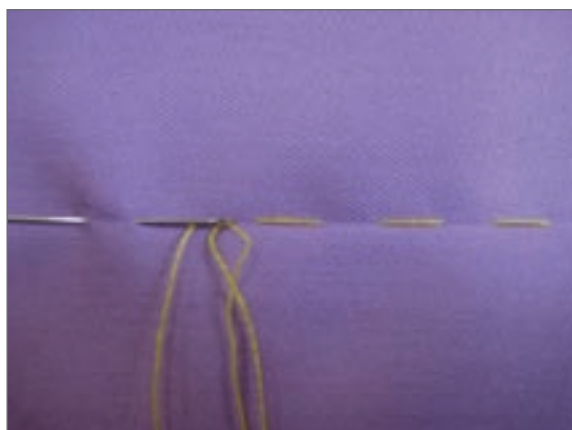
۲- کوک ریز و درشت (کوک نشان)

■ برای علامت‌گذاری خطوط الگو روی پارچه‌هایی که یک‌لا برش می‌خورند استفاده می‌شود. برای اتصال دو لایه پارچه‌ی نازک و یا اتصال پارچه به آستری نیز به کار می‌رود.

یک کوک ریز و یک درشت را به صورت یک در میان می‌دوزیم. (طول کوک درشت ۱ سانتی‌متر باشد.) تصویر ۳-۱۰

۳- کوک شلال

■ برای دوخت‌های تزئینی روی لباس و اتصال درزها در هنگام پرو به کار می‌رود. شلال کوک ریز و نزدیک به هم است که طول و فاصله‌ی کوک‌ها با هم مساوی است. تفاوت شلال با کوک ساده در این است که شلال چون ریزتر است دوام بیشتری دارد. تصویر ۳-۱۱

● تصویر ۳-۹ ●

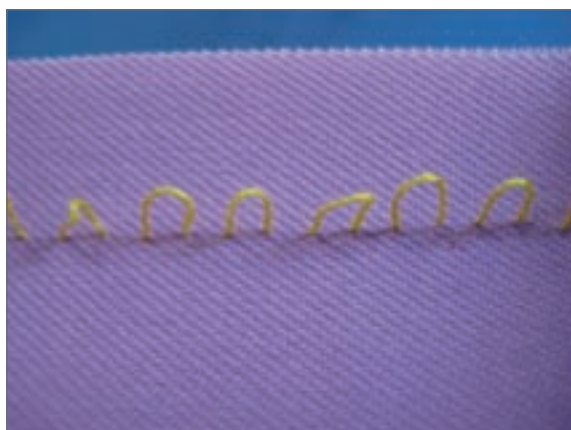
● تصویر ۳-۱۰ ●

۴- کوک شل

■ به عنوان کوک راهنما است و برای علامت گذاری خطوط الگو روی پارچه به کار می‌رود. دوخت مانند کوک ساده انجام می‌شود، با توجه به این که باید حلقه‌ای از نخ به حالت شل روی پارچه باقی بماند. دوخت را به همین ترتیب ادامه دهید. توجه داشته باشید برای این دوخت نخ را گره نزنید.

تصویر ۳-۱۲

● تصویر ۳-۱۲ ●

قیچی کردن کوک شل

■ دو لایه پارچه را از طرفین بکشید. بطوریکه اضافه نخ در بین دو قطعه قرار گرفته و آنها را قیچی کنید.

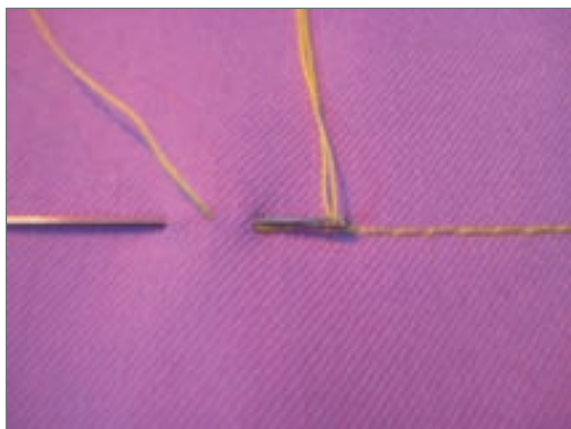
تصویر ۳-۱۳

● تصویر ۳-۱۳ ●

۵- بخیه

■ این دوخت استحکام زیادی دارد و شبیه دوخت چرخ است. برای اتصال دائمی قسمت‌های مختلف لباس استفاده می‌شود. از راست به چپ هر بار فقط یک بخیه بزنید و سوزن را در انتهای بخیه قبلی فرو کنید. و به همین ترتیب ادامه دهید. تصویر ۳-۱۴

● تصویر ۳-۱۴ ●

درز

۱- درز ساده با بخیه چرخ ۲- دوبله شکسته ۳- دوبله خوابیده

۴- دو درزه فرانسوی ۵- درز زاویه ۶- درز منحنی

۱- ساده (بخیه با چرخ)

■ برای دوخت‌های گوناگونی مانند درز، برش، پنس استفاده می‌شود.

■ دو قطعه برش پارچه را با توجه به محل علامت گذاری چرخ کنید. ابتدا و انتهای دوخت را با چند بخیه به صورت رفت و برگشت محکم کنید. تصویر ۳-۱۵

۲- دوبله شکسته

■ درز را با چرخ ساده بدوزید و اتو نمایید. حال یکی از اضافه درزها را به اندازه‌ای قیچی کنید که «۳ میلی متر» از آن باقی بماند. اضافه درز دیگر را «تا» کرده و اتو نمایید و روی درز قرار داده چرخ کنید. از این دوخت در مواقعی که نخواهیم درز را پاک‌دوزی کنیم و بعضی درزهای تزئینی استفاده می‌شود مانند درزهای شلوار و همچنین این دوخت استحکام بیشتری دارد.

تصویر ۳-۱۶

۳- دوبله خوابیده

■ درز را چرخ کرده، اتو کنید. اضافه درزها را با هم پاک‌دوزی نمایید. اضافه درزها را به یک سمت بخوابانید و از رو چرخ کنید.

توجه: در صورتیکه پارچه دارای ضخامت است اضافه درز داخلی را با قیچی کم کنید. سپس اضافه درز پهن تر را پاک‌دوزی نمایید. این نوع دوخت اغلب برای تزئین درزها مانند شلوار، آستین، برش‌ها به کار می‌رود. تصویر ۳-۱۷

۴- دو درزه فرانسوی

■ اضافه درز را از سمت روی پارچه با فاصله‌ی «۳ میلی متر» از درز اصلی لباس چرخ کرده اتو نمایید. حال درز را به سمت پشت برده و دوباره چرخ کنید. بطوریکه اضافه درز در میان درز جدید قرار گیرد. این دوخت برای مخفی کردن درزها در پارچه‌های نازک (حریر) و لباس‌های نوزاد استفاده می‌شود. تصویر ۳-۱۸

● تصویر ۳-۱۷ ●

● تصویر ۳-۱۵ ●

● تصویر ۳-۱۸ ●

● تصویر ۳-۱۶ ●

جهت خواب اضافه درزها در برش‌های عمودی به سمت خط مرکزی، درزهای افقی به سمت بالا، درزهای پهلو و سرشانه به سمت پشت و حلقه‌ی آستین به سمت آستین قرار می‌گیرد.

۵- درز زاویه

- ابتدا محل زاویه را با لایه چسب بپوشانید تا مانع از ریش شدن پارچه شود.
- محل زاویه را به اندازه «۲ میلی متر» مانده به جادرز چرت بزنید. تصویر ۳-۱۲

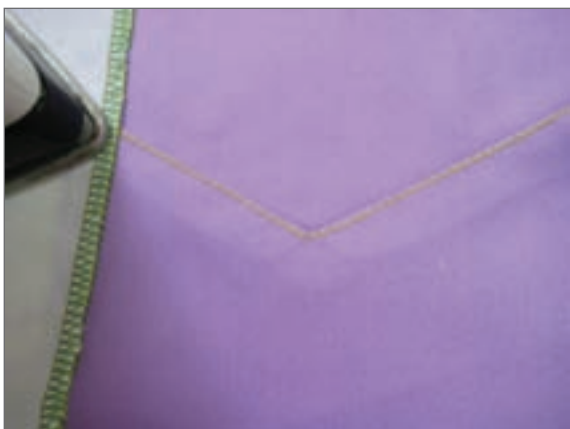
● تصویر ۳-۱۲ ●

- خطوط زاویه را روی هر دو قطعه پارچه به طور دقیق علامت بزنید، سپس با سنجاق یا کوک ثابت کنید و درز را بدوزید. برای استحکام در قسمت زاویه از بخیه ریزتر استفاده کنید، در محل زاویه سوزن را در پارچه قرار دهید.
- حال پایه را بلند کنید و پارچه را چرخانده دوخت را ادامه دهید. تصویر ۳-۱۳

● تصویر ۳-۱۳ ●

- از سمت روی پارچه درز را با پارچه‌ی مخصوص اتو کشی اتو کنید. تصویر ۳-۱۴

● تصویر ۳-۱۴ ●

۶- درز منحنی

- خطوط درز را دقیقاً روی پارچه منتقل کنید.
- در صورتی که انحنا به سمت داخل باشد، از چرت و اگر به سمت بیرون است، آن را کلیپ بزنید.

تصویر ۳-۱۹

● تصویر ۳-۱۹ ●

- درز را براساس نقاط موازنه سنجاق یا کوک بزنید و بدون اینکه خط دوخت تغییر کند بدوزید.

تصویر ۳-۲۰

● تصویر ۳-۲۰ ●

- درز منحنی را از سمت رو با پارچه‌ی مخصوص اتو کشی اتو کنید. تصویر ۳-۲۱

● تصویر ۳-۲۱ ●

 کلیپ: برش‌های مثلی شکل است که از اضافه درز جدا می‌شود.

تهیه نوار اریب

■ ابتدا نسبت به زاویه ۴۵ درجه پارچه خط اریب را رسم کنید. حال از اریب پارچه اندازه‌ی پهنای نوار را «۳ تا ۴ سانتی‌متر» مشخص کرده قیچی کنید.

تصویر ۳-۲۲

اگر نیاز به نوار اریب با طول بیشتر دارید، قطعات نوار را مطابق شکل روی هم قرار داده و بدوزید.

تصویر ۳-۲۳

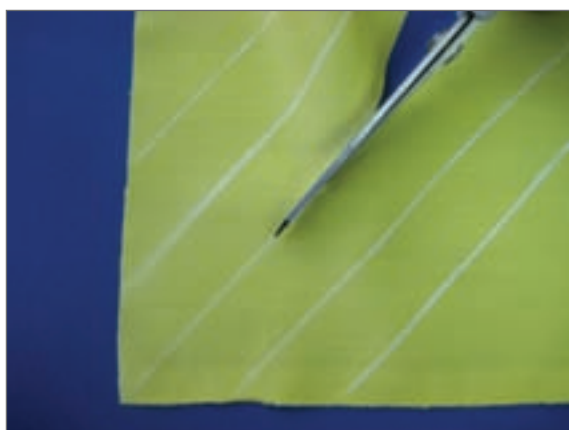
■ اضافات درز را قیچی کرده سپس اتو نمایید.

تصویر ۳-۲۴

■ مطابق شکل به اندازه‌ی نصف پهنای نوار دو سنجاق را روی میز اتو، با فاصله نصب کنید.

■ نوار را از زیر سنجاق‌ها عبور دهید و «تای» دو سمت

نوار را اتو نمایید. تصویر ۳-۲۵

● تصویر ۳-۲۲ ●

● تصویر ۳-۲۳ ●

● تصویر ۳-۲۴ ●

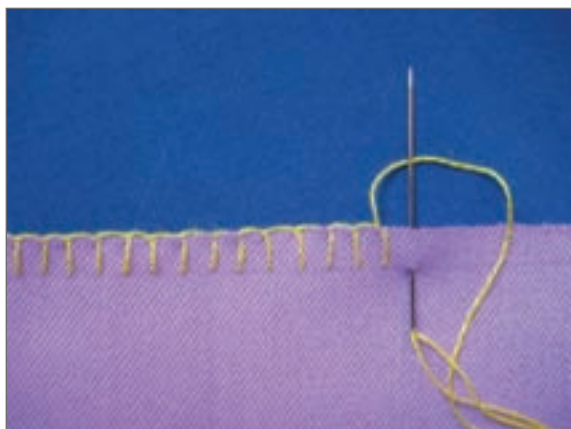
● تصویر ۳-۲۵ ●

● تصویر ۳-۲۶ ●

● تصویر ۳-۲۷ ●

● تصویر ۳-۲۸ ●

پاک دوزی

پاک دوزی برای زیبایی و جلوگیری از ریش شدن اضافه درز پارچه لباس به کار می رود.

۱- پاک دوزی با قیچی زیگزاگ

۲- پاک دوزی با دست

۳- دندان موشی

۴- پاک دوزی با بخیه چرخ

۵- پاک دوزی با زیگزاگ چرخ

۶- پاک دوزی با چرخ اورلوک (سردوز)

۷- پاک دوزی با نوار اریب

۱- قیچی زیگزاگ

این قیچی با شکل خاص تیغه‌ها (زیگزاگ) مانع از ریش شدن پارچه می شود. برای درزهای لباس آستر دار مناسب است. تصویر ۳-۲۶

۲- پاک دوزی ساده (با دست)

ساده ترین نوع است. دوخت به صورت مایل در لبه‌ی اضافه درزها با اندازه‌ی یکسان انجام می شود. تصویر ۳-۲۷

۳- دندان موشی

این نوع پاک دوزی دوام بیشتری دارد. برای شروع دوخت سوزن را از پارچه خارج کرده و نخ را به صورت حلقه نگه دارید سپس سوزن را داخل پارچه فرو کرده و از حلقه‌ی نخ عبور دهید. بهتر است از نخ یک‌لا استفاده کنید تا لبه‌ی اضافه درز ضخامت پیدا نکند. تصویر ۳-۲۸

پاک دوزی با چرخ

۱- ساده (به وسیله بخیه)

- لبه‌ی اضافه درز را به سمت پشت پارچه به اندازه‌ی «۲ تا ۳ میلی‌متر» برگردانید و روی آن را با چرخ ساده بدوزید. تصویر ۳-۲۹

● تصویر ۳-۲۹ ●

۲- چرخ خانگی (همه کاره)

- با استفاده از چرخ، لبه‌های اضافه درز را با دوخت زیگزاگ بدوزید. پهنا و فاصله‌ی زیگزاگ را می‌توانید نسبت به ضخامت پارچه تغییر دهید. فاصله‌ی زیگزاگ‌ها را می‌توانید نزدیکتر یا دورتر و پهنای آن را بلندتر یا کوتاه‌تر کنید. تصویر ۳-۳۰

● تصویر ۳-۳۰ ●

۳- چرخ سردوز (OVERLOG)

- این چرخ مخصوص پاک‌دوزی است. همزمان با دوخت، اضافات پارچه (در سمت راست) بوسیله‌ی تیغ برش می‌خورد. تصویر ۳-۳۱

● تصویر ۳-۳۱ ●

۴- نوار اریب

و به طول مورد نیاز از اریب پارچه تهیه کنید. از نوار اریب با نوار مغزی آماده نیز می‌توانید استفاده نمایید. از قسمت روی پارچه نوار را از عرض «تا» کرده اتو کنید، و روی لبه‌ی جادرز لباس طوری قرار دهید که دولای بسته نوار به سمت پارچه قرار گیرد سپس بدوزید، و اتو نمایید. تصویر ۳-۳۴

- سمت دیگر را روی خط دوخته شده ثابت کنید.
- و از خط دوخت نوار به عنوان راهنما استفاده کرده و دو قطعه‌ی پارچه را به هم بدوزید.
- سپس درز را اتو نمایید. تصویر ۳-۳۵

■ برای پارچه‌هایی که ضخامت زیادی دارد و به سرعت ریش می‌شود از این نوع پاک‌دوزی استفاده کنید.

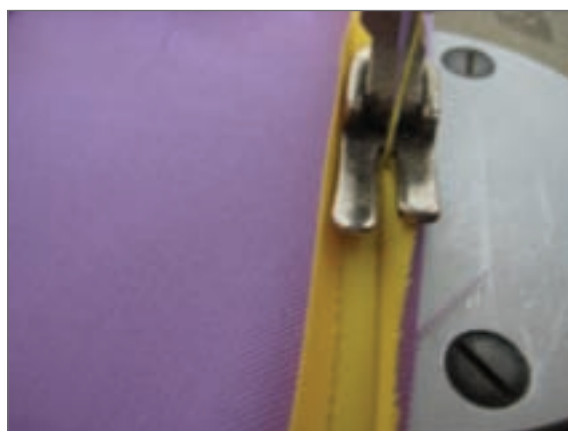
- «تای» نوار اریب را در یک سمت باز کرده و به لبه‌ی اضافه درز چرخ کنید، سپس نوار را به سمت پشت برگردانده و از روی «تای» آن چرخ نمایید. تصویر ۳-۳۲
- نوار را از وسط تازده اتو کنید و اضافه درز لباس را میان نوار قرار داده و دوخت را انجام دهید. تصویر ۳-۳۳

دوخت مغزی

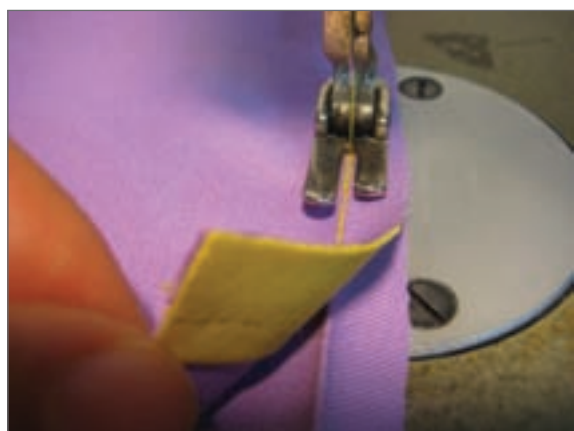
- از پارچه‌ی مورد نظر نواری به عرض «۳ سانتی‌متر»

● تصویر ۳-۳۴ ●

● تصویر ۳-۳۲ ●

● تصویر ۳-۳۵ ●

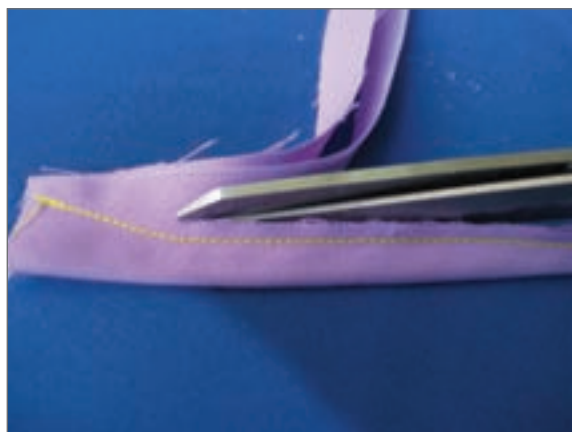

● تصویر ۳-۳۳ ●

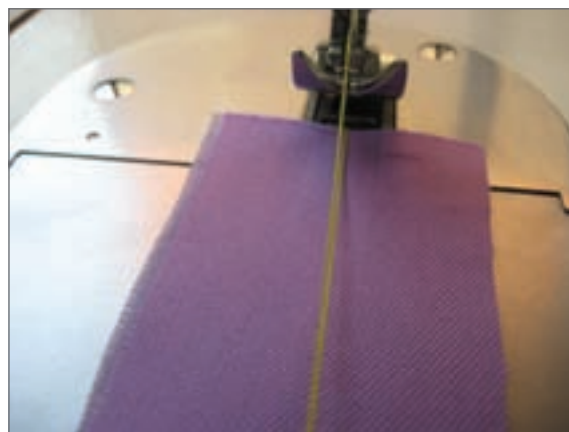
تهیه بندینک

- چرخ کنید. دقت کنید « $1/5$ سانتی متر» ابتدای دوخت را از پهنای بندینک بیشتر بگیرید تا برگرداندن نوار به سهولت انجام شود. تصویر ۳-۳۷
- اضافه درز را کم کنید و روی درز را اتو کنید. تصویر ۳-۳۸
- نوار دوخته شده را با استفاده از نخ داخل آن به سمت رو برگردانید. تصویر ۳-۳۹

- ابتدا نواری اریب از پارچه به طول دلخواه و عرض « 3 سانتی متر» قیچی کنید.
- نخ ماسوره و سوزن چرخ را بلندتر از طول بندینک روی نوار قرار دهید. تصویر ۳-۳۶
- نوار را «تا» کرده به صورتیکه روی پارچه به طرف داخل باشد. نخ را بین «تای» پارچه قرار دهید. سپس

● تصویر ۳-۳۸ ●

● تصویر ۳-۳۶ ●

● تصویر ۳-۳۹ ●

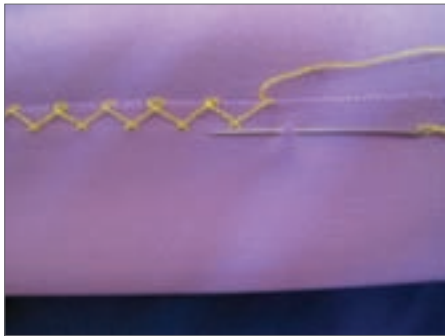

● تصویر ۳-۳۷ ●

انواع لبه‌دوزی

۳- پس‌دوزی مخفی

■ ابتدا لبه‌ی لباس را پاک‌دوزی کنید. اضافه درز لبه‌ی لباس را «تا» کرده، اتو نمایید. و باسنجاق یا کوک ثابت نگه دارید. لبه‌ی اضافه درز سردوز شده کمی برگردانید و بین دو لایه‌ی پارچه را مطابق شکل پس‌دوز کنید. به این صورت که از سمت راست یک تار از پارچه اصلی بگیرید و نیم سانت به سمت راست بروید. و از تار پارچه نیز یک تار بگیرید و دوخت را به همین صورت ادامه دهید. تصویر ۳-۴۲

● تصویر ۳-۴۰ ●

● تصویر ۳-۴۱ ●

● تصویر ۳-۴۲ ●

- ۱- زیگزاگ
- ۲- پس‌دوزی
- ۳- پس‌دوزی مخفی
- ۴- لبه‌دوزی باچرخ ساده
- ۵- با پایه پیچ‌رل
- ۶- لبه‌دوزی با تور
- ۷- پس‌دوزی با چرخ
- ۸- با استفاده از لایه چسب
- ۹- با استفاده از زانفیکس
- ۱۰- لبه‌دوزی دامن کلوش

۱- زیگزاگ

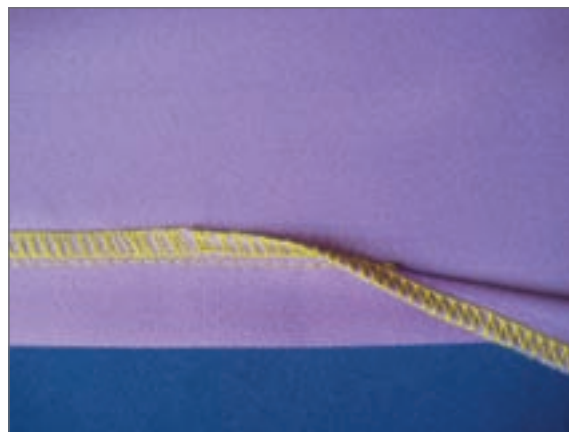
■ ابتدا اضافه‌دوزی لبه‌ی لباس را «تا» زده اتو کنید و با سنجاق یا کوک ثابت نگه دارید. از سمت چپ سوزن را داخل پارچه کرده، یک یا چند تار از پارچه اصلی بگیرید. سپس کمی به سمت راست روی «تای» پارچه یک کوک ریز بزنید. دقت کنید نخ در بالای سوزن قرار گیرد. مجدداً در سمت بالا کمی به راست بروید و چند تار از پارچه اصلی را دقیقاً کنار «تای» پارچه بگیرید و دوخت را همین صورت ادامه دهید. دقت کنید، هنگام دوخت نخ را خیلی محکم نکشید. این دوخت برای پارچه‌های ضخیم در لبه‌ی شلوار، دامن به کار می‌رود. تصویر ۳-۴۰

۲- پس‌دوز

■ اضافه درز لبه‌ی لباس را ابتدا به سمت داخل «تا» کرده، اتو نمایید و مجدداً بخشی از پهنای اضافه درز را به داخل «تا» کرده و اتو کنید. «تای» لباس را با سنجاق یا کوک ثابت کنید. حال مطابق شکل دوخت را انجام دهید. دقت کنید از لباس در موقع دوخت یک تار بگیرید و سوزن را از داخل «تای» پارچه عبور دهید. فاصله‌ی دوخت بیشتر از «۱ سانتی متر» نشود. این دوخت برای پارچه‌های لطیف و نازک مناسب است. تصویر ۳-۴۱

۴- چرخ ساده

■ به دو صورت امکان پذیر است :
الف) ابتدا لبه‌ی لباس را پاک‌دوزی کنید سپس به سمت داخل «تای» کرده، اتو کنید. حال قسمت «تای» شده را چرخ ساده بزنید. تصویر ۳-۴۳

● تصویر ۳-۴۳ ●

۵- پیچ رُل

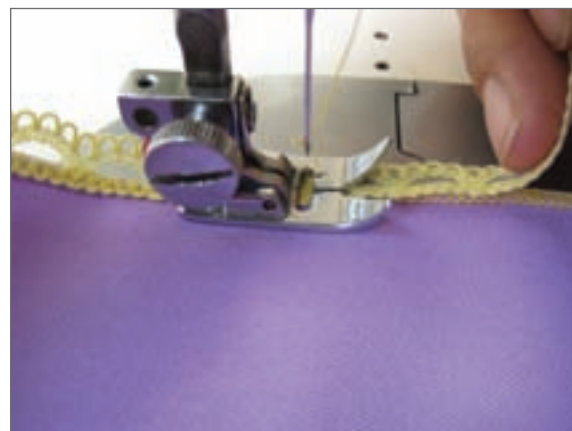
■ این دوخت زمانی استفاده می‌شود که نیاز به لبه‌دوزی بسیار ظریفی باشد و مناسب پارچه‌های لطیف (حریر- ژورژت) است. نوع دوخت می‌تواند به صورت ساده یا زیگزاگ باشد. با استفاده از پایه مخصوص بدوزید. تصویر ۳-۴۵

● تصویر ۳-۴۵ ●

۶- لبه‌دوزی با تور

■ ابتدا «۰/۵ سانتی‌متر» اضافه درز را به سمت رو برگردانید و اتو کنید، یا لبه‌ی اضافه درز را سردوز نمایید. حال تور را روی لبه‌ی لباس قرار داده و بدوزید و سپس اتو کنید. تصویر ۳-۴۶

● تصویر ۳-۴۶ ●

ب) ابتدا لبه‌ی لباس را دو بار مطابق شکل «تا» کنید. سپس اتو نموده و چرخ نمایید. تصویر ۳-۴۴

● تصویر ۳-۴۴ ●

۷- پس دوز با چرخ

■ از پایه‌ی پس دوز استفاده کنید. چرخ را روی درجه مناسب

پس دوز قرار دهید و لبه‌ی دامن را بدوزید. تصویر ۳-۴۸

■ مطابق شکل پارچه را «تا» کنید. تصویر ۳-۴۷

● تصویر ۳-۴۸ ●

● تصویر ۳-۴۷ ●

۹- زانفیکس

■ ابتدا لبه‌ی لباس را پاک‌دوزی کنید و به سمت

داخل «تا» کرده اتو نمایید. لایه زانفیکس را بین «تا»

پارچه قرار داده و روی آن را اتو کنید. بهتر است

پهنای لایه مقدار کمی کمتر از پهنای لبه‌ی لباس باشد.

تا هنگام اتو کردن به اتو نچسبد. از زانفیکس پودری

نیز می‌توانید استفاده کنید.

تصویر ۳-۵۰

۸- لایه چسب

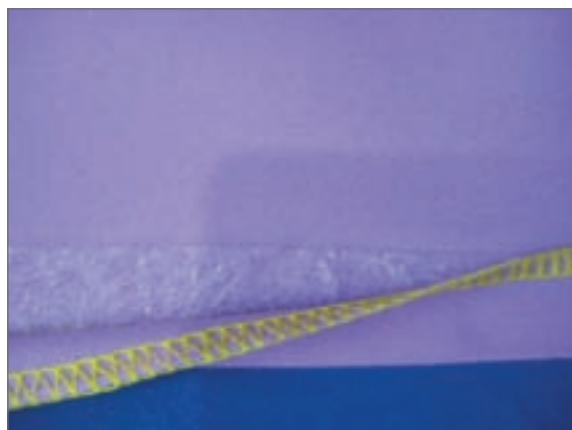
■ لبه‌ی لباس را به اندازه‌ی لازم «تا» کرده، اتو بزنید.

لایه چسب را به اندازه‌ی پهنای لباس تهیه کرده و

به صورتی که چسب لایه روی کار باشد به پهنای

لبه‌ی لباس بدوزید تا پس از اتو زدن به لباس بچسبد.

تصویر ۳-۴۹

● تصویر ۳-۵۰ ●

● تصویر ۳-۴۹ ●

۱۰- لبه‌دوزی در دامن کلوش

به دو روش انجام می‌گیرد:

روش اول: لبه‌ی دامن را پاک‌دوزی کنید.

■ اضافه درز را «۱ سانتی‌متر» «تا» کرده و اتو نمایید.

سپس از کنار پاک‌دوزی (سردوز) چرخ کنید. این

نوع دوخت برای مواردی که مقدار اضافه درز کم

است به کار می‌رود. تصویر ۳-۵۱

■ روش دوم:

الف) ابتدا لبه‌ی دامن را پاک‌دوزی کنید.

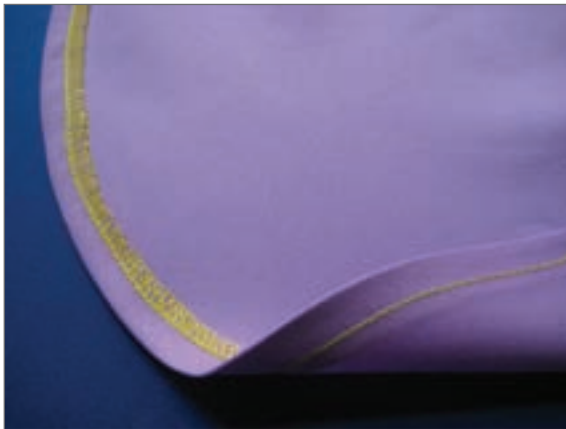
■ زیر دوخت پاک‌دوزی یک ردیف بخیه‌ی درشت

بزنید.

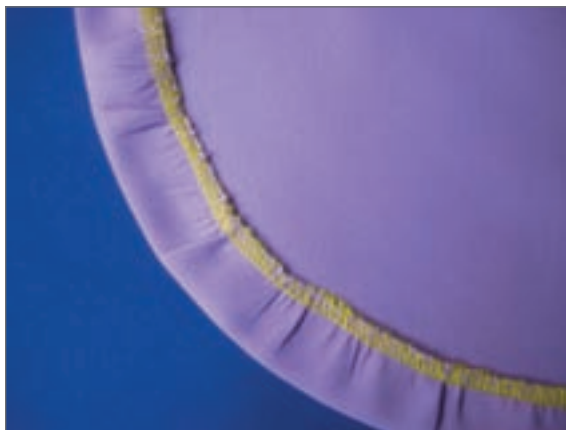
■ نخ زیر بخیه را بکشید تا اضافه‌ی پارچه جمع شود.

تا لبه‌ی اضافه درز به اندازه‌ی قسمت بالایی «تا» شده،

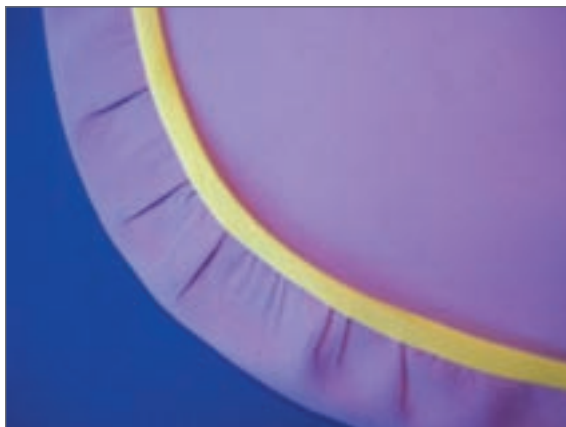
و به طرف پشت لباس بخوابد. تصویر ۳-۵۲

● تصویر ۳-۵۱ ●

● تصویر ۳-۵۲ ●

● تصویر ۳-۵۳ ●

ب) لبه‌ی دامن را در یک ردیف بخیه درشت بزنید و

نخ را بکشید سپس یک طرف «تای» نوار اریب را به

دامن بدوزید و سمت دیگر نوار را به دامن پس‌دوز

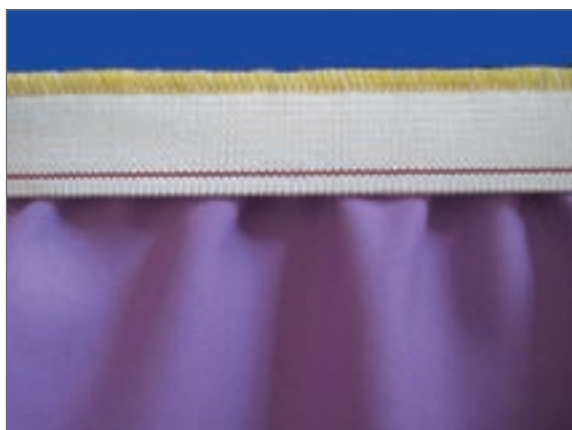
کنید. تصویر ۳-۵۳

(از پایه‌ی پیچ‌رل نیز می‌توان برای دوخت لبه‌ی دامن

کلوش استفاده کرد. مراجعه به صفحه ۶۲ تصویر ۳-۴۵)

● تصویر ۳-۵۴ ●

● تصویر ۳-۵۵ ●

● تصویر ۳-۵۶ ●

کش

- اندازه‌ی کش را با توجه به کشایی آن، بین «۱۵ تا ۲۵ سانتی‌متر» کمتر از دور کمر در نظر بگیرید.
- کش دوزی را به دو روش می‌توانید انجام دهید.

روش اول:

- دو سر کش را روی هم قرار دهید و بدوزید. (بهتر است از دوخت زیگزاگ استفاده شود).
- کش و محل دوخت را به چهار قسمت مساوی تقسیم کنید و با سنجاق کش را به پارچه وصل نمایید. با چرخ سردوز، لبه‌ی کش را (در حالیکه کشیده شده) به پارچه بدوزید. تصویر ۳-۵۴ و ۳-۵۵
- کش را به سمت داخل برگردانید و از کنار دوخت سردوز، با دوخت بخیه یا زیگزاگ چرخ کنید. (زیگزاگ مخصوص کش)
- در صورت تمایل روی کش را می‌توانید دو بار چرخ کنید. تصویر ۳-۵۶

توجه :

کش زیر تیغ (چرخ سردوز) نرود.

روش دوم:

- در این روش اضافه درز پارچه را به اندازه‌ی پهنای کش به اضافه‌ی «۱ سانتی‌متر» در نظر بگیرید.
- مقدار منظور شده برای پهنای کش را در پارچه «تا» کنید. و «۱ سانتی‌متر» اضافه در آن را نیز «تا» کرده ، اتو کنید.
- سپس مطابق شکل چرخ کنید. تصویر ۳-۵۷

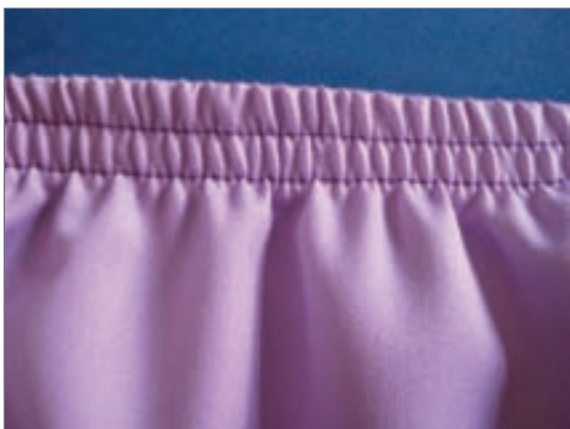
● تصویر ۳-۵۷ ●

- قسمتی از دوخت را باز بگذارید.
 - کش را با سنجاق قفلی از محل دوخت شده عبور دهید. (لیفه)
 - دو سر کش را روی هم قرار داده ، بدوزید.
- تصویر ۳-۵۸

● تصویر ۳-۵۸ ●

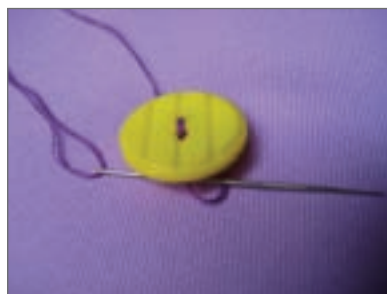
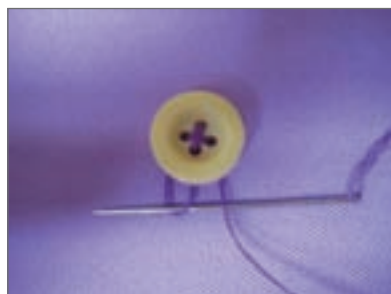
- تمام کش را داخل محل دوخت برده و درز را کامل بدوزید.
- برای زیبایی بیشتر روی کش را مطابق شکل چرخ کاری کنید. تصویر ۳-۵۹

● تصویر ۳-۵۹ ●

دکمه و قزن

دکمه انواع مختلفی دارد. برای دوخت دکمه ساده از چرخ نیز می توان استفاده کرد. اما برای پارچه های ضخیم لازم است از دکمه پایه دار استفاده شود. در صورت در دسترس نبودن این نوع دکمه، می توان دکمه ساده را پایه دار دوخت تا ضخامت ایجاد شده در قسمت سجاف موجب کشیدگی نشود.

● تصویر ۳-۶۰ ●

۱- دکمه ی بدون پایه

■ یک بخیه در محل دکمه روی لباس بزنید. سوزن را از داخل دکمه و پارچه عبور دهید و دوخت را انجام دهید. و با چند بار بست دوخت را محکم کنید. تصویر ۳-۶۰

۲- دوخت دکمه با چرخ

■ با پایه مخصوص و تنظیم مناسب دکمه را بدوزید. (دوخت زیگزاگ با پایه ی ثابت) تصویر ۳-۶۱

● تصویر ۳-۶۱ ●

۳- دکمه پایه دار و پایه دار کردن دکمه بدون پایه

■ دکمه پایه دار: سوزن را از پایه دکمه عبور دهید و به پارچه بدوزید. چند بار دوخت را تکرار کنید. در آخر با یک بست دوخت را محکم کنید.

● تصویر ۳-۶۲ ●

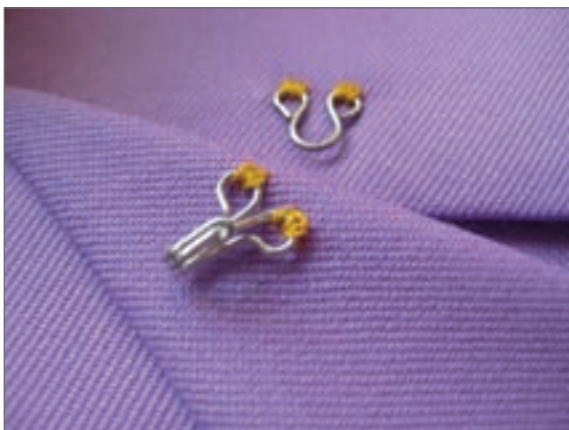
■ پایه دار کردن دکمه : ابتدا مانند دکمه بدون پایه عمل کنید، سپس دوخت را مطابق شکل با کمی فاصله از پارچه بدوزید. (از خلال دندان یا چوب کبریت برای ایجاد فاصله می توانید استفاده کنید.) روی نخ پایه چند دندان موشی بزنید و انتهای نخ را با بست (قلاب) محکم کنید. تصویر ۳-۶۲

● تصویر ۳-۶۳ ●

۴- دکمه جفتی

■ دکمه جفتی مناسب را نسبت به رنگ و جنس پارچه انتخاب کنید.
دکمه را بوسیله دندان موشی یا بست بدوزید. توجه داشته باشید که پس از اتمام کار دو لبه‌ی لباس روی هم منطبق شود. تصویر ۳-۶۳

● تصویر ۳-۶۴ ●

۵- قزن

■ نسبت به نوع لباس قزن مناسب را انتخاب کنید. برای تعیین محل دوخت دو قسمت لباس را کنار هم قرار دهید، ابتدا محل دوخت را علامت بزنید.
حلقه‌های قزن را بوسیله‌ی بست و یا دندان موشی به لباس وصل کنید. تصویر ۳-۶۴

● تصویر ۳-۶۵ ●

۶- قزن شلوار

■ این نوع قزن در کمرهایی که روی هم گرد[●] دارد به کار می‌رود.
قزن را در امتداد زیپ بوسیله‌ی بست یا دندان موشی بدوزید. حال زیپ را ببندید و قلاب قزن را داخل قسمت دوخته شده قزن قرار دهید و محل دوخت قلاب را مشخص کنید. تصویر ۳-۶۵
از دکمه جفتی و قزن‌ها برای اتصال دو قطعه‌ی لباس مثل کمر دامن و شلوار در انتهای زیپ استفاده شود.

● دو قطعه از پارچه مانند لباس‌های جلو باز لازم است قسمتی از پارچه روی هم دیگر قرار گیرد که به وسیله دکمه و یا قزن به هم متصل می‌شود.

جاد کمه

■ اندازه‌ی جاد کمه را روی پایه مشخص کنید.

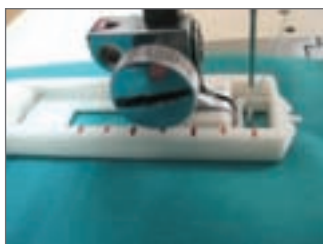
● تصویر ۳-۶۷ ●

● تصویر ۳-۶۶ ●

■ برای دوخت جاد کمه ابتدا درجه‌ی تنظیم جاد کمه را روی شماره ۱ قرار داده و دوخت را انجام دهید.

تصویر ۳-۶۶، تصویر ۳-۶۷

● تصویر ۳-۶۹ ●

● تصویر ۳-۶۸ ●

■ شماره ۲ درجه‌ی تنظیم جاد کمه، دوخت انتهای جاد کمه را محکم می‌کند تصویر ۳-۶۸، تصویر ۳-۶۹

● تصویر ۳-۷۱ ●

● تصویر ۳-۷۰ ●

■ شماره ۳ درجه‌ی تنظیم جاد کمه، برگشت دوخت جاد کمه را انجام می‌دهد. تصویر ۳-۷۰، تصویر ۳-۷۱

● تصویر ۳-۷۳ ●

● تصویر ۳-۷۲ ●

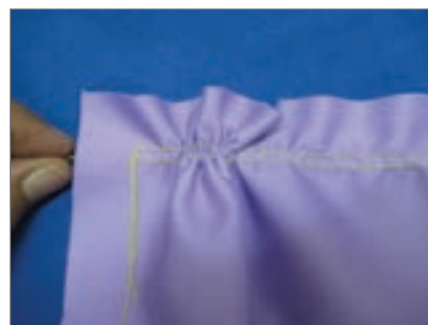
■ شماره ۴ درجه‌ی تنظیم جاد کمه، دوخت را در ابتدای جاد کمه محکم می‌کند. تصویر ۳-۷۲، تصویر ۳-۷۳

چین و خُرد

چین

■ دو طرف خط درز لباس (خط دوخت) را با فاصله‌ی «۰/۵ سانتی‌متر» با بخیه درشت چرخ کنید. سپس نخ‌های زیر را همزمان با هم بکشید به اندازه‌ای که پارچه جمع شود. به این جمع‌شدگی چین می‌گویند.

تصویر ۳-۷۴

● تصویر ۳-۷۴ ●

خُرد

■ خط درز لباس (خط دوخت) را به وسیله‌ی بخیه درشت چرخ کنید و نخ زیر را بکشید تا کمی جمع شود. جمع شدن قسمتی از پارچه (مانند کاپ آستین) به اندازه‌ای که به چین تبدیل نشود خرد می‌گویند.

تصویر ۳-۷۵

● تصویر ۳-۷۶ ●

نکات دوخت

۱- «تای» لبه‌ی لباس

■ در بعضی از لباس‌ها لبه‌ی پایین به سمت بیرون گشادتر شده و یا به سمت داخل تنگ‌تر شده است که برای برش اضافه درز لبه‌ی آن را باید «تا» زده سپس برش را انجام دهید. و در هنگام دوخت نیز به این نکته توجه کنید. تصویر ۳-۷۶

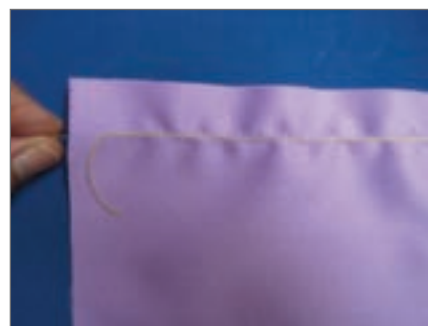
۲- زیپ مخفی

■ برای آسان‌تر دوخته شدن زیپ مخفی قبل از دوخت «تای» دندان‌های زیپ را با نوک اتو باز کنید.

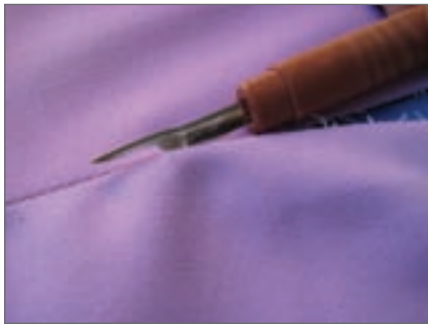
تصویر ۳-۷۷

● تصویر ۳-۷۷ ●

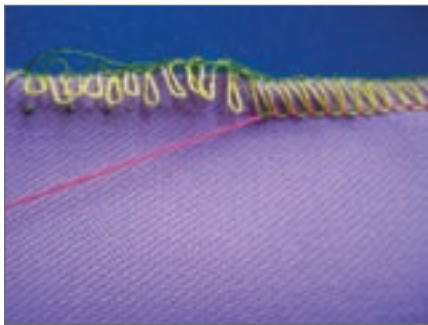
● تصویر ۳-۷۵ ●

● تصویر ۳-۷۸ ●

۳- شکافتن بخیه

■ از بشکاف تیز استفاده کنید. لبه‌ی محافظ‌دار بشکاف را داخل درز قرار داده و دقت کنید، قسمت‌های دیگر پارچه مقابل بشکاف قرار نگیرد. تصویر ۳-۷۸

● تصویر ۳-۷۹ ●

۴- شکافتن سردوز (OVLOLOG)

■ نخ سوزن را از انتهای دوخت سردوز بکشید تا دوخت به راحتی باز شود. تصویر ۳-۷۹

● تصویر ۳-۸۰ ●

۵- جدا کردن لایه از پارچه

■ چنانچه لایه در محلی دیگر اشتباه به پارچه چسبانده شده است. می‌توانید اتوی بخار را روی آن محل نگه دارید و با بخار دادن، لایه را از پارچه جدا کنید. تصویر ۳-۸۰

● تصویر ۳-۸۱ ●

۶- دوخت موقت

■ درجه‌ی تنظیم بخیه‌ی چرخ را روی درشت‌ترین آن قرار دهید.
■ از دوخت موقت به جای کوک می‌توان استفاده کرد. تصویر ۳-۸۱

پرسش‌های پایان فصل سوم

۱- در تصویر زیر اُفت و ریزش کدام پارچه بیشتر است.

۲- خصوصیت آب‌رفت در کدام یک از پارچه‌های ذکر شده وجود دارد.

ندارد	دارد	
☐	☐	الف) فاستونی
☐	☐	ب) چلوار و متقال
☐	☐	ج) حریر
☐	☐	د) کتان

۳- دوخت انواع درزهای ذکر شده را انجام دهید.

الف) ساده (بخیه با دست) ب) دوبله شکسته ج) دوبله خوابیده

د) دو درزه فرانسوی ه) درز منحنی

۴- پاک‌دوزی ساده (با بخیه چرخ) را انجام دهید.

۵- پاک‌دوزی با استفاده از نوار اریب را بدوزید.

۶- با استفاده از پارچه نوار اریب تهیه کنید.

۷- دوخت بندینک را انجام دهید.

۸- سه روش لبه‌دوزی در دامن کلوش را انجام دهید.

۹- دکمه‌ی بدون پایه را پایه‌دار بدوزید.

۱۰- دکمه را بوسیله چرخ بدوزید.

۱۱- دو روش دوخت کش را انجام دهید.

فصل چهارم

- هدف کلی:** ۱- کاربرد روش دوخت پنس، زیپ، کمر، سجاف و اتوکشی
۲- کاربرد روش‌های برش و انتقال الگو

هدف‌های رفتاری:

فراگیر پس از مطالعه این فصل بتواند:

- ۱ زیپ یک طرفه و دو طرفه را در لباس بدوزد.
- ۲ زیپ شلوار و زیپ مخفی را انجام دهد.
- ۳ دوخت پنس در لباس را انجام دهد.
- ۴ روش آماده کردن نوار کمر را انجام دهد.
- ۵ نوار کمر را به لباس بدوزد.
- ۶ دوخت سجاف به کمر دامن را انجام دهد.
- ۷ هنگام کار با اتونکاتی را که برای استفاده بهتر و ایمنی است را در عمل رعایت کند.
- ۸ اتوکشی درز ساده در لباس را انجام دهد.
- ۹ دو روش اتوکشی پارچه مخمل را اجراء کند.
- ۱۰ روش انحنادادن به وسیله‌ی اتوکشی را انجام دهد.
- ۱۱ روش کشیدگی پارچه (کش کاری) را به کمک اتوکشی اجراء کند.
- ۱۲ طول و عرض و اریب پارچه را مشخص کند.
- ۱۳ مقدار پارچه‌ی مورد نیاز برای لباس را حساب کند.
- ۱۴ روش قرار دادن الگو روی پارچه (قبل از برش) را انجام دهد.
- ۱۵ پس از قرار گرفتن الگو روی پارچه مقدار اضافه درز را تعیین کند.
- ۱۶ در هنگام برش پارچه‌های چهارخانه و راه راه در عمل نکات لازم را رعایت کند.
- ۱۷ در هنگام برش پارچه‌های حاشیه‌دار و نقش یک طرفه در عمل نکات لازم را رعایت کند.
- ۱۸ روش‌های انتقال الگو روی پارچه، کوک شل و کوک نشان را بدوزد.
- ۱۹ روش‌های انتقال الگو روی پارچه، چرت زدن و رولت و کاربن را انجام دهد.

دوخت زیپ

- همان گونه که زیپ انواع مختلفی دارد، دوخت آن نیز به روش های گوناگون انجام می شود. مانند: زیپ یک طرفه، دو طرفه، زیپ مخفی، زیپ شلوار
- تصویر ۴-۱

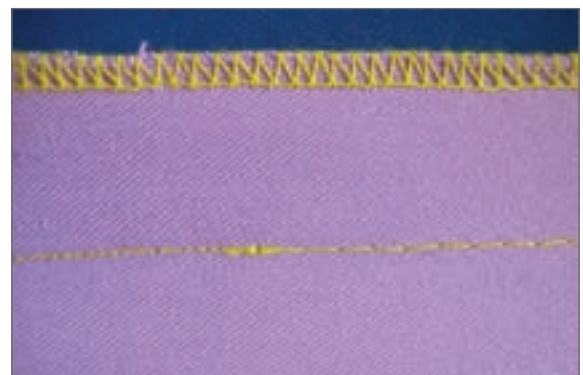
زیپ یک طرفه

- محل دوخت زیپ را روی پارچه مشخص کنید.
- تصویر ۴-۲

تصویر ۴-۲

- محل زیپ را موقتاً با بخیه درشت بدوزید و ادامه درز را با دوخت معمولی بدوزید و اتو کنید. تصویر ۴-۴ (دقت کنید محل انتهای زیپ را با دوخت محکم کنید.)

تصویر ۴-۴

توجه:

محل دوخت به اندازه «۲ الی ۳ سانتی متر» کوتاهتر از طول زیپ باشد. تصویر ۴-۳

طول زیپ را علامت بنزید. تصویر ۴-۳

تصویر ۴-۳

- بخیه موقت را در چند جا با فاصله بشکافید. تا در پایان دوخت، درز موقت به راحتی باز شود. تصویر ۴-۵

تصویر ۴-۵

■ زیپ را ببندید، سمت دیگر زیپ را روی اضافه درز (سمت راست) قرار داده با استفاده از پایه مخصوص زیپ بدوزید. تصویر ۴-۷

● تصویر ۴-۸ ●

■ در آخر بخیه موقت را بشکافید. تصویر ۴-۹

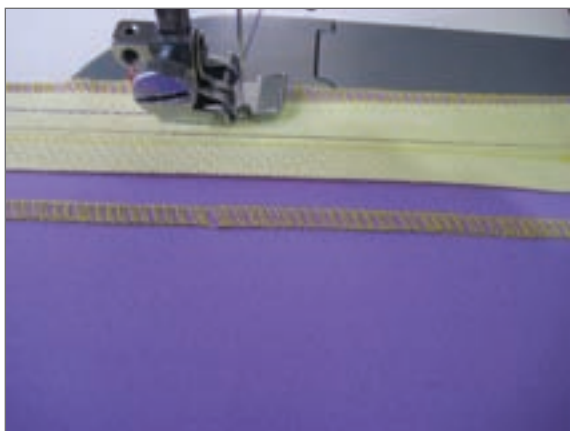
● تصویر ۴-۹ ●

■ اضافه درز را در سمت چپ به اندازهی « $\frac{1}{2}$ سانتی متر» «تا» کنید و کنار دندانهای زیپ قرار داده و با پایه مخصوص زیپ بدوزید. تصویر ۴-۶

● تصویر ۴-۶ ●

■ از روی لباس به فاصلهی «۱ سانتی متر» دوخت تزئینی بزنید. تصویر ۴-۸

● تصویر ۴-۷ ●

توجه :

اهرم زیپ از لبه‌ی پارچه کمر بیرون باشد تا در هنگام دوخت تزئینی مانع از دوخت صحیح نشود.

زیپ دو طرفه

زیپ از لبه پارچه در کمر بیرون باشد تا در هنگام دوخت

ترژیینی مانع از دوخت صحیح نشود. تصویر ۴-۱۰

■ زیپ را ببندید و سمت دیگر لبه‌ی زیپ را به اضافه

درز مقابل بدوزید. تصویر ۴-۱۱

■ دوخت ترژیینی را از روی لباس بدوزید بگونه‌ای که

از دو طرف درز، دوخت یکسان به نظر آید.

■ دوخت موقت را بوسیله بشکاف باز کنید. تصویر ۴-۱۲

■ خط دوخت را مشخص کنید و محل زیپ را با بخیه‌ی

درشت بدوزید. اضافه درز را به دو طرف باز کنید و اتو بزنید.

بخیه‌ی درشت را با فاصله بشکافید (مطابق زیپ یک طرفه).

■ زیپ را باز کنید. لبه دندانها را با خط دوخت

مماس قرار دهید، آن را ثابت کنید.

لبه‌ی زیپ را به اضافه درز بدوزید (دقت کنید که اهرم

توجه :

در هنگام اتو زدن دقت کنید اتو روی دندانها قرار نگیرد. تصویر ۴-۱۳

● تصویر ۴-۱۲ ●

● تصویر ۴-۱۰ ●

● تصویر ۴-۱۳ ●

● تصویر ۴-۱۱ ●

زیپ مخفی

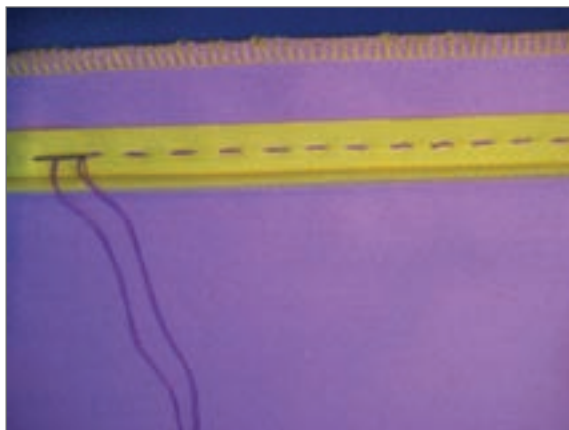
- اریب در محل دوخت زیپ ابتدا نواری از لایه حریر به لباس بچسبانید تا مانع از کش آمدن پارچه شود. سمت دیگر زیپ را به همین ترتیب بدوزید. تصویر ۴-۱۵
- زیپ را ببندید و درز را از انتهای زیپ بوسیله پایه زیپ معمولی بدوزید. تصویر ۴-۱۶
- شکل نهایی زیپ مخفی است. تصویر ۴-۱۷

- در این نوع زیپ دوخت درز لباس پس از دوخت زیپ انجام می‌شود. اضافه درز لباس را در محل زیپ با اتو مشخص کنید. زیپ را باز کرده و از سمت رو به روی لباس کوک زده با پایه‌ی زیپ مخفی چرخ کنید. تصویر ۴-۱۴

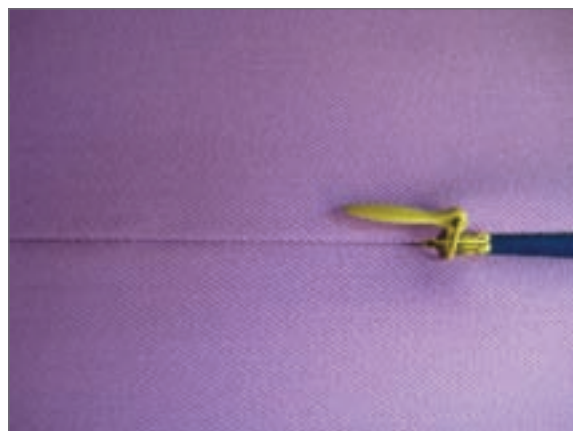
- هنگام دوخت باید بخیه‌های چرخ نزدیک دندان‌های زیپ قرار گیرد تا زیپ از روی لباس دیده نشود. توجه داشته باشید «۲ سانتی‌متر» از انتهای زیپ را ندوزید. لازم به ذکر است که در پارچه‌های کشی و یا درزهای

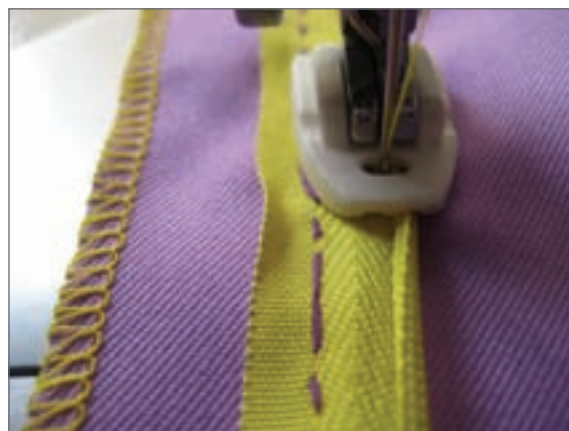
● تصویر ۴-۱۶ ●

● تصویر ۴-۱۴ ●

● تصویر ۴-۱۷ ●

● تصویر ۴-۱۵ ●

زیپ شلوار

- زیپ را بین «تای» سجاف قرار داده با سنجاق یا کوک ثابت کنید. تصویر ۴-۲۰
- حال با استفاده از پایه‌ی مخصوص زیپ آن را بدوزید. توجه داشته باشید که بخیه نزدیک دندانه‌های زیپ دوخته شود. تصویر ۴-۲۱

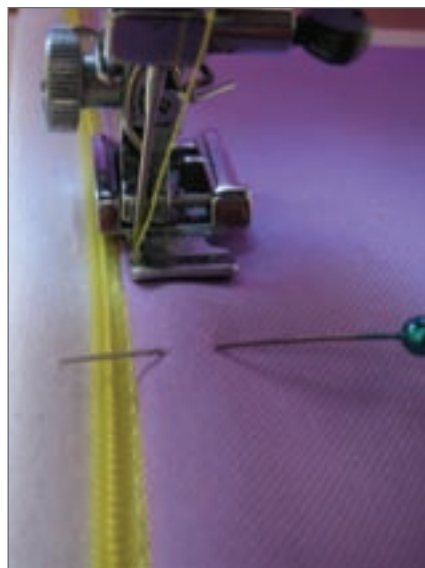
- قسمت چپ شلوار، از خط مرکزی جلو «۱ سانتی‌متر» به سمت سجاف علامت بزنید و آن را به سمت پشت پارچه «تا» کرده و اتو کنید. تصویر ۴-۱۸
- سجاف را مجدداً به سمت روی پارچه («۱ سانتی‌متر» مانده به خط «تا») برگردانید و اتو کنید. تصویر ۴-۱۹

● تصویر ۴-۲۰ ●

● تصویر ۴-۱۸ ●

● تصویر ۴-۲۱ ●

● تصویر ۴-۱۹ ●

- دو طرف جلوی شلوار را در خط مرکزی روی هم قرار دهید. تصویر ۴-۲۴
- انحنای فاق را از کمی بالاتر از انتهای زیپ بدوزید. «۲ سانتی متر» آخر درز دوخته نشود. تصویر ۴-۲۵

- در قطعه‌ی دیگر شلوار، نصف سجاف را به سمت داخل «تا» کرده، اتو کنید. تصویر ۴-۲۲
- سپس سجاف را بار دیگر از خط مرکزی به سمت داخل «تا» کرده اتو نمایید. تصویر ۴-۲۳

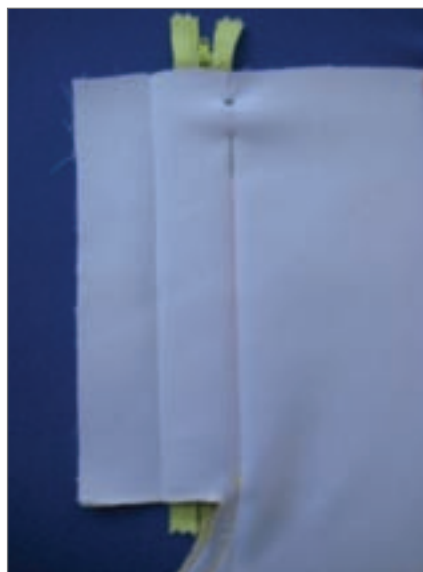
● تصویر ۴-۲۴ ●

● تصویر ۴-۲۲ ●

● تصویر ۴-۲۵ ●

● تصویر ۴-۲۳ ●

چرخ کنید. تصویر ۴-۲۸

لباس را به سمت رو برگردانید. دوخت تزئینی را انجام دهید. تا سجاف به روبرو متصل شود. تصویر ۴-۲۹

■ «تای» سجاف را به سمت پشت برگردانید. دقت کنید زیپ بسته باشد. تصویر ۴-۲۶

■ سمت دیگر زیپ را به سجاف سنجاق کنید. تصویر ۴-۲۷

■ قسمت زیر زیپی را کنار زده و زیپ را به سجاف

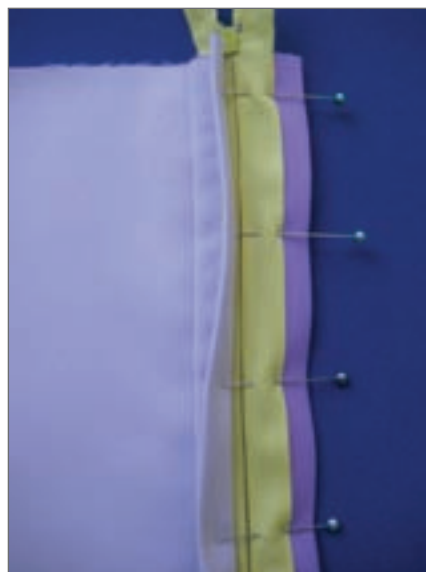
● تصویر ۴-۲۸ ●

● تصویر ۴-۲۶ ●

● تصویر ۴-۲۹ ●

● تصویر ۴-۲۷ ●

دوخت پنس - کمر - سجاف

پنس

کنید و به یک سمت آن را بدوزید، سپس مجدداً از

وسط پنس سمت دیگر را بدوزید. تصویر ۴-۳۱

■ برای محکم کردن دوخت انتهای پنس به دو روش می‌توان عمل کرد:

روش اول: پس از اتمام دوخت نخ انتهایی را بلندتر نگاه

دارید، تاب آن را باز کرده و گره بزنید. تصویر ۴-۳۲

روش دوم: دوخت را در انتهای پنس چند سانتی‌متر

ادامه دهید. تصویر ۴-۳۳

■ ابتدا از سمت پشت لباس، پنس را از خط وسط «تا» کرده کوک بزنید یا بوسیله سنجاق ته گرد ثابت کنید.

■ از قسمت پهن آن دوخت را شروع کنید. با رفت و

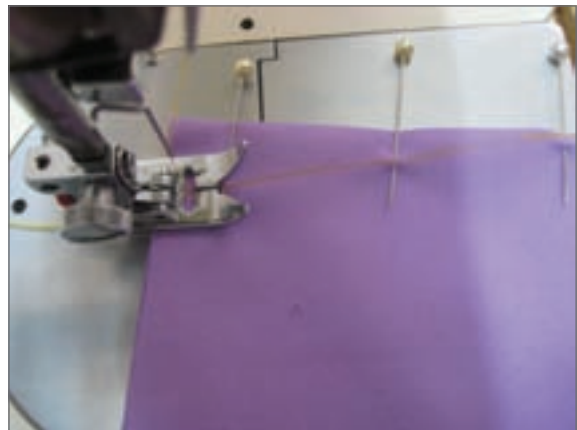
برگشت دوخت را محکم کرده و در انتها دوخت را به

صفر برسانید، ادامه نخ را باقی بگذارید. تصویر ۴-۳۰

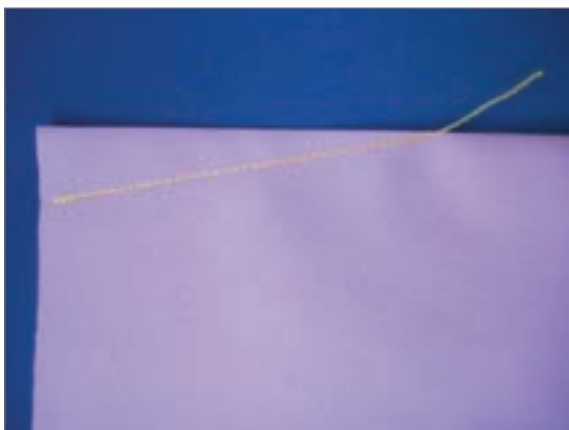
■ پنس بالاتنه را ابتدا از قسمت پهن آن در وسط شروع

● تصویر ۴-۳۲ ●

● تصویر ۴-۳۰ ●

● تصویر ۴-۳۳ ●

● تصویر ۴-۳۱ ●

پنس دامن یا بالا تنه (با درز در کمر)
 ■ اضافه پنس را مطابق شکل قیچی کرده و پاک‌دوزی
 نمایید. تصویر ۴-۳۶

■ سوزن را در انتهای پنس قرار دهید، (باعث می‌شود
 انتهای پنس به یک سمت نخوابد). سپس آن را اتو
 کنید. تصویر ۴-۳۷

■ در زمانی که مقدار پهنای پنس در بالا تنه و دامن
 زیاد است می‌توان به این روش‌ها عمل کرد:
 پنس بالا تنه

۱- در قسمت کمر (۳ میلی‌متر) مانده به دوخت چرت
 بزنید تا پنس روی لباس بخوابد. تصویر ۴-۳۴

۲- مقدار پهنای پنس را با دوخت سردوز کم کنید.
 تصویر ۴-۳۵

● تصویر ۴-۳۶ ●

● تصویر ۴-۳۴ ●

● تصویر ۴-۳۷ ●

● تصویر ۴-۳۵ ●

کمر

- نوار کمر در آورده و با اتو بچسبانید. (اتو کشی به روش گذاشت و برداشت انجام شود.) تصویر ۴-۳۹
- مقدار جادرز را در دو طرف به سمت داخل «تا» کرده اتو کنید. تصویر ۴-۴۰
- نوار کمر را از وسط «تا» کرده اتو کنید. تصویر ۴-۴۱

- نوار کمر را مطابق الگو برش بزنید. سپس از طول، آن را «تا» کرده اتو کنید.
- لایه را به اندازه‌ی پهنای کمر بدون اضافه درز برش زده و روی خط «تای» کمر، (قسمت براق لایه را مماس با پارچه) قرار داده و اتو کنید. تصویر ۴-۳۸
- در صورت لطیف بودن لایه آن را به اندازه‌ی پهنای

● تصویر ۴-۴۰ ●

● تصویر ۴-۳۸ ●

● تصویر ۴-۴۱ ●

● تصویر ۴-۳۹ ●

■ نوار کمر را در سمت روی لباس به خط کمر با سنجاق یا کوک ثابت کرده چرخ کنید.

تصویر ۴-۴۴

■ کمر را به سمت پشت پارچه «تا» کرده و اضافه درز

آن را مطابق شکل بدوزید. تصویر ۴-۴۵

■ برای فرم دادن نوار کمر به شکل انحناى بدن،

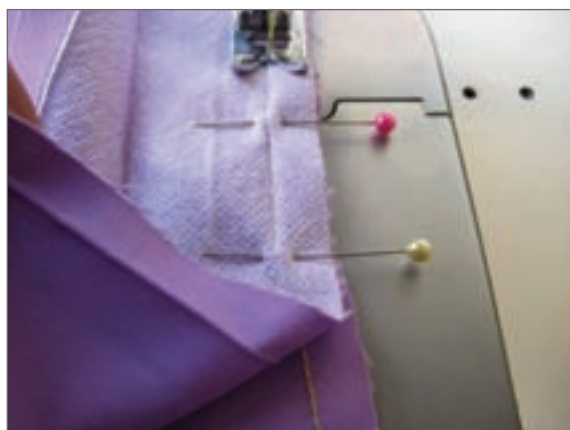
سمت دو لای بسته آن را زیر اتو جمع کرده و به

طرف داخل انحنا دهید. تصویر ۴-۴۲

■ خط کمر را با بخیه متوسط چرخ کنید. تا مقدار «۱

سانتی متر» اضافه شده در کمر خُرد بخورد.

تصویر ۴-۴۳

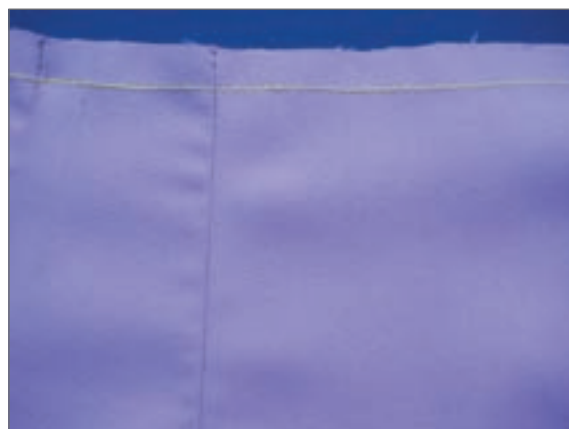
● تصویر ۴-۴۴ ●

● تصویر ۴-۴۲ ●

● تصویر ۴-۴۵ ●

● تصویر ۴-۴۳ ●

■ کمر را بر گردانده و از پشت به محل بخیه‌ها پس دوز کنید. تصویر ۴-۴۸

توجه:

در زیپ یک طرفه، مقدار اضافه در کمر را به قسمتی از دامن بدوزید که دندان‌های زیپ دیده می‌شود.

■ در سمت دیگر کمر نیز اضافه درز کمر را مطابق شکل بدوزید.

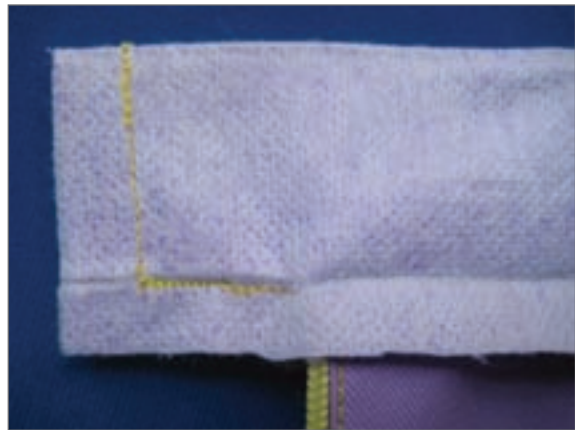
■ مقدار اضافه در کمر، برای دوخت قزن یا دکمه است. تصویر ۴-۴۵

■ اضافه درزهای داخلی را در گوشه‌ها به صورت سه گوش قیچی کنید. تصویر ۴-۴۶

■ پهنای اضافه درز را در یک لایه پارچه باریک‌تر کنید. تصویر ۴-۴۷

● تصویر ۴-۴۶ ●

● تصویر ۴-۴۵ ●

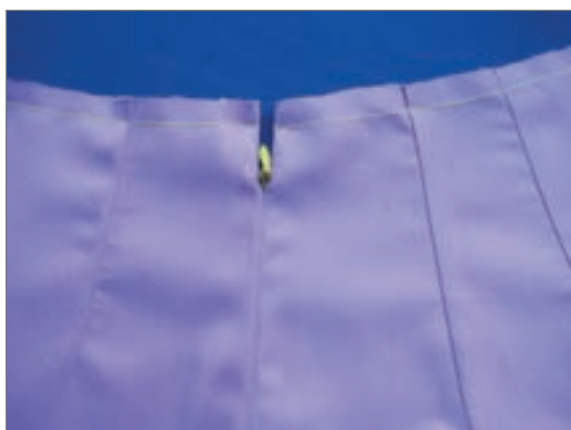
● تصویر ۴-۴۷ ●

● تصویر ۴-۴۸ ●

سجاف

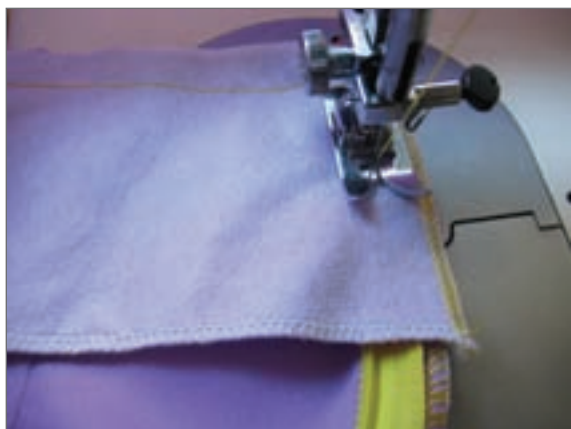
- خط کمر را با بخیه متوسط چرخ کنید.
- سجاف را برش بزنید. سپس لایه سجاف را مطابق الگو برش زده و بچسبانید.
- درزهای پهلوی سجاف را بدوزید، اتو کنید.
- سجاف را روی دامن قرار داده و درزها را بر هم منطبق کنید و سنجاقت بزنید. درز کمر دامن و سجاف را به هم بدوزید. تصویر ۴-۵۰
- در ادامه دوخت، اضافه درز سجاف و زیپ را به یکدیگر بدوزید. تصویر ۴-۵۱

● تصویر ۴-۴۹ ●

● تصویر ۴-۵۰ ●

● تصویر ۴-۵۱ ●

توجه :

در دوخت سجاف بهتر است از زیپ، مخفی استفاده شود. تصویر ۴-۴۹

● تصویر ۴-۵۲ ●

■ مقدار اضافات درز سجاف را در قسمت کمر کم کنید.

■ اضافه درز را در گوشه به صورت سه گوش قیچی کنید. تصویر ۴-۵۲

■ اضافه درز را به سمت سجاف بخوابانید و اتو کنید.

■ به فاصله‌ی « $\frac{1}{2}$ میلی‌متر» از درز کمر، سجاف را به جادرز چرخ کنید. تصویر ۴-۵۳

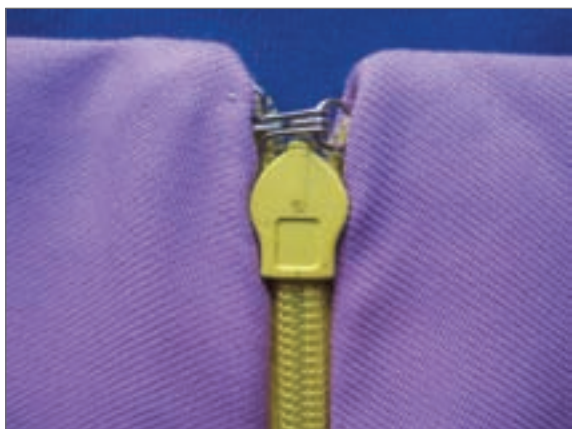
■ قزن دامن را در قسمت خط کمر بالای زیپ بین سجاف و دامن بدوزید.

■ دقت کنید قلاب قزن به سمت بدن نباشد.

تصویر ۴-۵۴

● تصویر ۴-۵۳ ●

● تصویر ۴-۵۴ ●

اتوکشی

اتوکشی صحیح در خیاطی به اندازه‌ی دوخت دارای اهمیت است. اتوکشی به روش غلط ممکن است لباس را دچار نقص کند، بگونه‌ای که گاهی جبران آن امکان پذیر نیست.

هنگام اتوکشی به این نکات توجه کنید:

۱- هرگز پارچه را در هنگام اتو کردن نکشید، زیرا موجب می‌شود که پارچه تغییر شکل یا اندازه دهد.
۲- استفاده از بخار در هنگام اتوکشی موجب سرعت در اتو کردن می‌شود.

۳- همیشه از پشت لباس اتو کنید. در صورت نیاز به اتوکشی از رو، از پارچه مخصوص اتوکشی استفاده کنید.

۴- برای جلوگیری از اثر درزها در روی لباس هنگام اتوکشی، زیر جا درزها و روی دندانه‌های زیپ کاغذ قرار دهید.

۵- در صورتی که بخواهید درزها پرس شوند از اتوی سرد در هنگام اتوکشی استفاده کنید. اتوی سرد و گرم را همزمان با هم استفاده کنید. پس از اتوی گرم

بلافاصله اتوی سرد را روی درز قرار دهید. (توجه کنید در بعضی از پارچه‌ها مانند فاستونی استفاده از اتوکشی سرد اثر نامطلوبی روی پارچه ایجاد می‌کند.)

۶- قبل از اینکه اتو را روی لباس قرار دهید روی قطعه‌ی از همان پارچه، حرارت اتو را امتحان کنید.

۷- در صورت چروک بودن پارچه، قبل از برش (بصورت گذاشت و برداشت) آن را اتو کنید.

۸- قبل از اتوکشی از سالم بودن دو شاخه و سیم اتو اطمینان حاصل کنید.

۹- اتو در محلی قرار گیرد تا از سقوط آن جلوگیری شود.

۱۰- برای حفظ سلامت کف اتو از اتو کردن دکمه، قرن خودداری کنید.

۱۱- در صورت کثیف شدن کف اتو نمک یا کف دریا را روی سطح کاغذ بریزید، در حالیکه بخار اتو بسته است با حرارت زیاد روی آن قرار دهید. سپس کف اتو را با پارچه‌ی نخی تمیز کنید.

● تصویر ۴-۵۵ ●

اتوی درز

- ابتدا روی بخیه چرخ را اتو کنید و اتوی سرد را روی آن قرار دهید تا پرس شود. تصویر ۴-۵۶

● تصویر ۴-۵۶ ●

- درز را به دو طرف باز کرده و اتو کنید. در هنگام اتو کردن پارچه‌های ضخیم برای مشخص نشدن جادرز از سمت روی پارچه، بین جادرز و لباس از کاغذ استفاده کنید. تصویر ۴-۵۷

● تصویر ۴-۵۷ ●

- درز را از سمت روی لباس همراه با پارچه‌ی مخصوص اتو کشی، اتو نمایید. تصویر ۴-۵۸

● تصویر ۴-۵۸ ●

● تصویر ۴-۵۹ ●

اتوی پارچه مخمل

روش اول: در پارچه‌های مخمل برای اینکه پرزها نخوابد، سطح پرزدار پارچه را روی تخته مخمل قرار داده و از پشت پارچه اتو کنید. تصویر ۴-۵۹

روش دوم: در صورت نبودن تخته مخصوص می‌توان از خود پارچه‌ی مخمل استفاده کرد، بدینگونه که دو قطعه پارچه را از سمت پرزدار آن روی هم قرار دهید و از پشت پارچه اتو کنید.

● تصویر ۴-۶۰ ●

فرم دادن به پارچه با اتو

انحنای کمر لباس

■ نوار کمر لازم است مانند فرم بدن کمی انحنا پیدا کند. بدین منظور پارچه‌ی کمر را کمی انحنا دهید و اتوی بخار را به آرامی روی آن قرار دهید. سپس برای ثابت کردن فرم بدست آمده اتوی سرد را روی آن قرار دهید. تصویر ۴-۶۰

● تصویر ۴-۶۱ ●

کشیدگی پارچه (کش کاری)

■ در هنگام اتوکشی کمی پارچه را زیر اتو بکشید تا بافت پارچه باز شود. که به اصطلاح به آن کش کاری می‌گویند. مانند (کش کاری فاق شلوار) تصویر ۴-۶۱

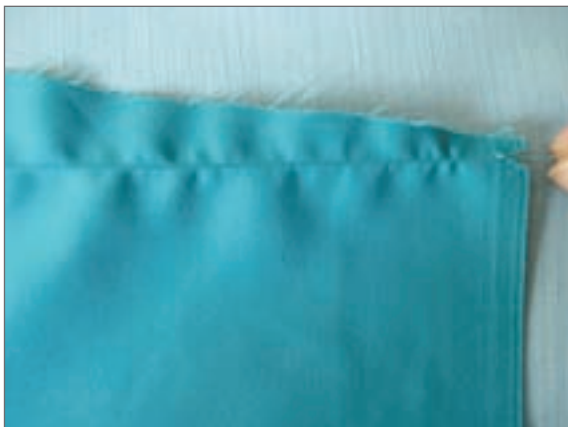
برش پارچه

● تصویر ۴-۶۲ ●

● تصویر ۴-۶۳ ●

● تصویر ۴-۶۴ ●

طول و عرض

- پارچه از دو دسته نخ، تار و پود تشکیل شده است. (به جز پارچه‌های گرد بافت) نخ‌های تار در طول (راه) و پود در عرض (بی‌راه) پارچه قرار دارند.
- نخ تار محکم‌تر از نخ پود است. به همین جهت بافت پارچه در طول آن محکم‌تر است. و هنگام برش، قد لباس به موازات طول (ترکی) پارچه قرار می‌گیرد.
- ترکی دارای بافت فشرده‌تری نسبت به خود پارچه است که در کناره طولی پارچه قرار دارد.

تصویر ۴-۶۲

اریب پارچه

- اگر پارچه را به صورت سه گوش «تا» کنید، قسمت «تای» آن اریب پارچه است که کاملاً کش می‌آید.
- در لباس‌هایی که بخواهید افت بیشتری داشته باشد، از اریب پارچه استفاده کنید. تصویر ۴-۶۳

صاف کردن سر کج پارچه

- در قسمت ترکی پارچه چرتی بزنید. و یک یا دو نخ پود را بکشید تا خط صاف پارچه تعیین شود. همچنین می‌توانید از گونیا کردن پارچه با لبه‌ی ترکی استفاده کنید. تصویر ۴-۶۴

روش تعیین مقدار پارچه

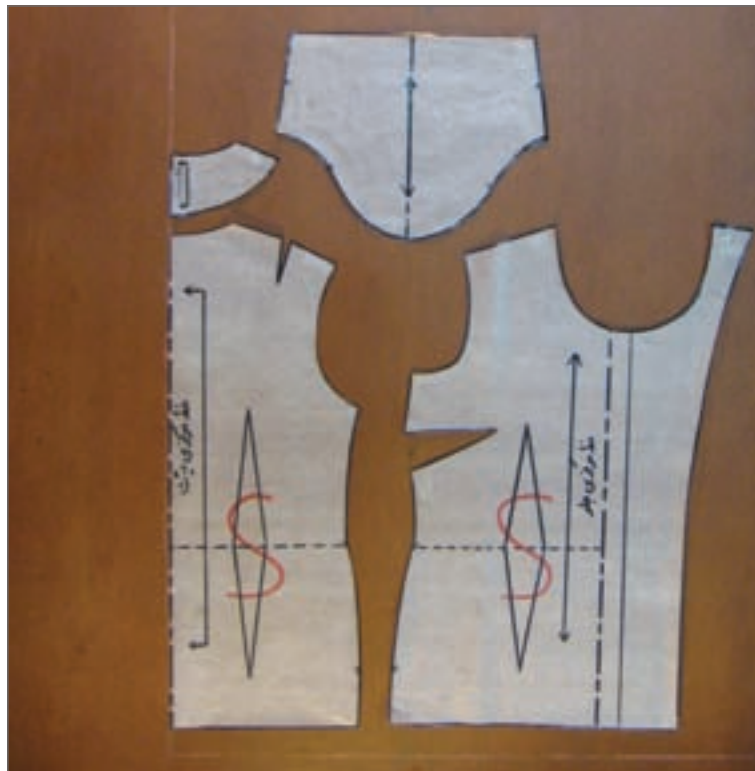
اضافه درزها قرار دهید، سپس مقدار پارچه را محاسبه کنید.

■ توجه داشته باشید پارچه‌هایی (با نقش یک طرفه، پرزدار، براق، حاشیه‌دار و چهارخانه و راه راه) بدلیل طرح و پرزدار و برق و جهت خطوط، مقدار بیشتری پارچه لازم است. تصویر ۴-۶۵

قبل از اقدام به خرید پارچه باید مقدار مصرف آن را محاسبه کنید.

■ پارچه در عرض‌های مختلفی موجود است. از جمله عرض «۹۰، ۱۱۰، ۱۲۰، ۱۵۰.. سانتی‌متر» که در تعیین مقدار پارچه مورد نیاز مؤثر است.

■ با در نظر گرفتن $\frac{1}{4}$ عرض پارچه‌ی دلخواه، روی سطح میز، الگوهای خود را در این محیط با توجه به

● تصویر ۴-۶۵ ●

روش قرارگیری الگو روی پارچه

■ پارچه را در صورت چروک بودن اتو کنید.

■ سر کجی احتمالی پارچه را برطرف کنید.

■ عرض پارچه را از پشت «تا» کرده و روی سطح

میز پهن کنید. (در صورت برش پارچه‌های لطیف

و لغزنده آن را با گیره به میز ثابت کنید. و یا روی

پتو پهن کنید. روش قرار دادن الگو روی پارچه در

عرض‌های مختلف متفاوت است.

■ الگوها را روی پارچه ثابت کنید و برای ثابت شدن

الگو می‌توانید از وسائلی مانند سوزن ته گرد، وزنه یا

چسب استفاده کنید.

■ مقدار اضافه درزها را مشخص کنید. تصویر ۴-۶۶

■ تعیین مقدار اضافه درز

■ همانگونه که کم بودن اضافه درزها در زمان دوخت

مشکل ایجاد می‌کند، زیاد بودن آن نیز مانعی برای

سرعت عمل و صحت دوخت است.

■ اضافه درز برای پهلوها «۲ تا ۲/۵ سانتی‌متر» است، و

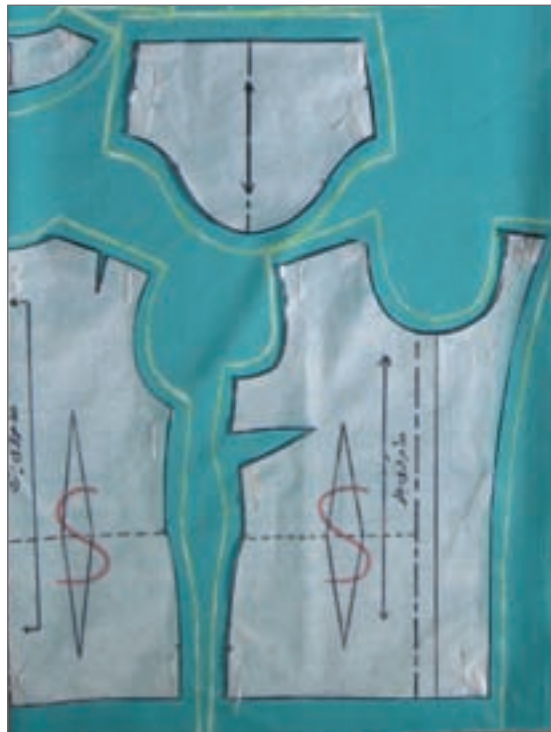
اضافه درز برای قسمت‌های دیگر لباس «۱ تا ۱/۵ سانتی‌متر»

است (مانند حلقه آستین، یقه، برش‌ها، کاپ آستین و ...).

اضافه درز در لبه‌ی لباس «۱/۵ تا ۵ سانتی‌متر» است

که با توجه به جنس پارچه و نوع دوخت لبه‌ی لباس

متفاوت است. تصویر ۴-۶۶

● تصویر ۴-۶۶ ●

برش پارچه‌های طرح‌دار

در پارچه‌های چهارخانه خطوط باید در قسمت درزها، خط مرکزی جلو (در صورت جلو باز بودن لباس) و برش‌ها در امتداد هم قرار گیرد، تا زیبایی طرح پارچه بیشتر نمایان شود. تصویر ۴-۶۷، تصویر ۴-۶۸

■ همچنین قطعاتی از لباس مانند بعضی از برش‌ها (یقه، جیب و ...) را می‌توان از اریب پارچه برش زد، تا نمایی متفاوت داشته باشد.

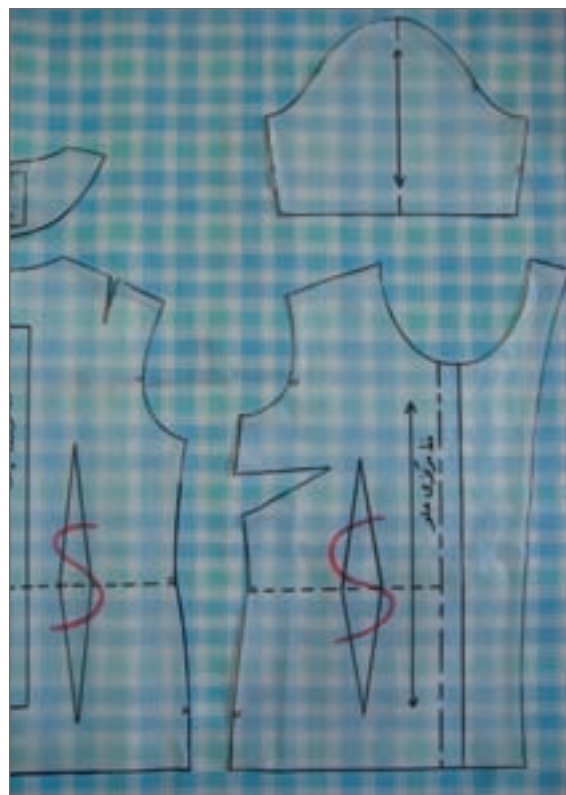
■ برش پارچه‌های طرح‌دار با توجه به طرح پارچه و مدل لباس انجام می‌شود، که هر کدام روش برش خاصی دارد. از قبیل پارچه‌ی چهارخانه، راه راه، حاشیه‌دار و با نقوش و طرح‌های یک طرفه می‌باشد.

پارچه چهارخانه

■ ابتدا پارچه را از عرض طوری «تا» کنید که خطوط چهارخانه به طور یکسان در دو روی پارچه قرار گیرد.

● تصویر ۴-۶۸ ●

● تصویر ۴-۶۷ ●

پارچه راه راه

■ برش پارچه‌های عمودی به روش‌های مختلفی انجام می‌شود اگر بخواهید لباس را با راه‌های عمودی بدوزید بهتر است از مدل‌های راسته استفاده کنید. زیرا در مدل‌هایی مانند فون راه‌های عمودی پارچه در پهلوهای لباس به صورت مایل (اریب) قرار می‌گیرد. در هنگام برش اینگونه پارچه‌ها دقت کنید خط راستای الگو کاملاً بر طبق راه‌های (عمودی) پارچه قرار گیرد.

قطعاتی مانند جیب، برش‌ها، کمر دادن و ... را می‌توانید از بیراه یا اریب پارچه برش بزنید.

در پهن کردن پارچه‌های عمودی دقت کنید که راه‌ها بصورت قرینه و روی هم (دو لایه‌ی پارچه) قرار گیرد.

تصویر ۴-۶۹، تصویر ۴-۷۱

برش پارچه به صورت جناقی

■ با استفاده از پارچه راه راه می‌توان برش جناقی را انجام داد.

خط راستای الگو را نسبت به خطوط مرکزی جلو و پشت با زاویه‌ی ۴۵ درجه رسم کنید. سپس خطوط راستای الگو را موازی با راه پارچه قرار دهید.

تصویر ۴-۷۰

● تصویر ۴-۷۱ ●

● تصویر ۴-۶۹ ●

● تصویر ۴-۷۰ ●

پارچه حاشیه‌دار

■ در صورتی که پارچه حاشیه‌دار باشد، از حاشیه پارچه می‌توان در لبه‌ی دامن، لبه‌ی آستین، خط مرکزی جلو استفاده کرد.

■ حاشیه اغلب در طول پارچه قرار دارد که در این صورت برای استفاده از آن الگو را می‌توانید روی لبه‌ی راه پارچه، نسبت به مدل برش بنزید.

تصویر ۴-۷۲، تصویر ۴-۷۳

● تصویر ۴-۷۳ ●

● تصویر ۴-۷۲ ●

پارچه با نقوش یک طرفه، پرزدار، براق

■ در این نوع پارچه‌ها باید از هنگام برش تمام الگوها را در یک جهت روی پارچه قرار داد، بدلیل اینکه نقوش و طرح پارچه در یک جهت (به طرف بالا و پایین) قرار گیرد.

■ خواب پرزهای پارچه (پارچه‌های مخمل و جیر و ...) در یک جهت باشند.

■ درخشندگی و برق پارچه (ساتن، تافته، استات و ...) در تمام قطعات یکسان باشند. تصویر ۴-۷۴، تصویر

۴-۷۵

● تصویر ۴-۷۵ ●

● تصویر ۴-۷۴ ●

روش‌های انتقال الگو

■ برای ثابت کردن الگو روی پارچه در هنگام برش می‌توانید از سوزن‌های ته گرد (بلند و نوک تیز) و یا وزنه‌های برش یا چسب، نسبت به جنس پارچه استفاده کنید سپس پارچه را با در نظر گرفتن اضافه درزها برش بزنید. پس از برش الگو را از روی پارچه جدا نکنید. اطراف الگو و قسمت‌های مختلف آن را (پنس‌ها، نقاط موازنه، برش و ...) را روی پارچه منتقل کنید که این عمل با روش‌های گوناگون صورت می‌گیرد.

۱- کوک شل

پارچه را با در نظر گرفتن مقدار جادرز برش بزنید. اطراف الگو و پنس‌ها و بقیه نقاط لازم در الگو را کوک شل بزنید. تصویر ۴-۷۶

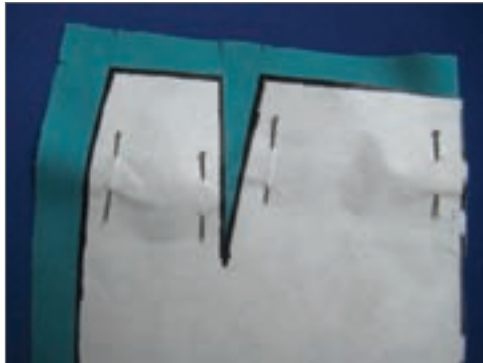
۲- کوک نشان

پارچه‌هایی که روی یک لا برش می‌خورد از این نوع دوخت استفاده می‌شود. اطراف الگو را و خطوط مورد نیاز را با کوک نشان بدوزید. تصویر ۴-۷۷

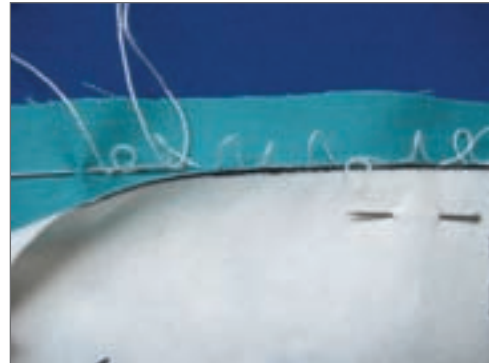
۳- چرت زدن

پس از برش، ابتدا و انتهای هر درز، دو طرف پنس‌ها، موازنه‌ها و ... را در قسمت جادرز با قیچی چرت کوچکی بزنید. انتهای پنس را در پارچه با سوزن مشخص کنید. سپس در دو طرف پارچه، با صابون خیاطی علامت بزنید. تصویر ۴-۷۸

سپس الگو را بردارید و علامت‌ها را بوسیله خط کش و صابون به هم وصل کنید. تصویر ۴-۷۹

● تصویر ۴-۷۸ ●

● تصویر ۴-۷۶ ●

● تصویر ۴-۷۹ ●

● تصویر ۴-۷۷ ●

۴- رولت و کاربن

■ قطعات برش خورده را روی میز پهن کنید. سمت روی کاربن را زیر پارچه قرار دهید و خطوط لازم را رولت کنید. تصویر ۴-۸۰

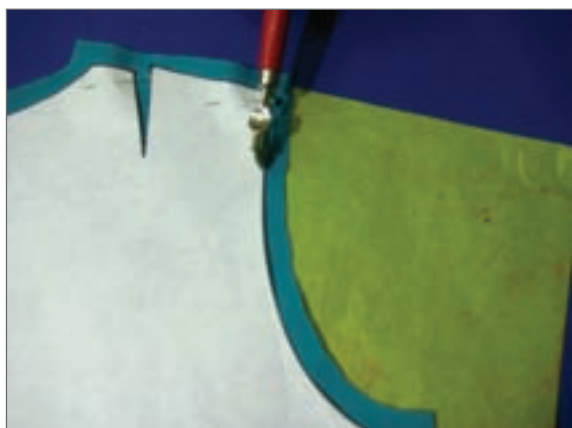
■ الگو از پارچه جدا کنید. سپس سوزن‌ها را مجدداً به دو لای پارچه وصل کنید. تا از هم جدا نشود.

تصویر ۴-۸۱

■ پارچه را برگردانید. مجدداً کاربن را زیر پارچه قرار داده و خطوط را رولت کنید. تصویر ۴-۸۲

■ می‌توانید برای سرعت بیشتر، کاربن را زیر پارچه قرار دهید و با استفاده از رولت صابونی خطوط الگو را در دو طرف پارچه همزمان منتقل کنید.

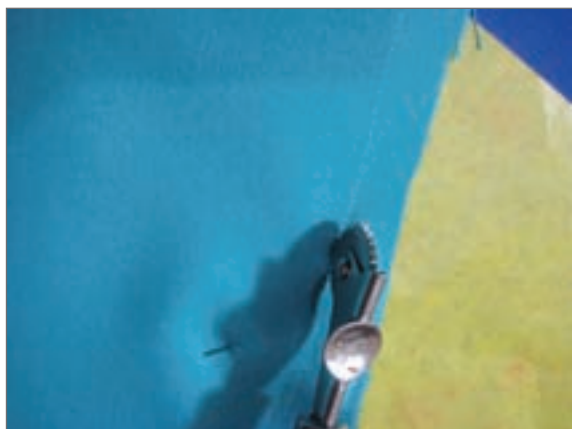
تصویر ۴-۸۳

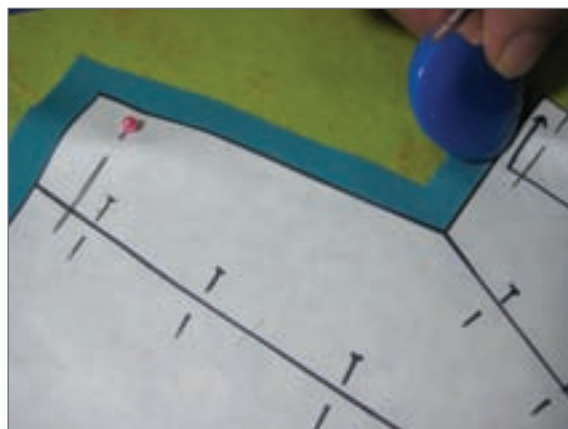
● تصویر ۴-۸۰ ●

● تصویر ۴-۸۱ ●

● تصویر ۴-۸۲ ●

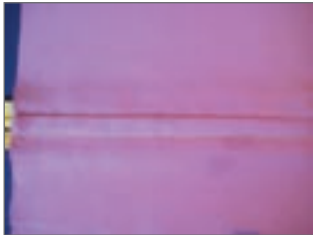

● تصویر ۴-۸۳ ●

پرسش‌های پایان فصل چهارم

۱- با توجه به تصویر نام روش دوخت زیپ را بنویسید؟

.....

.....

.....

۲- روش اتوکشی تصاویر زیر را مشخص کنید.

.....

.....

.....

۳- با توجه به شکل زیر روش علامت‌گذاری در چه مواردی به کار می‌رود؟

.....

فصل پنجم

هدف‌های کلی روش دوخت دامن اساس (پاترون) فون و ترک

هدف‌های رفتاری:

فراگیر پس از مطالعه این فصل بتواند :

- ۱ برش پاترون دامن اساس را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۲ خطوط اطراف الگو را به وسیله‌ی کوک شل روی پارچه منتقل کند.
- ۳ پنس‌ها و درزها را به وسیله کوک ساده بدوزد.
- ۴ پاترون را پرو کند.
- ۵ عیوب احتمالی را روی پاترون و الگو رفع کند.
- ۶ زیپ یک طرفه را در خط مرکزی پشت بدوزد.
- ۷ اتوکشی، پنس، درز و زیپ را انجام دهد.
- ۸ پاک‌دوزی ساده و دندان موشی را در درزها انجام دهد.
- ۹ کمر دامن را بدوزد.
- ۱۰ دوخت قزن یا دکمه و جادکمه را در دامن انجام دهد.
- ۱۱ پس‌دوزی لبه‌ی دامن را انجام دهد.
- ۱۲ برش دامن فون را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۱۳ خطوط اطراف الگو را روی پارچه منتقل کند.
- ۱۴ پاک‌دوزی به وسیله‌ی چرخ همه کاره را در درزها انجام دهد.
- ۱۵ درزها، زیپ و کمر دامن را بدوزد.
- ۱۶ دوخت زیگزآگ را در لبه‌ی دامن انجام دهد.
- ۱۷ برش دامن ترک را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۱۸ خطوط اطراف الگو را به وسیله‌ی رولت و کاربن روی پارچه منتقل کند.
- ۱۹ پاک‌دوزی درزها را به وسیله‌ی چرخ سردوز (اورلوک) انجام دهد.
- ۲۰ زیپ دو طرفه را بدوزد.
- ۲۱ لبه‌دوزی دامن را به وسیله‌ی نوار اریب انجام دهد.

• تصویر ۱-۵ •

پاترون اساس دامن

■ الگوها را با توجه به مشخصات آن روی پارچه قرار دهید. خطوط راستا موازی با ترکی پارچه قرار گیرد.

الگوها را به پارچه سنجاق کنید. تصویر ۵-۲

■ اضافه درزها را مشخص نمایید. تصویر ۵-۳

■ اضافه درز را در قسمت انحنا پهلو با خط کش

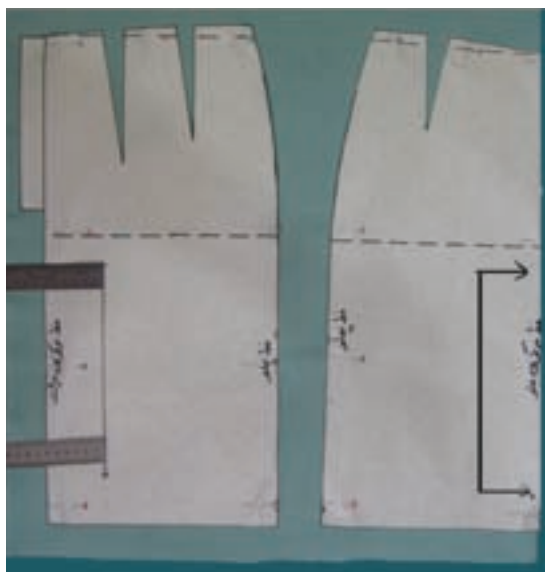
منحنی به هم وصل کنید. تصویر ۵-۴

■ بعد از برش دامن آن را کوک شل بزنید. و با

استفاده از چسب کاغذی خطوط مرکزی جلو و پشت

و خطوط پهلو را روی پارچه مشخص کنید.

تصویر ۵-۵

● تصویر ۵-۲ ●

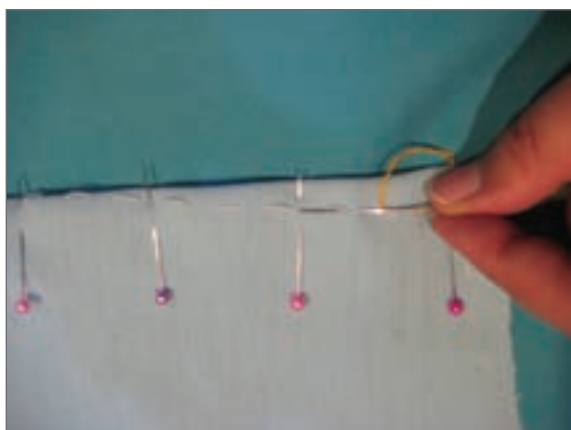
● تصویر ۵-۳ ●

● تصویر ۵-۴ ●

● تصویر ۵-۵ ●

● تصویر ۵-۶ ●

■ پنس‌ها و درزها را با توجه به کوک شل، سنجاق کرده و کوک ساده بزنید و پُرو[●] نمایید. و در صورت داشتن ایراد آن را با کمک معلم خود روی لباس و الگو برطرف کنید. (از این الگو برای تهیه مدل‌های دیگر دامن استفاده کنید.) تصویر ۵-۶

■ کوک شل‌ها را بکشید، سپس پنس‌ها را چرخ کنید. هنگام اتوی پنس‌ها از بالشتک استفاده کنید. (در موقع اتو کردن از کاغذ، بین پنس و لباس استفاده کنید.)

تصویر ۵-۷

● تصویر ۵-۷ ●

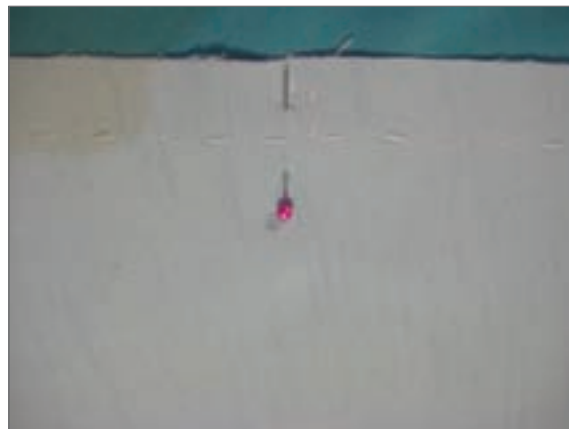
■ درز پشت دامن را چرخ کرده، اتو کنید. زیپ را به روش یک طرفه بدوزید و اتو کنید.

تصویر ۵-۸

■ درزهای پهلو را براساس خطوط موازنه سنجاق کرده و کوک بزنید. تصویر ۵-۹

● تصویر ۵-۸ ●

● تصویر ۵-۹ ●

● پُرو: پوشیدن لباس به منظور کنترل اندازه‌ها و مدل است. برای رفع عیوب احتمالی، به کتاب الگو قسمت عیوب اندام مراجعه کنید.

● تصویر ۵-۱۰ ●

● تصویر ۵-۱۱ ●

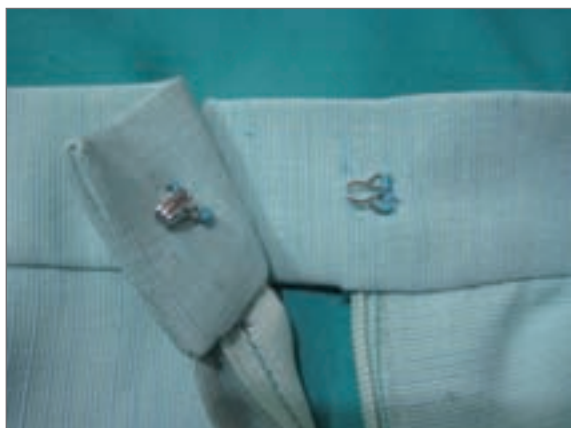
● تصویر ۵-۱۲ ●

- درزها را با چرخ بدوزید، کوک‌ها را باز کنید و سپس با دست پاک‌دوزی نمایید. تصویر ۵-۱۰ (به وسیله‌ی دندان موشی و پاک‌دوزی ساده)
- درز پهلو را اتو کنید. تصویر ۵-۱۱ (قسمت منحنی درز پهلو روی بالشتک اتو شود).
- بندینگ کمر را در پهلوها روی خط کمر قرار دهید. روی خط کمر را چرخ کنید. سپس کمر دامن را مطابق فصل ۴ آماده کرده و بدوزید. تصویر ۵-۱۲
- لبه‌ی لباس را «تا» کرده اتو نمایید. سپس پس‌دوز کنید.
- تمام کوک شل‌ها را از لباس جدا کنید.

تصویر ۵-۱۳

● تصویر ۵-۱۳ ●

● تصویر ۵-۱۴ ●

■ دو لبه‌ی کمر را به وسیله قزن به هم وصل کنید.
تصویر ۵-۱۴

■ از دکمه و جادکمه نیز به جای قزن می‌توانید استفاده کنید. تصویر ۵-۱۵

■ برای باز کردن جادکمه، انتهای آن را سوزن بزنید. سپس با استفاده از بشکاف جادکمه را باز کنید. (استفاده از سوزن مانع از بریدن جادکمه بیش از میزان لازم می‌شود.) تصویر ۵-۱۶

● تصویر ۵-۱۵ ●

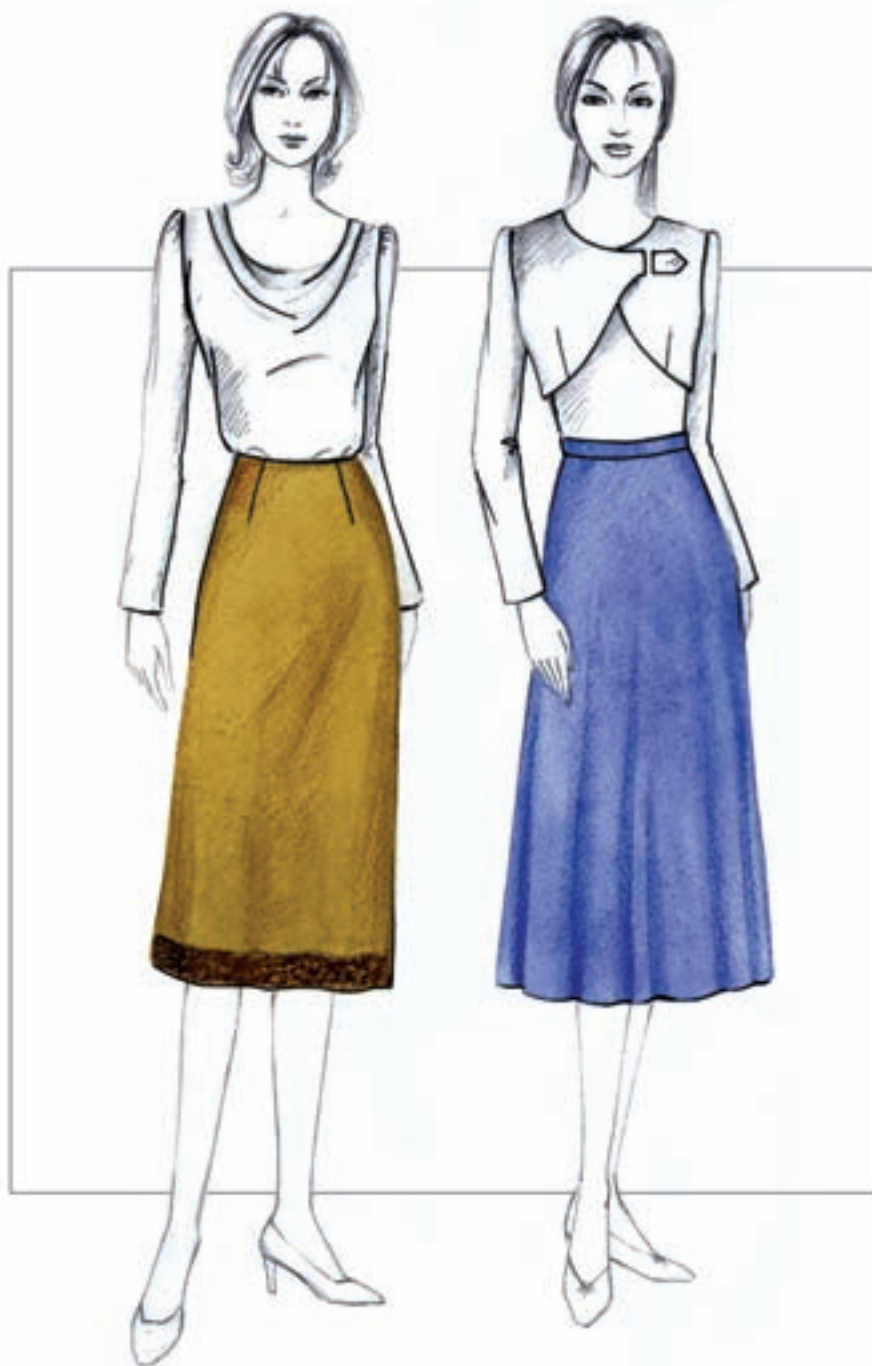

● تصویر ۵-۱۶ ●

● تصویر ۵-۱۷ ●

دامن فون

• تصویر ۱۸-۵ •

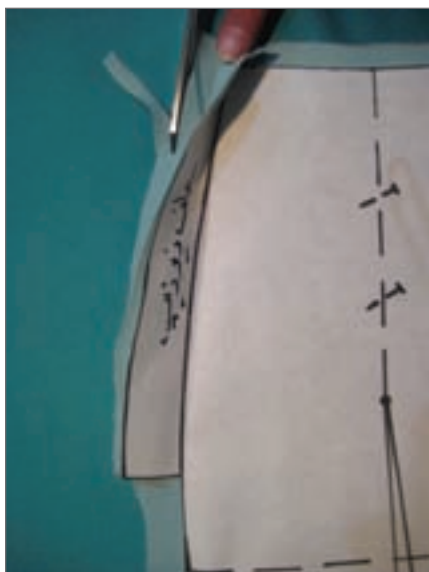
● تصویر ۵-۱۹ ●

■ کناره‌های پارچه (ترکی) را از دو طرف به سمت وسط «تا» کنید، طوری که دو طرف پارچه دولای بسته شود. الگوها را در خط مرکزی روی دولای بسته‌ی پارچه قرار دهید و برش بزنید. تصویر ۵-۱۹

● تصویر ۵-۲۰ ●

■ به وسیله کوک شل خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید. تصویر ۵-۲۰

● تصویر ۵-۲۱ ●

■ در این دامن زیپ در پهلوی چپ دوخته می‌شود. بنابراین سجاف زیپ را در سمت دیگر قیچی کنید. تصویر ۵-۲۱

● تصویر ۲۲-۵ ●

■ درزهای عمودی لباس (پهلوها) را سردوز بزنید. (با زیگزاگ چرخ همه کاره)
پهلوها را با توجه به علامت کوک شل، کوک بزنید. پنس‌ها را نیز کوک زده، بدوزید و اتو کنید. قبل از چرخ کردن کوک شل‌ها را بکشید. تصویر ۲۲-۵

● تصویر ۲۳-۵ ●

■ اضافه درزها را به دو طرف بخوابانید و اتو کنید.
تصویر ۲۳-۵

● تصویر ۲۴-۵ ●

■ در هنگام دوخت زیپ در درزهای منحنی بهتر است برای جلوگیری از کش آمدن پارچه، لایه (حریر) بچسبانید. تصویر ۲۴-۵

● تصویر ۵-۲۵ ●

● تصویر ۵-۲۶ ●

- زیپ را در پهلوئی (چپ) دامن به روش یک طرفه بدوزید. جهت خواب سجاف زیپ به سمت پشت باشد. کمر دامن را بدوزید. تصویر ۵-۲۵
- لبه دامن را با دوخت زیگزاگ بدوزید. تصویر ۵-۲۶

● تصویر ۵-۲۷ ●

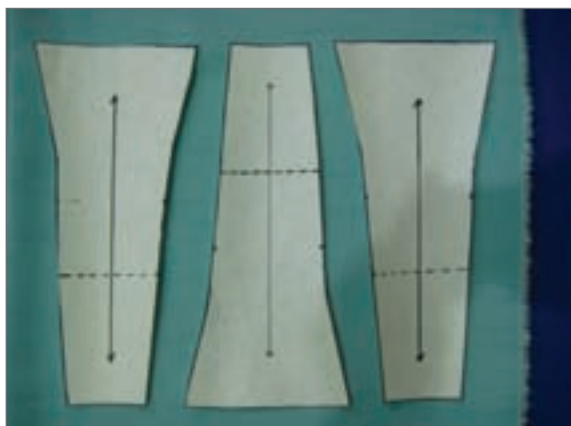

دامن ترک

• تصویر ۲۸-۵ •

● تصویر ۵-۲۹ ●

■ الگوها را با توجه به خطوط راستا روی پارچه قرار داده و برش بزنید.

■ خطوط الگو را روی پارچه به وسیله رولت و کاربن علامت گذاری کنید. تصویر ۵-۲۹

■ هر یک از قطعات برش خورده را با قسمت زیرین آن از یک سمت سنجاق کرده بدوزید، سپس درز را اتو کنید. تصویر ۵-۳۰

■ تمام قطعات دامن به این صورت به هم دوخته می شود.

■ درزها را پاک دوزی (اورلوک) کرده و اتو بزنید و پرس نمایید. تصویر ۵-۳۱

■ زیپ را به روش دو طرفه بدوزید.

تصویر ۵-۳۲

● تصویر ۵-۳۰ ●

● تصویر ۵-۳۱ ●

● تصویر ۵-۳۲ ●

● تصویر ۵-۳۵ ●

■ در صورتی که لبه‌ی دامن یکنواخت و صاف نیست آن را هماهنگ کرده و سپس یک «تای» نوار اریب را باز کرده و از سمت رو به پارچه بدوزید.
تصویر ۵-۳۳

● تصویر ۵-۳۳ ●

■ نوار اریب را به سمت داخل «تا» بزنید و پس‌دوزی کرده و اتو نمایید. تصویر ۵-۳۴

● تصویر ۵-۳۴ ●

پرسش‌های پایان فصل پنجم

۱- دوخت دامن‌های ذکر شده را انجام دهید.

۱- پاترون اساس دامن

۲- پاترون دامن فون

۳- پاترون دامن ترک

فصل ششم

هدف‌های کلی روش دوخت دامن‌های پيله‌دار، برش دار،

لنگی، جیب‌دار

هدف‌های رفتاری:

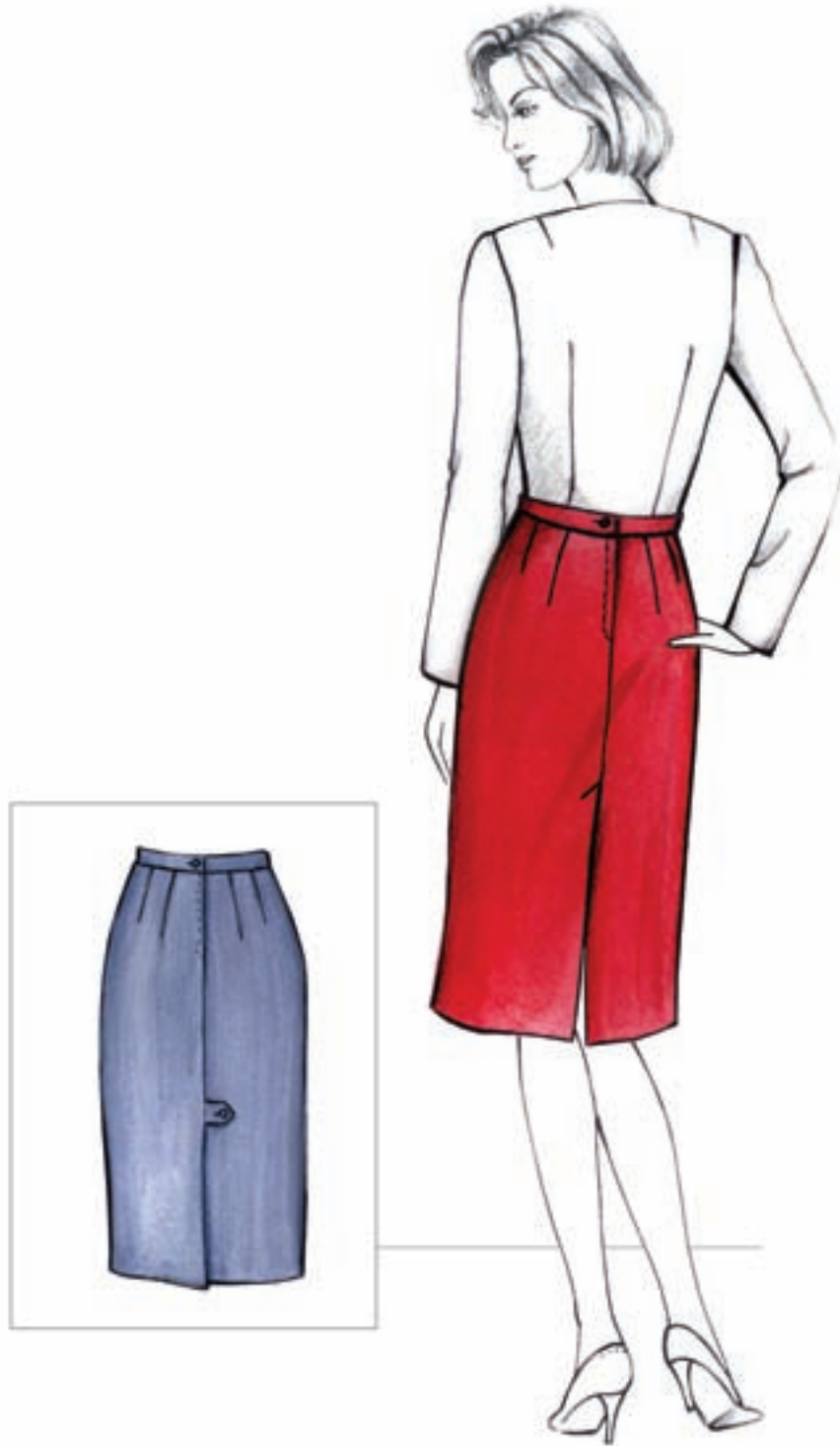
فراگیر پس از مطالعه این فصل بتواند:

- ۱ برش دامن چاک پيله در پشت را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۲ خطوط اطراف الگو را روی پارچه منتقل کند.
- ۳ دوخت پنس - درز - زیپ و پاک‌دوزی دامن را انجام دهد.
- ۴ دو روش دوخت لبه‌ی چاک را در دامن انجام دهد.
- ۵ برش آستر دامن را انجام دهد.
- ۶ پاک‌دوزی آستر را به وسیله‌ی قیچی زیگزاگ انجام دهد.
- ۷ وصل آستر به محل چاک پيله دامن انجام دهد.
- ۸ لبه‌دوزی آستر را به وسیله‌ی تور انجام دهد.
- ۹ بعد از وصل بندینگ در قسمت پهلوئی کمر دامن را بدوزد.
- ۱۰ برش قسمت جلوی دامن پيله روی زانو را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۱۱ خطوط اطراف الگو را به وسیله‌ی چرت روی پارچه علامت بزند.
- ۱۲ پاک‌دوزی و وصل قطعات ترک و زیر پيله را انجام دهد.
- ۱۳ پس‌دوز مخفی را در لبه‌ی دامن انجام دهد.
- ۱۴ برش دامن کلوش با پيله ناودانی را روی یک لای پارچه انجام دهد.

- ۱۵ ✪ خطوط الگو را روی پارچه منتقل کند.
- ۱۶ ✪ پيله دامن را بدوزد.
- ۱۷ ✪ با استفاده از پا صاف کن لبه‌ی لباس را هماهنگ کند.
- ۱۸ ✪ لبه‌دوزی دامن را به وسیله‌ی پیچ رل انجام دهد.
- ۱۹ ✪ برش قسمت جلوی دامن غیر قرینه را روی یک لای پارچه انجام دهد.
- ۲۰ ✪ خطوط اطراف الگو را با کوک نشان روی پارچه منتقل کند.
- ۲۱ ✪ پيله و برش دامن را بدوزد.
- ۲۲ ✪ پاک‌دوزی و لبه‌دوزی دامن را انجام دهد.
- ۲۳ ✪ برش قسمت جلوی دامن لنگی را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۲۴ ✪ خطوط الگو را روی پارچه منتقل کند.
- ۲۵ ✪ دو روش دوخت سجاف دامن را انجام دهد.
- ۲۶ ✪ برش قسمت جلوی دامن جیب‌دار را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۲۷ ✪ خطوط الگو را روی پارچه منتقل کند.
- ۲۸ ✪ به لبه‌ی جیب مغزی بدوزد.
- ۲۹ ✪ جیب دامن را بدوزد.

دوخت دامن‌های پيله‌دار برش دار لنگی جيب‌دار

• تصوير ۱-۶ •

دامن با چاک پيله در پشت

- در اين دامن الگوهاى پشت را روى يك لا و الگوى جلو روى دولاي بسته پارچه قرار داده برش بزنيد.
- خطوط الگو را روى پارچه مشخص كنيد.
- خطوط مركزى پشت را روى هم قرار داده و بدوزيد.

تصوير ۶-۲

● تصوير ۶-۳ ●

● تصوير ۶-۲ ●

● تصوير ۶-۴ ●

● تصوير ۶-۵ ●

توجه :

محل زيپ و چاك پيله را با بخيه درشت بدوزيد.

- پنس ها را بدوزيد و اتو كنيد.
- اضافه درزها را سر دوز كنيد.
- درز را اتو كنيد. اضافه درز را كمى پايين تر از انتهاي زيپ مطابق شكل چرت بزنيد. اضافه درز زيپ را به دو طرف باز كرده و اتو كنيد. سپس زيپ را بدوزيد. (بصورت يكطرفه) تصوير ۶-۳
- پيله سمت چپ دامن را «تا» كرده و اتو نماييد. تصوير ۶-۴
- مطابق شكل قسمت بالاي پيله ي کوتاه تر را به زير پيله، با چرخ بدوزيد. تصوير ۶-۵

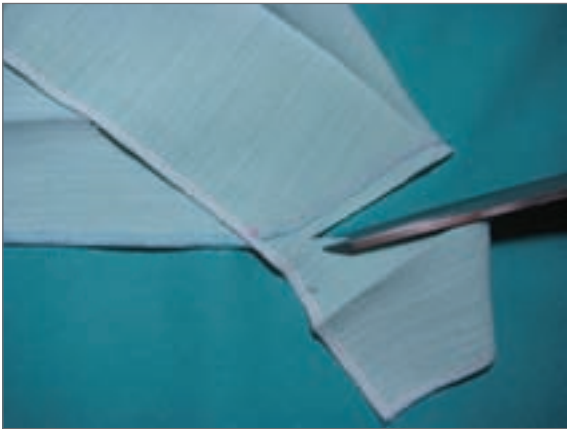
■ دوخت لبه‌ی چاک در دامن به دو روش امکان‌پذیر است:

روش اول:

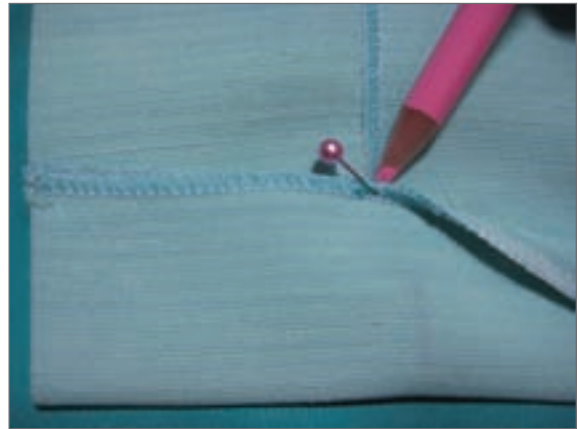
۱- اضافه درز لبه‌ی دامن را «تا» کرده و اتو نمایید. مطابق شکل تقاطع لبه‌ی دامن با پوله را علامت بزنید.

تصویر ۶-۶

۳- اضافه درز را قیچی کنید. تصویر ۶-۸

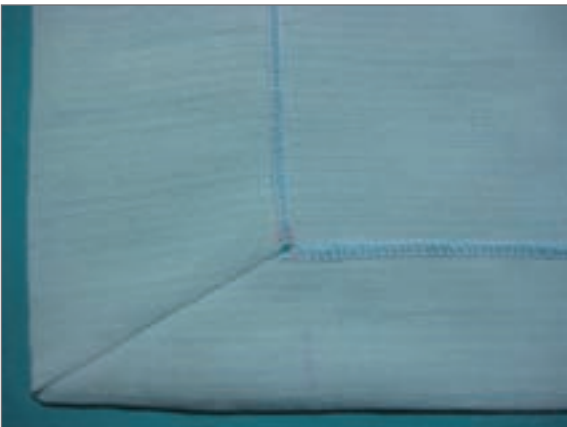
● تصویر ۶-۸ ●

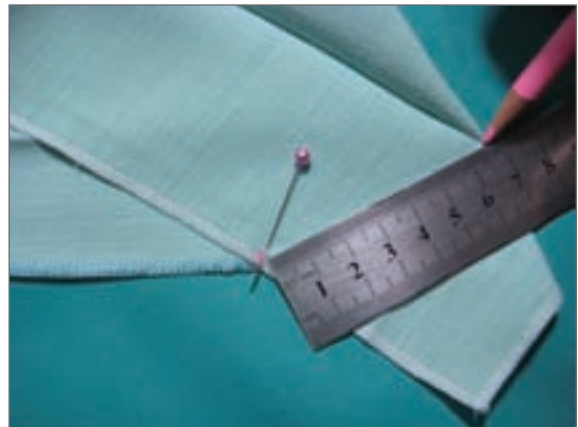
● تصویر ۶-۶ ●

۴- لبه‌ی دامن را به سمت رو برگردانید و درز را اتو کنید. تصویر ۶-۹

۲- در سمت پشت لباس، خط «تای» پوله در لبه‌ی دامن را تا محل علامت با خط کشش به هم وصل کرده سپس آن را بدوزید. تصویر ۶-۷

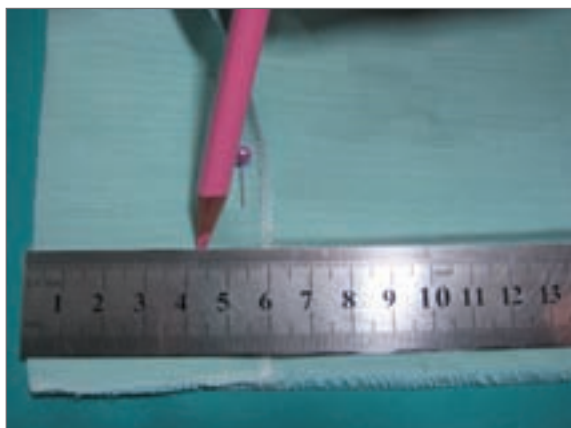
● تصویر ۶-۹ ●

● تصویر ۶-۷ ●

روش دوم:

- ۱- روی «تای» پيله اضافه درز لبه‌ی دامن را مشخص کرده سپس چرخ کنید. تصویر ۶-۱۰

● تصویر ۶-۱۰ ●

- ۲- اضافه درز «تای» پيله را قیچی کنید. تصویر ۶-۱۱

● تصویر ۶-۱۱ ●

- ۳- درز لبه‌ی دامن را به سمت رو برگردانده و اتو نمایید. پس از دوخت لبه‌ی چاک پيله، خطوط پهلو‌ی دامن را نیز بدوزید و اتو کنید. تصویر ۶-۱۲

● تصویر ۶-۱۲ ●

● تصویر ۶-۱۳ ●

■ آستر را از الگوی دامن بدون فضای پيله‌ها برش بزنيد و علامت گذاري كنيد.

■ پنس‌ها را در آستر به صورت پيله‌هاي كوچك بدوزيد. خط مركزي پشت را از انتهاي زيپ تا ابتداي چاك پيله بدوزيد.

■ اضافه درزها را با استفاده از قيچي زيگزاگ قيچي كنيد. تصوير ۶-۱۳

■ آستر را روي دامن به گونه‌اي قرار دهيد، كه درزهاي آستر و دامن مقابل هم قرار گيرد.

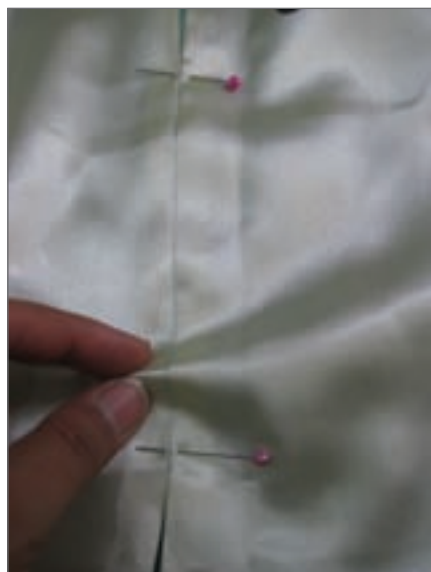
اضافه درز محل زيپ را در آستر به داخل اتو كنيد و در كنار زيپ با سنجاق وصل کرده، با دوخت پس دوز به زيپ وصل كنيد. تصوير ۶-۱۴

■ آستر را به ابتداي چاك پيله بگونه‌اي سنجاق كنيد، كه آستر كمی بلندتر از دامن باشد. تصوير ۶-۱۵

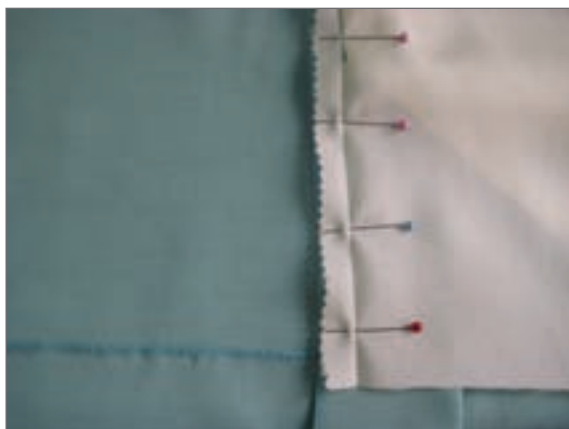
■ در سمت چپ دامن، آستر را در قسمت چاك پيله به لبه سنجاق کرده بدوزيد. تصوير ۶-۱۶

● تصویر ۶-۱۴ ●

● تصویر ۶-۱۵ ●

● تصویر ۶-۱۶ ●

■ اضافه درز آستر را به سمت پشت «تا» کرده، از سمت داخل به پيله دامن چرخ كنيد. تصوير ۶-۱۹

■ لبه‌ی آستر را با تور يا به صورت ساده بدوزيد. تصوير ۶-۲۰

■ در سمت راست دامن اضافه درز آستر را «۱ سانتی‌متر» کمتر از پهناي چاك پيله قيچی كنيد. تصوير ۶-۱۷

■ گوشه‌ی زاويه چاك پيله را در آستر چرت بزنييد. تصوير ۶-۱۸

● تصوير ۶-۲۰ ●

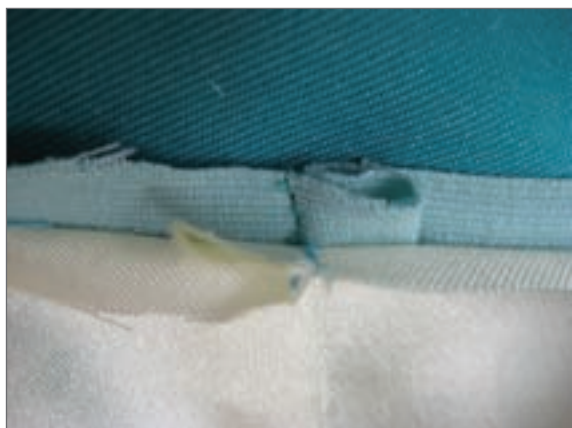
● تصوير ۶-۱۷ ●

● تصوير ۶-۱۹ ●

● تصوير ۶-۱۸ ●

● تصویر ۶-۲۱ ●

■ برای دوخت کمر اضافه درزهای آستر و دامن را مخالف جهت هم قرار دهید، تا ضخامت ایجاد نشود.
خط کمر را چرخ کنید. تصویر ۶-۲۱

● تصویر ۶-۲۲ ●

■ بندینک را در پهلو دامن به کمر وصل کنید، دوخت کمر را انجام دهید. تصویر ۶-۲۲

● تصویر ۶-۲۳ ●

دامن با پيله روی زانو

■ الگو را با توجه به مشخصات روی پارچه قرار داده و برش بزنید.

■ خطوط انتهای پيلي را در بالا و پایین دامن چرت بزنید. دور تا دور الگو را با رولت و کاربن علامت گذاری کنید. تصویر ۶-۲۵

■ خط «تای» پيلي را از قسمت کمر تا انتهای پنس رولت کنید.

■ الگو را بردارید و خط الگو را در سمت دیگر نیز رولت کنید. تصویر ۶-۲۶

■ دو لای پارچه را از هم باز کنید و هر پيله را به صورت جداگانه سنجاق کنید، بگونه‌ای که علامت انتهای پنس و چرت‌ها روی هم قرار گیرد.

■ بوسیله‌ی خط کش و مل از انتهای پنس تا چرت لبه‌ی دامن را به هم وصل کنید. تصویر ۶-۲۷

■ مقدار باز بودن پيله را مشخص کنید.

■ از خط کمر تا علامت بازی پيله با بخیه متوسط بدوزید و دوخت را با رفت و برگشت محکم کنید.

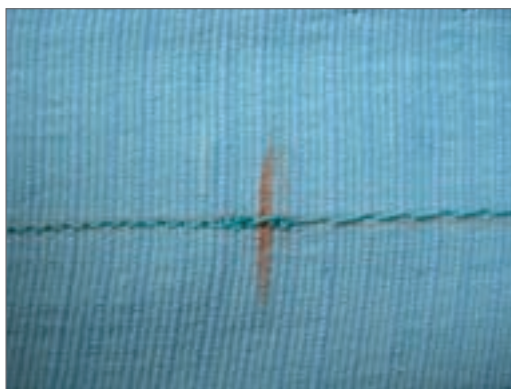
■ بقیه پيله را با بخیه درشت (بطور موقت) چرخ کنید. تصویر ۶-۲۸

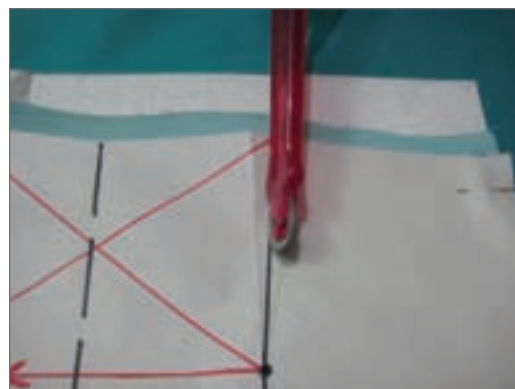
● تصویر ۶-۲۷ ●

● تصویر ۶-۲۵ ●

● تصویر ۶-۲۸ ●

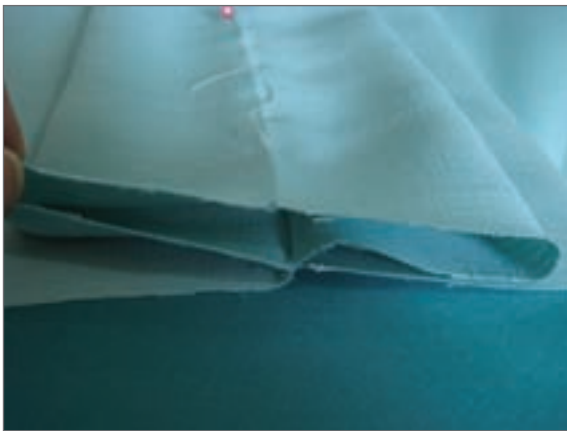
● تصویر ۶-۲۶ ●

■ روی بخیه را اتو نمایید. و خط مرکزی را بوسیله اتو مشخص کنید. تصویر ۶-۲۸

● تصویر ۶-۲۸ ●

■ خط مرکزی پيله را روی بخیه چرخ شده قرار داده و سنجاق کنید. تصویر ۶-۲۹

● تصویر ۶-۲۹ ●

■ خطوط سنجاق شده را کوک بزنید. خط «تای» داخلی پيله را اتو زده پرس کنید. تصویر ۶-۳۰

● تصویر ۶-۳۰ ●

■ پيله را از قسمت روی لباس اتو کنید. اضافه درزهای پهلو را بوسیله «چرخ اورلوک» پاک‌دوزی نمایید. تصویر ۶-۳۱

● تصویر ۶-۳۱ ●

● تصویر ۶-۳۲ ●

- پيله‌ها را در خط كمر چرخ كنيد. تصوير ۶-۳۲
- دوخت تزئينی روی پيله را انجام داده ، اتو كنيد.
- دوخت موقت پيله را باز كنيد. تصوير ۶-۳۳
- لبه‌ی دامن را صاف کرده با چرخ سردوز پاك‌دوزی نماييد.
- لبه‌ی دامن را با زانفيكس بچسبانيد، پيله را در لبه دامن مجدداً اتو كنيد. تصوير ۶-۳۴

● تصویر ۶-۳۳ ●

● تصویر ۶-۳۴ ●

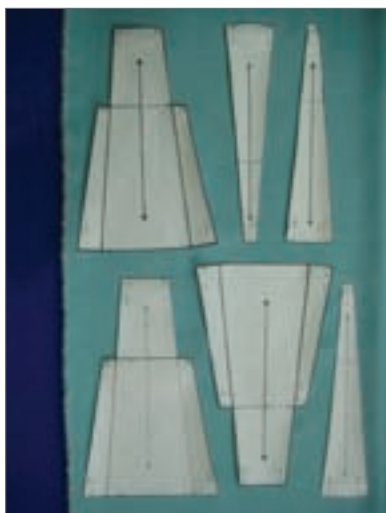
● تصویر ۶-۳۵ ●

دامن ترک پيله دار

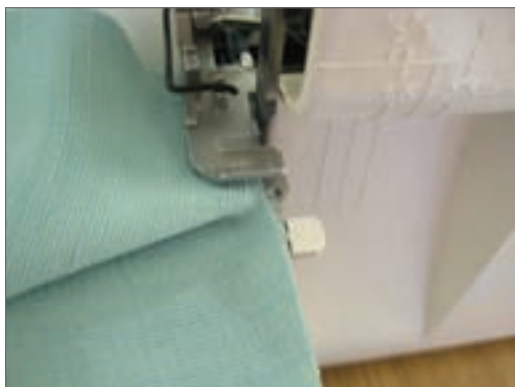

● تصویر ۳۶-۶ ●

● تصویر ۶-۳۷ ●

● تصویر ۶-۳۸ ●

● تصویر ۶-۳۹ ●

■ الگوها را به تعداد $\frac{1}{4}$ ترک‌ها تهیه کنید. و روی پارچه قرار داده برش بزنید.

■ دقت کنید این روش قرار دادن الگو روی پارچه‌های خاص (طرح یک طرفه - حاشیه‌دار - براق و مخمل) نمی‌توان انجام داد.

■ خطوط الگو پیلهدار را به وسیله چرت روی پارچه مشخص کنید. تصویر ۶-۳۷

■ اضافه درز قطعات، ترک را از خط کمر تا بالای پيله پاک‌دوزی کنید.

توجه :

برای پاک‌دوزی زاویه مطابق شکل پارچه را در قسمت زاویه کمی «تا» کرده یکسره پاک‌دوزی کنید. تصویر ۶-۳۸

■ دو قطعه از پارچه را روی هم قرار داده، خط دوخت را مشخص کنید و سنجاق بزنید. مقدار باز بودن پيله را مشخص کنید.

■ از خط کمر تا علامت بازی پيله با بخیه متوسط و بقیه‌ی پيله را با بخیه درشت چرخ بدوزید.

تصویر ۶-۳۹

● تصویر ۶-۴۰ ●

■ درز را همراه با پیله به دو طرف باز کرده اتو نمایید.

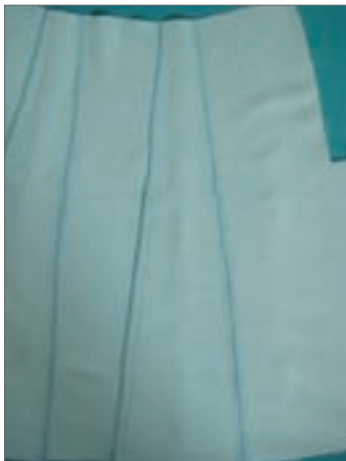
■ خط مرکزی زیر پیله را روی درز قرار داده سنجاق کنید. تصویر ۶-۴۰

● تصویر ۶-۴۱ ●

■ ابتدا و انتهای زیر پیله را در دو طرف پیله سنجاق کرده با تا ثابت شود و مانع از کش آمدن پارچه در خط اریب شود. سپس کوک بزنید.

تصویر ۶-۴۱

● تصویر ۶-۴۲ ●

■ درزها را چرخ کرده، سردوز کنید و اتو نمایید.

دوخت موقت پیله را باز کنید. تصویر ۶-۴۲

● تصویر ۶-۴۵ ●

- لبه‌ی دامن را صاف کرده بوسیله چرخ سردوز، پاک‌دوزی نمایید.
- خط لبه‌ی دامن را «تا» کرده ، اتو کنید.

● تصویر ۶-۴۳ ●

- لبه‌ی دامن را با پس‌دوز مخفی دوخته و اتو نمایید.
- تصویر ۶-۴۴

● تصویر ۶-۴۴ ●

توجه :

اضافه درزها را در قسمت «تای» لبه‌ی دامن کم کرده به دو طرف باز کنید.

تصویر ۶-۴۳

دامن کلوش با پیله ناودانی

● تصویر ۴۶-۶ ●

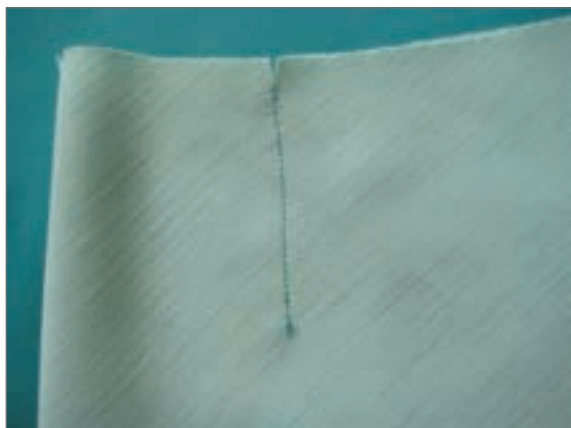
● تصویر ۶-۴۷ ●

■ الگو را روی یک لای پارچه به گونه‌ای که الگو در دو طرف، از لبه‌ی پارچه به یک اندازه فاصله داشته باشد قرار داده و برش بزنید.

توجه:

خط مرکزی پیله با خط اریب پارچه مماس باشد.

● تصویر ۶-۴۸ ●

خطوط الگو و پیله را به وسیله‌ی چرت روی پارچه مشخص کنید. تصویر ۶-۴۷

■ پیله را از خط مرکزی آن «تا» کنید. بطوریکه علامت (چرت) پیله‌ها روی هم قرار گیرد. پیله را از خط کمر به اندازه‌ی دلخواه چرخ کنید.

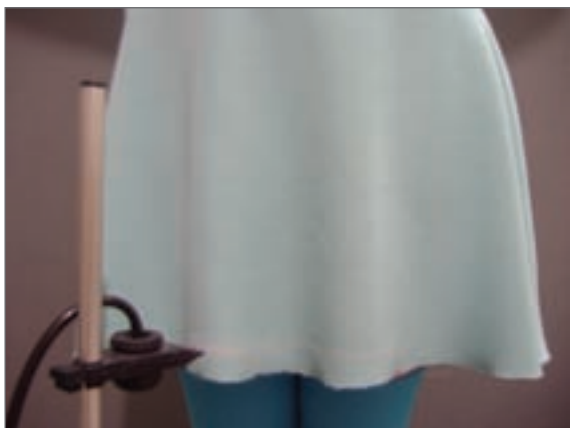
تصویر ۶-۴۸

■ مطابق شکل پیله را به دو طرف باز کرده و خط کمر را چرخ کنید. در این صورت روی پیله نیز دوخته می‌شود.

زیپ را با یکی از روش‌های قبلی بدوزید کمر دامن را بدوزید. تصویر ۶-۴۹

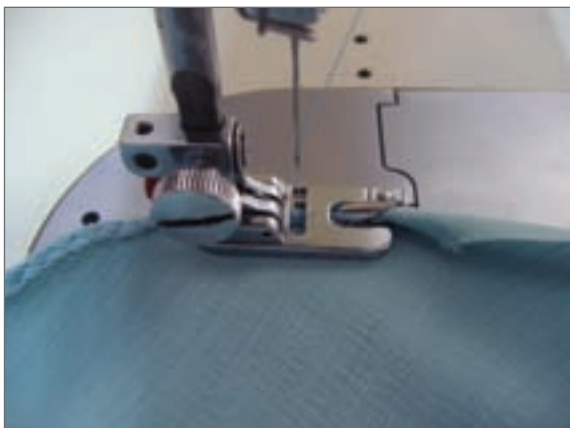
● تصویر ۶-۴۹ ●

● تصویر ۶-۵۰ ●

■ به وسیله‌ی پا‌صاف‌کن، لبه‌ی دامن را هماهنگ کنید. تصویر ۶-۵۰

(در صورت نبودن پا‌صاف‌کن می‌توان از خط‌کش یا گونیای بلند استفاده کرد، بدین صورت که خط‌کش یا گونیا را روی زمین قرار داده و قد دامن را از زمین در دور تا دور دامن به یک اندازه علامت بزنید.)

● تصویر ۶-۵۱ ●

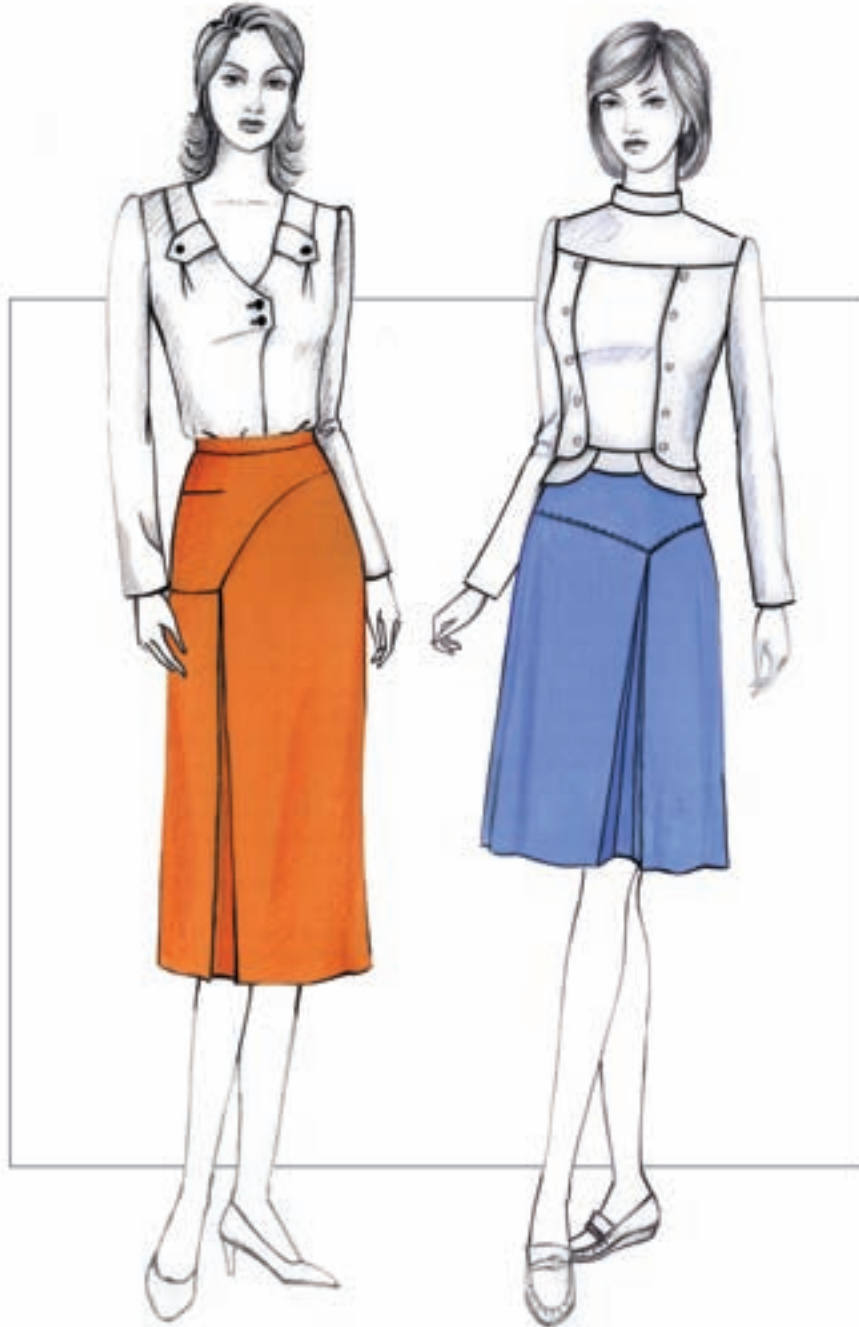
■ لبه‌ی دامن را با یکی از روش‌های دوخت لبه‌ی دامن کلوش و یا با پایه پیچ‌رل نسبت به جنس پارچه بدوزید. تصویر ۶-۵۱

● تصویر ۶-۵۲ ●

دامن غیر قرینه با پیله معکوس

• تصویر ۵۳-۶ •

■ الگوهای جلو را روی یک لا و الگوی پشت را روی دو لای پارچه قرار داده و برش بزنید.

■ خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید. (در قسمت جلو از کوک نشان استفاده کنید.) تصویر ۵۴-۶

■ قسمت جلوی دامن، قطعات (ب) و (ج) را از سمت روی پارچه، روی هم قرار دهید و خط «تای» پيله را بدوزید. (مقدار بازی پيله را با بخیه درشت چرخ بدوزید).

■ پيله را به دو طرف درز باز کرده روی آن را اتو نمایید. تصویر ۵۵-۶

■ زاویه‌ی زیر پيله را لایه‌ی بچسبانید.

■ زیر پيله را روی پيله دامن قرار داده محل درز پيله را به وسط زیر پيله سنجاق یا کوک بزنید. دو طرف پيله‌ها را با چرخ سردوز بدوزید. (مانند دامن ترک پيله‌دار) تصویر ۵۶-۶

■ قطعه‌ی (الف) را به قطعه‌ی دوخته شده سنجاق کنید و برش را بدوزید (مطابق فصل ۳). اضافه‌ی درز را در قسمت زاویه کلیپ بزنید. لبه‌ی درز را با چرخ پاک‌دوزی نمایید. تصویر ۵۷-۶

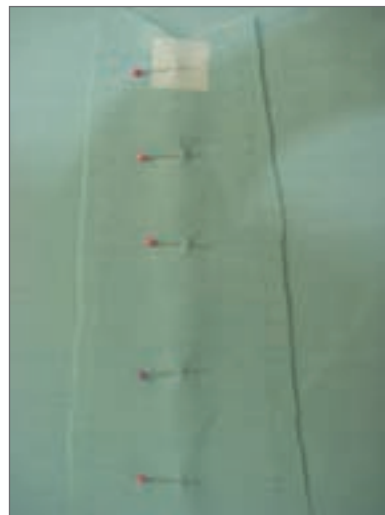
● تصویر ۵۶-۶ ●

● تصویر ۵۴-۶ ●

● تصویر ۵۷-۶ ●

● تصویر ۵۵-۶ ●

● تصویر ۶-۶۰ ●

■ اضافه درزهای برش را به سمت بالا بخوابانید و اتو کنید. تصویر ۶-۵۸

● تصویر ۶-۵۸ ●

■ در صورت تمایل می‌توانید برش را از سمت روی دامن دوخت تزئینی کنید. تصویر ۶-۵۹

● تصویر ۶-۵۹ ●

• تصویر ۶۱-۶ •

● تصویر ۶-۶۲ ●

■ الگو را مطابق شکل با توجه به مشخصات الگو روی پارچه قرار داده و برش بزنید.

پس از علامت گذاری خطوط الگو پنس‌ها را بدوزید.
تصویر ۶-۶۲

■ سجاف را به دو روش می‌توان دوخت:

روش اول:

سجاف جدا:

۱- مطابق الگو سجاف، لایه را برش بزنید و با اتو روی سجاف بچسبانید.

سجاف را روی دامن قرار دهید. با سنجاق یا کوک ثابت کنید و سپس چرخ نمایید. تصویر ۶-۶۳

۲- اضافه درز را در قسمت انحنا درز کلیپ بزنید.
تصویر ۶-۶۴

۳- اضافه درز را به سمت سجاف بخوابانید. واز لبه‌ی درز با فاصله‌ی «۲ میلی‌متر» با بخیه چرخ بدوزید و اتو کنید. تصویر ۶-۶۵

● تصویر ۶-۶۳ ●

● تصویر ۶-۶۵ ●

● تصویر ۶-۶۴ ●

روش دوم:

سجاف سر خود:

۱- پس از پاک‌دوزی لبه‌ی سجاف اضافه درز را با بخیه‌ی درشت چرخ بدوزید سپس بخیه را بکشید تا انحنا‌ی لبه‌ی دامن به اندازه‌ی مناسب جمع شود. (برای بدست آوردن انحنا‌ی صحیح می‌توانید از یک قطعه مقوا که به شکل انحنا‌ی لبه‌ی دامن (بدون سجاف) درآورید ، استفاده نمایید.) تصویر ۶-۶۶

● تصویر ۶-۶۶ ●

● تصویر ۶-۶۷ ●

۲- اتوی انحنا‌ی لبه‌ی دامن را با استفاده از مقوا انجام

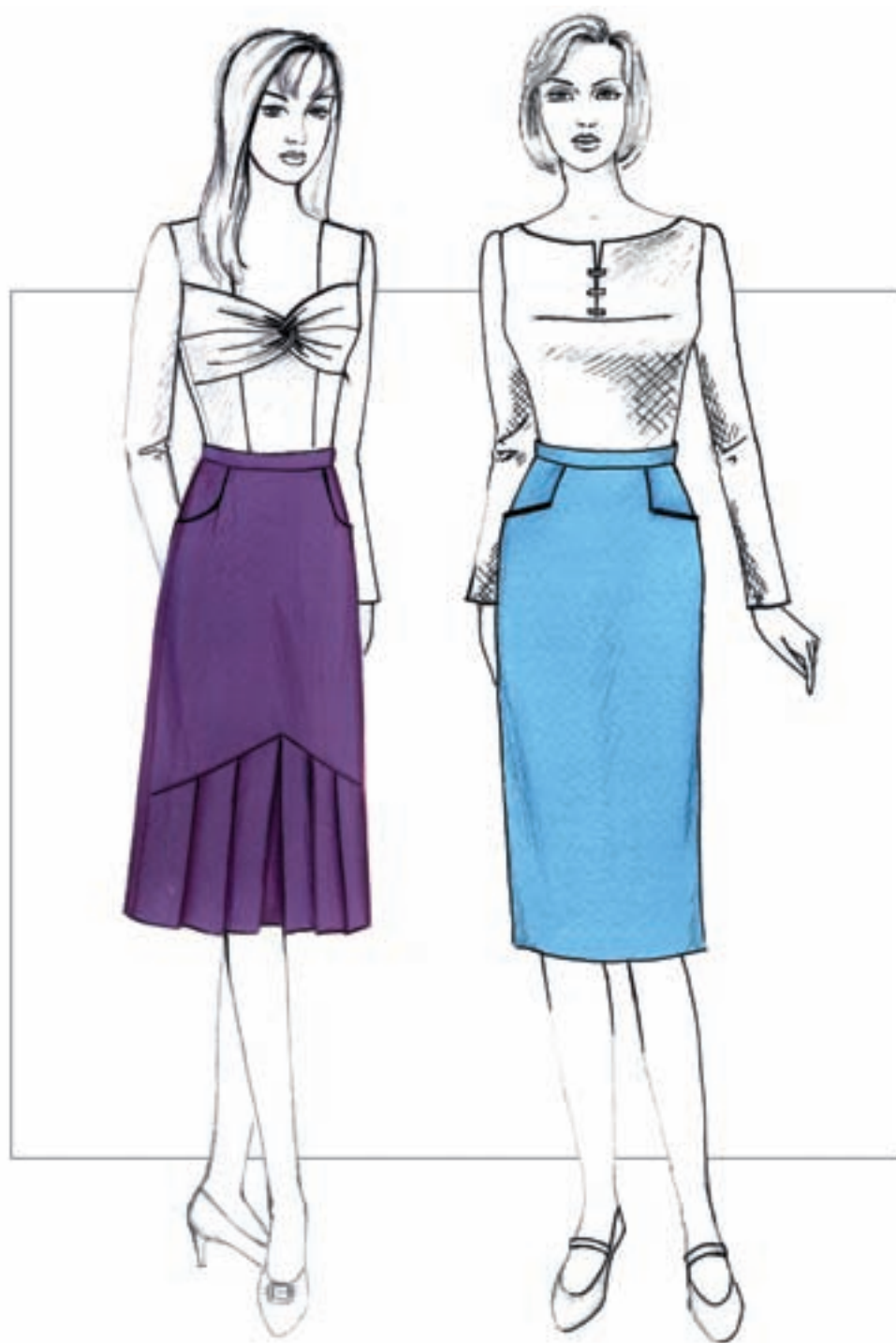
دهید. تصویر ۶-۶۷

● تصویر ۶-۶۸ ●

دامن جیب‌دار

• تصویر ۶۹-۶ •

● تصویر ۶-۷۰ ●

- الگوی جلوی دامن و قطعات آن را روی پارچه قرار داده و برش بزنید.
 - خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید. (با کاربن)
- تصویر ۶-۷۰

● تصویر ۶-۷۱ ●

- زاویه‌ی جیب را لایه به‌لایه بچسبانید.
 - گوشه‌ی زاویه را تا علامت اضافه درز چرت بزنید.
- تصویر ۶-۷۱

● تصویر ۶-۷۲ ●

- برای زیبایی بیشتر لبه‌ی جیب می‌توانید از مغزی استفاده کنید. (مطابق فصل ۳)
- تصویر ۶-۷۲

● تصویر ۶-۷۳ ●

■ کیسه‌ی جیب قطعه‌ی (ج) را روی مغزی قرار داده و بدوزید.

■ اضافه درزها را با قیچی کم کنید. تصویر ۶-۷۳

● تصویر ۶-۷۴ ●

■ کیسه‌ی جیب را به سمت پشت دامن برگردانده و اتو کنید. تصویر ۶-۷۴

● تصویر ۶-۷۵ ●

■ خط‌چین (دهانه جیب) قطعه‌ی (ب) را مماس با دهانه‌ی جیب دامن قرار داده و سنجاق کنید. تصویر ۶-۷۵

● تصویر ۶-۷۶ ●

■ از سمت پشت دامن، اضافه درز دامن و کیسه‌ی جیب را مطابق شکل سنجاق بزنید و بدوزید.

■ لبه‌ی اضافه درز را پاک‌دوزی نمایید.

تصویر ۶-۷۶

■ جیب را از سمت روی لباس اتو کنید.

تصویر ۶-۷۷

● تصویر ۶-۷۷ ●

● تصویر ۶-۷۸ ●

پرسش‌های پایان فصل ششم

۱- انواع دامن‌های زیر را بدوزید.

الف : دامن با چاک پيله در پشت با آستر

ب : پاترون دامن ترك پيله‌دار

ج : دامن كلوش با پيله ناودانی

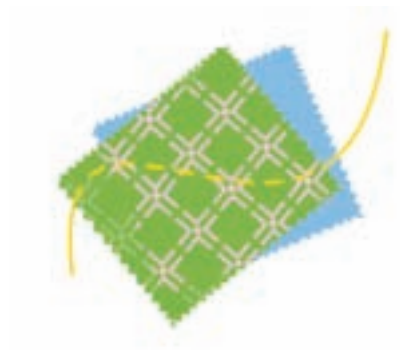
۲- قسمت جلوی دامن‌های زیر را بدوزید.

الف : دامن با پيله روی زانو

ب : دامن غير قرينه

ج : دامن لنگی

د : دامن جیب‌دار

فصل هفتم

هدف های کلی: کاربرد روش دوخت دامن شلواری و شلوار

هدف های رفتاری

فراگیر پس از مطالعه این فصل بتواند:

- ۱ برش دامن شلواری را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۲ خطوط الگو را روی پارچه منتقل کند.
- ۳ دوخت پنس ، درز و پاکدوزی اضافه درزها را انجام دهد.
- ۴ دوخت زیپ مخفی را در دامن انجام دهد.
- ۵ لبه دوزی دامن را به وسیله لایه چسب انجام دهد.
- ۶ برش شلوار را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۷ خطوط الگو را روی پارچه منتقل کند.
- ۸ اتوکشی خط اتوی قسمت جلوی شلوار را انجام دهد.
- ۹ دوخت پنس و پاکدوزی اضافه درزها را انجام دهد.
- ۱۰ روش کشیدگی پارچه (کش کاری) در قسمت فاق پشت شلوار را انجام دهد.
- ۱۱ شلوار را پرو کند.
- ۱۲ عیوب احتمالی آن را روی الگو رفع کند.
- ۱۳ زیپ شلوار را بدوزد.
- ۱۴ اتوکشی (پنس، درز، زیپ و خط اتوی پشت شلوار) را انجام دهد.
- ۱۵ کمر شلوار را بدوزد.
- ۱۶ قزن و لبه ی شلوار را بدوزد.

• تصویر ۱-۷ •

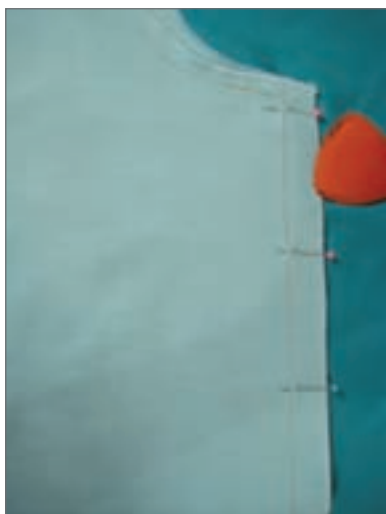
دامن شلواری

■ الگو را با توجه به مشخصات آن روی پارچه قرار دهید. (اگر پارچه از نوع خاص نباشد برای صرفه‌جویی، می‌توانید مطابق شکل الگوها را در جهت مخالف هم قرار دهید.) پارچه را برش بزنید و خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید. پنس‌ها را بدوزید. تصویر ۷-۲

● تصویر ۷-۲ ●

■ یک قطعه از جلو و پشت دامن شلواری را روی هم قرار داده و درز پهلو و داخل پا را بدوزید. سمت دیگر را نیز به همین ترتیب به هم وصل کنید، درزها را پاک‌دوزی کنید. تصویر ۷-۳

● تصویر ۷-۳ ●

■ درزها را روی ژانت اتو کنید. تصویر ۷-۴

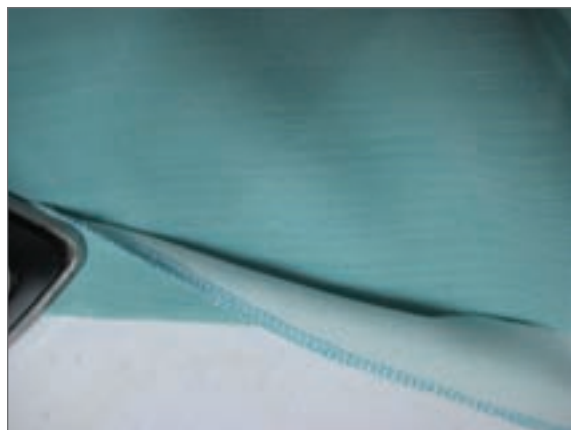

● تصویر ۷-۴ ●

● تصویر ۷-۵ ●

■ خط مرکزی جلو را بوسیله‌ی زیپ مخفی و یا معمولی بدوزید. مطابق شکل یک سمت دامن شلواری را داخل سمت دیگر قرار دهید و در امتداد زیپ، فاق جلو و پشت را بدوزید. تصویر ۷-۵

● تصویر ۷-۶ ●

■ لایه چسب را به اندازه‌ی اضافه درز لبه‌ی دامن درآورید و با سردوز به آن وصل کنید. سپس «تای» بزنید و با اتو بچسبانید. تصویر ۷-۶

● تصویر ۷-۷ ●

• تصویر ۷-۸ •

■ فاق پشت را زیر اتو کمی بکشید. (کش کاری) درزها را دوخته شلوار را پرو کنید. تصویر ۷-۱۱

■ دوخت زیپ را مطابق پشت شلوار در (فصل ۴) انجام دهید.

یک سمت زیپ را دوخته، سپس فاق جلو را بدوزید. تصویر ۷-۱۲

توجه:

«۲ سانتی متر» آخر (فاق) دوخته نشود.

تصویر ۷-۱۲

■ الگو را با توجه به مشخصات آن روی پارچه قرار دهید، توجه: خطوط راستای الگو را موازی با ترکی پارچه قرار دهید. (تا مانع از پیچ خوردگی شلوار شود). سپس برش بزنید. خطوط الگو را روی پارچه انتقال دهید. تصویر ۷-۹

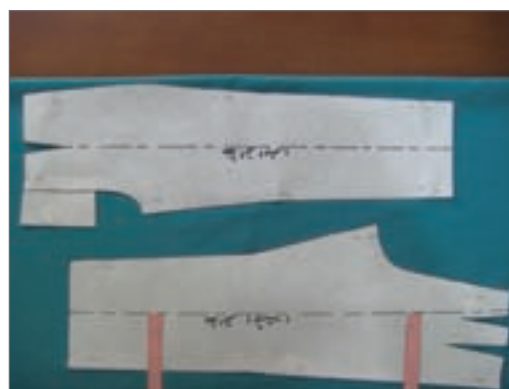
■ تکه‌ی جلوی شلوار را از سمت رو «تا» کرده و اتو نمایید. (خط اتو)

پنس‌ها را بدوزید و به سمت خط مرکزی اتو نمایید. تصویر ۷-۱۰

■ اضافه درزها را به غیر از خط مرکز (کمر و دم پا) سردوز کنید.

● تصویر ۷-۱۱ ●

● تصویر ۷-۹ ●

● تصویر ۷-۱۲ ●

● تصویر ۷-۱۰ ●

● تصویر ۷-۱۳ ●

- سمت دیگر زیپ را بدوزید.
- یک قطعه از جلو و پشت شلوار را روی هم قرار داده درز پهلوها را بدوزید. تصویر ۷-۱۳

● تصویر ۷-۱۴ ●

- قسمت دیگر شلوار را نیز به هم وصل کنید.
- درز داخل پا را در قسمت فاق روی هم قرار دهید و فاق پشت را در امتداد فاق جلو بدوزید. تصویر ۷-۱۴

● تصویر ۷-۱۵ ●

- با استفاده از ژانت درزها را اتو کنید.
- خط اتوی پشت را با توجه به خط اتوی جلو تا زده و اتو نمایید. تصویر ۷-۱۵

● تصویر ۷-۱۶ ●

■ کمر شلوار را برش زده، لایه را به $\frac{1}{4}$ کمر بچسبانید. اضافه درز را در یک سمت «تا» کرده اتو نمایید. قسمت دیگر را نوار اریب بدوزید. تصویر ۷-۱۶

■ اضافه درز نوار اریب را به یک سمت نوار کمر بدوزید و از وسط نوار اریب «تا» کرده و به سمت داخل کمر اتو نمایید. تصویر ۷-۱۷

● تصویر ۷-۱۷ ●

■ مطابق دامن، خط کمر شلوار را با بخیه متوسط چرخ کنید. اضافه درز کمر را به شلوار بدوزید و اتو کنید. تصویر ۷-۱۸

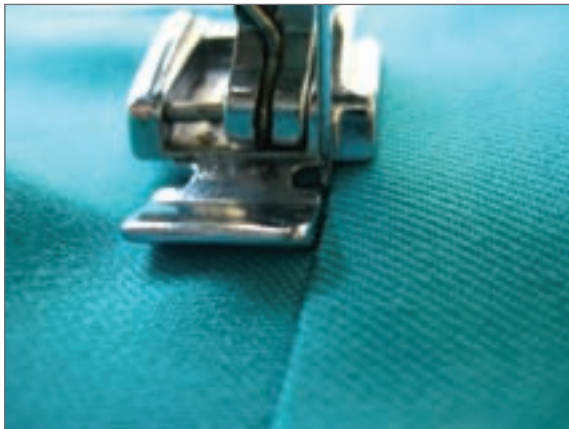
■ اضافه درز گوشه‌های کمر را پس از دوخت قیچی کنید. تصویر ۷-۱۹

● تصویر ۷-۱۸ ●

● تصویر ۷-۱۹ ●

■ از کنار درز کمر، از سمت رو چرخ کنید. می‌توانید از پایه‌ی زیپ برای دقت بیشتر دوخت استفاده کنید. در سمت پشت بخیه دوخت بالای نوار اریب قرار می‌گیرد. تصویر ۷-۲۰

● تصویر ۷-۲۰ ●

■ کمر دوخته شده از سمت پشت شلوار در تصویر مشخص است. قزن و لبه‌ی شلوار را بدوزید. تصویر ۷-۲۱

● تصویر ۷-۲۱ ●

● تصویر ۷-۲۲ ●

پرسش‌های پایان فصل هفتم

۱- موارد زیر را بدوزید.

الف: پاترون دامن شلواری

ب: شلوار

فصل هشتم

هدف‌های کلی

آشنایی با روش دوخت پاترون بالاتنه، یقه‌های ساده خطی، بالاتنه‌ی جلو باز

هدف‌های رفتاری

فراگیر پس از مطالعه این فصل بتواند:

- ۱
 - ۲
 - ۳
 - ۴
 - ۵
 - ۶
 - ۷
 - ۸
 - ۹
 - ۱۰
 - ۱۱
 - ۱۲
 - ۱۳
 - ۱۴
 - ۱۵
 - ۱۶
- برش پاترون بالاتنه و آستین را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
خطوط الگو را روی پارچه منتقل کند.
دوخت و اتوکشی پنس‌ها و درزها را انجام دهد.
پاترون را پرو کند.
عیوب احتمالی بالاتنه را در پاترون و الگو رفع کند.
روش آماده کردن آستین برای وصل به بالاتنه را انجام دهد.
روش آماده کردن آستین برای وصل به بالاتنه را انجام دهد.
وصل آستین به بالاتنه را انجام دهد.
پاترون را مجدداً پرو کند.
عیوب احتمالی آستین را در پاترون و الگو رفع کند.
برش بالاتنه با یقه گرد را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
دوخت و اتوکشی پنس‌ها و درز سرشانه را انجام دهد.
روش آماده کردن سجاف یقه را انجام دهد.
سجاف یقه را به لباس وصل کند.
روش آماده کردن بندیک به وسیله‌ی سوزن و نخ را انجام دهد.
قرن را در یقه بدوزد.

- ۱۷ پاک دوزی و دوخت درزها را انجام دهد.
- ۱۸ برش بالاتنه با یقه هفت را با توجه به خطوط الگو انجام دهد.
- ۱۹ دوخت و اتوکشی پنس‌ها و درز سرشانه را انجام دهد.
- ۲۰ روش آماده کردن سجاف و وصل به یقه را انجام دهد.
- ۲۱ پاک دوزی و دوخت درزها را انجام دهد.
- ۲۲ برش بالاتنه با یقه چهارگوش را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۲۳ دوخت و اتوکشی پنس‌ها و درز سرشانه را انجام دهد.
- ۲۴ روش آماده کردن سجاف یقه را انجام دهد.
- ۲۵ زیپ مخفی را در خط مرکزی پشت بدوزد.
- ۲۶ سجاف یقه را به لباس وصل کند.
- ۲۷ برش بالاتنه‌ی جلو باز با برش عمودی (از حلقه‌ی آستین) را انجام دهد.
- ۲۸ روش آماده کردن سجاف یقه را انجام دهد.
- ۲۹ دوخت و پاک دوزی برش عمودی از حلقه آستین را انجام دهد.
- ۳۰ سجاف یقه را به لباس وصل کند.
- ۳۱ پس از آماده کردن آستین، وصل آن را به بالاتنه انجام دهد.
- ۳۲ دکمه و جادکمه را در لباس بدوزد.

دوخت پاترون بالا ، پاترون

• تصوير ۸-۱ •

پاترون بالا تنه

- الگوها را با توجه به علائم آن روی پارچه قرار دهید و برش بزنید. با استفاده از کاربن و رولت خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید. تصویر ۸-۲
- اضافه درز در خط مرکزی پشت به سمت داخل اتو کنید. تصویر ۸-۳
- پنس‌ها را سنجاق کرده و بدوزید، سپس اتو نمایید.

- تمام خطوط داخلی (خط سینه، کمر و ...) با کوک نشان بدوزید تا خطوط به سمت روی لباس منتقل شود. تصویر ۸-۴
- درزهای پهلو و سرشانه را بدوزید و اتو نمایید. (درز سرشانه روی بالشتک اتو شود).
- پاترون را پرو کنید. اشکالات احتمالی را ابتدا روی پاترون و سپس روی الگو اصلاح نمایید. تصویر ۸-۵

● تصویر ۸-۴ ●

● تصویر ۸-۲ ●

● تصویر ۸-۵ ●

● تصویر ۸-۳ ●

● تصویر ۸-۶ ●

برای خُرد بالای آستین از نقطه‌ی موازنه جلو تا پشت را با بخیه متوسط چرخ بدوزید. تصویر ۸-۶ به میزان لازم آستین را خُرد دهید. توجه داشته باشید بیشترین خُرد روی کاپ آستین باشد. مطابق شکل با نوک اتو خُرد آستین را بر روی بالشتک اتو کنید. تا پس از دوخت شکل زیباتری پیدا کند. تصویر ۸-۷

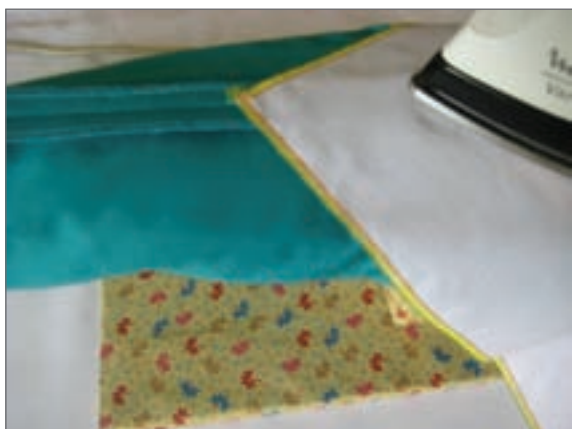
■ درز آستین را بدوزید و بر روی ژانت اتو نمایید.

تصویر ۸-۸

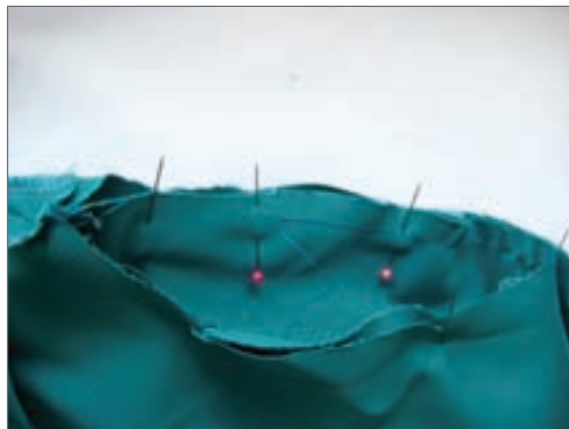

● تصویر ۸-۷ ●

■ برای اتصال آستین به حلقه‌ی بالا تنه نقاط موازنه‌ی آستین را در جلو و پشت روی نقاط موازنه‌ی بالا تنه قرار دهید، توجه داشته باشید علامت خط مرکزی بالای آستین روی سرشانه و درز آستین روی درز پهلو‌ی بالا تنه قرار بگیرد از داخل آستین آن را سنجاق زده کوچک بزنید. بعد از پرواز روی بخیه خرد چرخ کنید. تصویر ۸-۹

● تصویر ۸-۸ ●

● تصویر ۸-۹ ●

■ پس از وصل آستین پاترون را مجدداً پرو کنید.

تصویر ۸-۱۰

■ آستین و حلقه‌ی بالای تنه را همزمان با هم پاک‌دوزی

کنید و با نوک اتو درز را اتو نمایید. تصویر ۸-۱۱

● تصویر ۸-۱۰ ●

● تصویر ۸-۱۱ ●

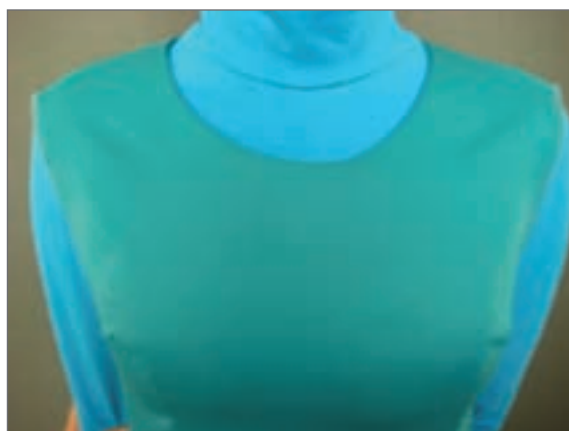

● تصویر ۸-۱۲ ●

دوخت یقه گرد

● تصویر ۸-۱۳ ●

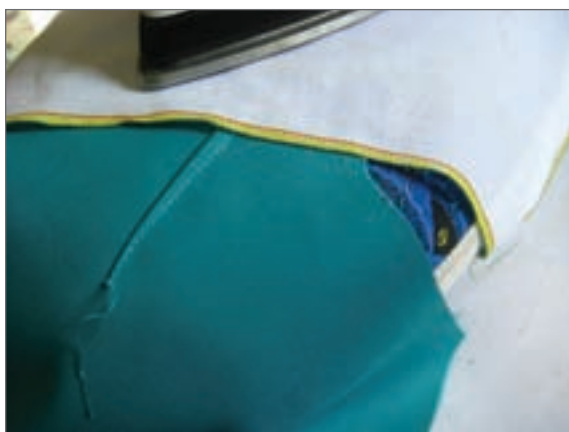
● تصویر ۸-۱۴ ●

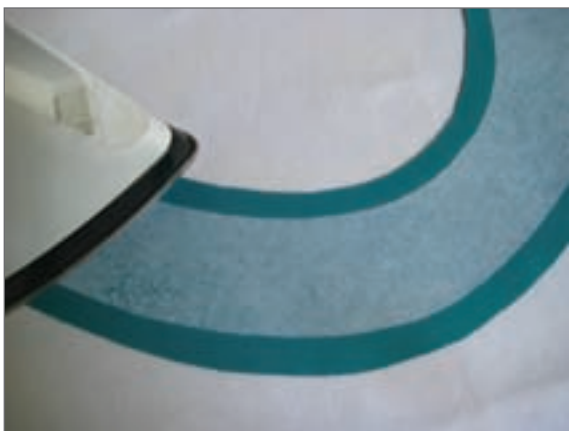
● تصویر ۸-۱۵ ●

■ الگوها را با توجه به مشخصات آن روی پارچه قرار دهید و برش بزنید.
خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید.
پنس‌ها را بدوزید. تصویر ۸-۱۵

● تصویر ۸-۱۶ ●

■ پنس‌ها را روی بالشتک اتو بزنید.
سرشانه‌ی پشت و جلو را به هم بدوزید.
پس از پاک‌دوزی، درز را اتو کنید. تصویر ۸-۱۶

● تصویر ۸-۱۷ ●

■ مطابق الگوی سجاف، لایه چسب را برش بزنید و با اتو بچسبانید. تصویر ۸-۱۷

● تصویر ۸-۱۸ ●

■ درز سرشانه‌ی سجاف را بدوزید و اتو کنید.
 درز و لبه‌ی خارجی سجاف را پاک‌دوزی نمایید.
 سجاف را روی لباس قرار دهید به طوری که درزهای
 سرشانه لباس و سجاف روی هم قرار گیرد.
 سپس با سنجاق یا کوک ثابت کنید. تصویر ۸-۱۸

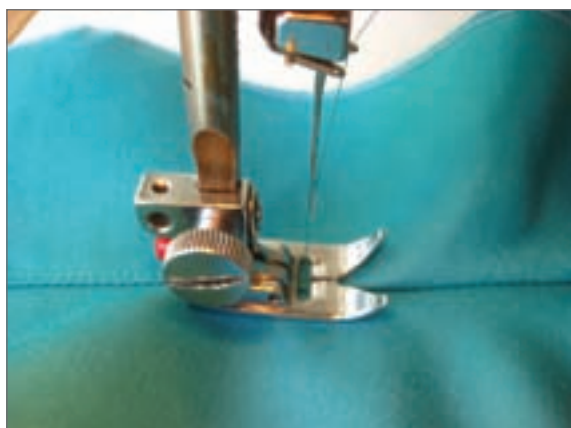
● تصویر ۸-۱۹ ●

■ درز هلال یقه جلو و پشت و خط مرکزی پشت را
 چرخ کنید. تصویر ۸-۱۹

● تصویر ۸-۲۰ ●

■ اضافه درز یقه را با قیچی کم کنید.
 قسمت‌های منحنی یقه را کلیپ بزنید. تصویر ۸-۲۰

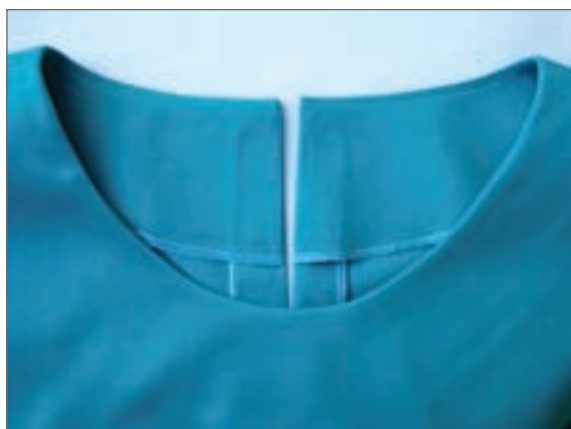
● تصویر ۸-۲۱ ●

■ اضافه درزها را به سمت سجاف بخوابانید و با فاصله‌ی « $0/2$ سانتی‌متر» از درز روی سجاف چرخ کنید. تصویر ۸-۲۱

● تصویر ۸-۲۲ ●

■ سجاف را به سمت پشت لباس برگردانید و اتو کنید. تصویر ۸-۲۲

● تصویر ۸-۲۳ ●

■ سجاف یقه کامل دوخته شده است. درز وسط پشت را با قزن و بندینگ به هم متصل کنید. درز پهلوها را بدوزید. تصویر ۸-۲۳

روش آماده کردن بندینک با نخ و سوزن

بندینک به صورت زنجیره ایجاد شود (مرحله ششم)
تصویر ۸-۲۹.

■ سوزن را از داخل حلقه‌ی آخر عبور دهید تا دوخت محکم شود (مرحله هفتم) تصویر ۸-۳۰

■ سوزن را کمی پایین‌تر از شروع دوخت داخل پارچه کرده و از پشت محکم کنید. (مرحله هشتم) تصویر ۸-۳۱

■ قزن را در قسمت دیگر مقابل بندینک بدوزید.

■ ابتدا سوزن را دولا نخ کنید سپس از سجاف یقه در

پشت خارج کنید (مرحله اول) تصویر ۸-۲۴

■ مجدداً سوزن را از همان نقطه داخل پارچه فرو کنید.

تا یک حلقه از نخ ایجاد شود. (مرحله دوم و سوم).

تصویر ۸-۲۵، تصویر ۸-۲۶.

■ نخ را با دو انگشت از داخل حلقه بگیرید. (مرحله

چهارم و پنجم) تصویر ۸-۲۷، تصویر ۸-۲۸.

به همین ترتیب این مراحل را ادامه دهید تا یک

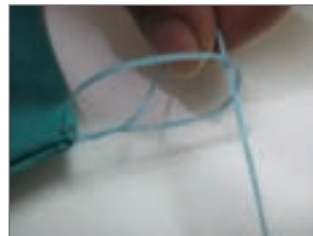
مرحله اول

● تصویر ۸-۲۴ ●

مرحله پنجم

● تصویر ۸-۲۸ ●

مرحله دوم

● تصویر ۸-۲۵ ●

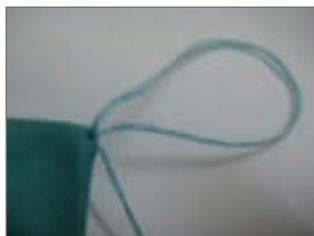
مرحله ششم

● تصویر ۸-۲۹ ●

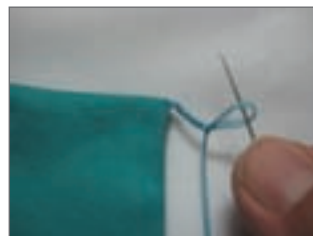
مرحله سوم

● تصویر ۸-۲۶ ●

مرحله هفتم

● تصویر ۸-۳۰ ●

مرحله چهارم

● تصویر ۸-۲۷ ●

مرحله هشتم

● تصویر ۸-۳۱ ●

دوخت یقه هفت

● تصویر ۸-۳۲ ●

● تصویر ۸-۳۳ ●

● تصویر ۸-۳۴ ●

■ الگو را با توجه به مشخصات آن روی پارچه قرار داده برش بزنید.

■ خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید و درز سرشانه لباس را بدوزید و پاک‌دوزی کرده اتو نمایید، پنس‌ها را بدوزید و اتو کنید. تصویر ۸-۳۴

● تصویر ۸-۳۵ ●

■ در زاویه‌ی یقه هفت لایه بچسبانیید. تصویر ۸-۳۵

● تصویر ۸-۳۶ ●

■ لایه چسب را مطابق الگوی سجاف برش زده و بچسبانیید. درز سرشانه سجاف را بدوزید و اتو کنید. درز سرشانه و قسمت بیرونی سجاف را پاک‌دوزی کنید.

سجاف را روی لباس به گونه‌ای سنجاق کنید که درز سرشانه سجاف روی سرشانه‌ی بالا تنه قرار گیرد. تصویر ۸-۳۶

● تصویر ۸-۳۷ ●

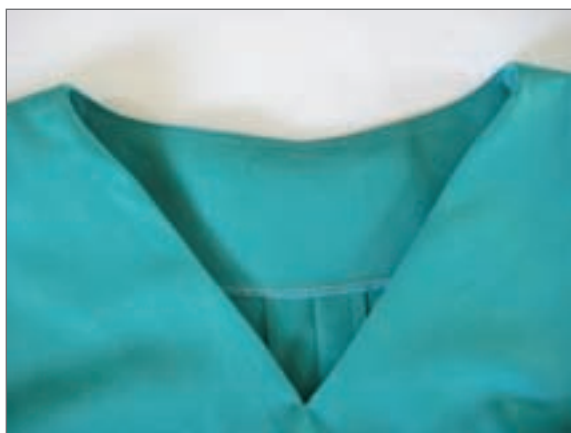
■ برای دوخت سجاف یقه در قسمت زاویه‌ی هفت (درجه‌ی بخیه چرخ ریز کنید). سوزن را داخل پارچه نگه دارید، پایه را بالا ببرید. سپس پارچه را بچرخانید و دوخت را در جهت دیگر یقه ادامه دهید.

تصویر ۸-۳۷

● تصویر ۸-۳۸ ●

■ پس از دوخت سجاف، زاویه یقه را چرت بزنید و اضافه درز را کم کنید. تصویر ۸-۳۸

● تصویر ۸-۳۹ ●

■ سجاف را به داخل لباس برگردانید و اتو کنید. اضافه درزها را به سمت سجاف بخوابانید و با فاصله‌ی « $\frac{1}{2}$ سانتی‌متر» از روی درز سجاف چرخ کنید. (مطابق یقه گرد)

درز پهلوها را بدوزید. تصویر ۸-۳۹

دوخت یقه چهار گوش

● تصویر ۴۰-۸ ●

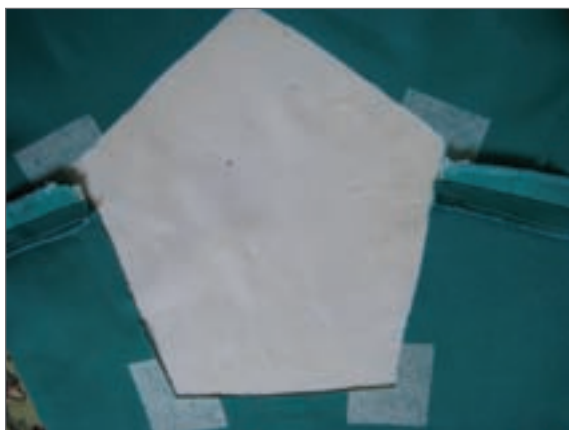

● تصویر ۴۱-۸ ●

● تصویر ۸-۴۲ ●

- الگوها را با توجه به مشخصات آن روی پارچه قرار داده و برش بزنید.
 - خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید.
 - درز سرشانه را دوخته، پاک دوزی کرده و اتو نمایید.
 - پنس‌ها را بدوزید و اتو کنید.
- تصویر ۸-۴۲

● تصویر ۸-۴۳ ●

- زاویه‌های یقه را در لباس لایه بچسبانید.
- تصویر ۸-۴۲

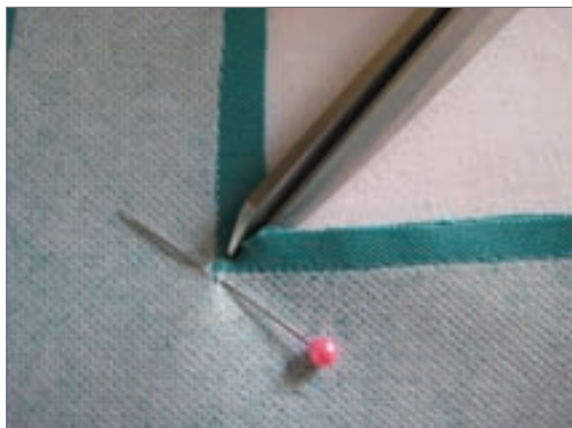
● تصویر ۸-۴۴ ●

- لایه را مطابق الگوی سجاف برش زده و بچسبانید.
 - درز سرشانه سجاف را بدوزید و اتو نمایید.
 - درز سرشانه و قسمت بیرونی سجاف را پاک دوزی کنید.
 - روی بالا تنه در خط مرکزی پشت زیپ (مخفی) بدوزید.
 - سجاف یقه را روی بالا تنه با سنجاق ثابت کنید.
 - بطوریکه درزهای سرشانه روی هم قرار گیرد. تصویر
- ۸-۴۴

● تصویر ۸-۴۵ ●

- سجاف را بدوزید و در قسمت زاویه‌ی یقه سوزن چرخ را در داخل پارچه نگه‌دارید.
 - پایه را بالا ببرید و پارچه را بچرخانید.
 - قسمت دیگر زاویه‌ی یقه را بدوزید.
- (در قسمت زاویه‌ها درجه بخیه چرخ را ریزتر کنید).
- تصویر ۸-۴۵

● تصویر ۸-۴۶ ●

- لباس را در قسمت زاویه یقه چرت بزنید و اضافه درز را کم کنید. تصویر ۸-۴۶

● تصویر ۸-۴۷ ●

- سجاف را به داخل لباس برگردانید و اتو کنید. اضافه درزها را به سمت سجاف بخوابانید و با فاصله‌ی « $0/2$ سانتی متر» از روی سجاف چرخ کنید. (مطابق یقه گرد) درز پهلوها را بدوزید. تصویر ۸-۴۷

پرسش‌های پایان فصل هشتم

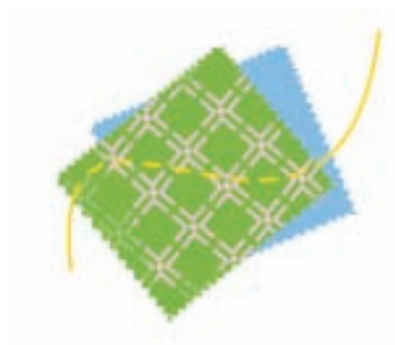
۱- انواع بالاتنه‌های زیر را بدوزید.

الف: نیم تنه پاترون بالاتنه

ب: نیم تنه یقه گرد

ج: نیم تنه یقه هفت

د: نیم تنه یقه چهار گوش

فصل نهم

هدف‌های کلی کاربرد روش دوخت بالاتنه‌ی جلو باز و بلوز شمیزیه

هدف‌های رفتاری:

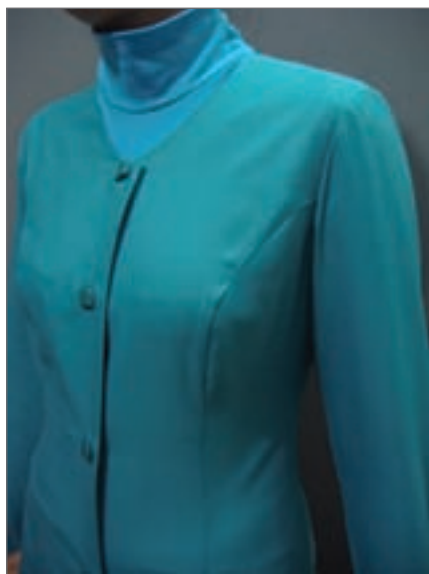
فراگیر پس از مطالعه این فصل بتواند:

- ۱ برش بالاتنه جلو باز با برش عمودی از حلقه‌ی آستین را انجام دهد.
- ۲ روش آماده کردن سجاف یقه را انجام دهد.
- ۳ دوخت و پاک دوزی برش عمودی از حلقه آستین را انجام دهد.
- ۴ سجاف یقه را به لباس وصل کند.
- ۵ پس از آماده کردن آستین وصل آن را به بالاتنه انجام دهد.
- ۶ دکمه و جادکمه را در لباس بدوزد.
- ۷ برش بلوز شمیزیه همراه با یقه، آستین و مچ را با توجه به مشخصات الگو انجام دهد.
- ۸ خطوط الگو را روی پارچه منتقل کند.
- ۹ دوخت برش افقی بالاتنه جلو و پشت را انجام دهد.
- ۱۰ یقه را آماده و به بالاتنه وصل کند.
- ۱۱ مراحل دوخت پلاکت آستین را انجام داده و آستین را به بالاتنه وصل کند.
- ۱۲ پس از پاک دوزی حلقه، درز آستین و جلوی بالاتنه را بدوزد.
- ۱۳ مراحل دوخت مچ را انجام دهد و به آستین وصل کند.
- ۱۴ دوخت لبه‌ی لباس و دکمه و جا دکمه را انجام دهد.

بالائنه‌ی جلو باز با برش عمودی
(از حلقه آستین)

• تصویر ۹-۱ •

• تصویر ۹-۲ •

● تصویر ۹-۳ ●

■ الگوها را با توجه به مشخصات روی پارچه قرارداداده و برش بزنید.
خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید. تصویر ۹-۳

● تصویر ۹-۴ ●

■ سجاف را از خط « تا » دکمه خور اتو کنید.
تصویر ۹-۴

● تصویر ۹-۵ ●

■ لایه را مطابق الگو برش بزنید و به سجاف بچسبانید.
لبه بیرونی سجاف را پاک دوزی کنید.
تصویر ۹-۵

● تصویر ۹-۶ ●

- دو قطعه‌ی برش، در قسمت جلوی لباس را با توجه به نقاط موازنه ابتدا سنجاق زده سپس کوک بزنید و بدوزید. (به صفحه ۴۶ مراجعه شود)
- برش‌های پشت لباس را به همین ترتیب بدوزید.

تصویر ۹-۶

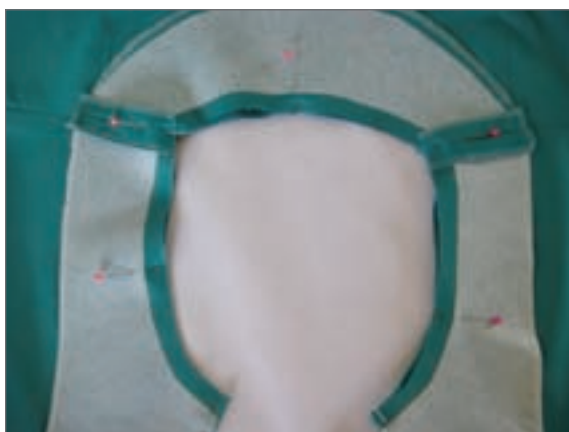
- درزها را پاک‌دوزی کنید. سپس روی بالشتک اضافه درز را به سمت خط مرکزی بخوابانید و اتو نمایید. تصویر ۹-۷

● تصویر ۹-۷ ●

- سجاف پشت یقه را نیز لایه بچسبانید و پاک‌دوزی کنید و به سرشانه سجاف (جلو) بدوزید و اتو کنید.
- سجاف را روی یقه قرار دهید به طوریکه درزهای سرشانه سجاف و لباس روی هم قرار گیرد. کوک بزنید و بدوزید. تصویر ۹-۸

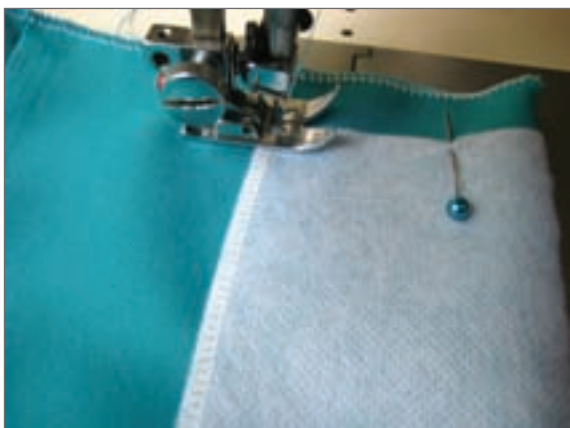
- اضافه درز را کم کرده، کلیپ بزنید. اضافه درزها را به سمت سجاف بخوابانید. و به فاصله‌ی $0/2$ سانتی‌متر از درز، سجاف به اضافه درز چرخ کنید. (مطابق یقه گرد) تصویر ۹-۹

● تصویر ۹-۸ ●

● تصویر ۹-۹ ●

● تصویر ۹-۱۰ ●

■ درزهای پهلو را بدوزید.

لبه‌ی پایین سجاف را به سمت روی لباس برگردانید.
روی اضافه درز را در قسمت سجاف و لبه‌ی لباس
چرخ کنید. تصویر ۹-۱۰

● تصویر ۹-۱۱ ●

■ اضافه درز «تای» سجاف را قیچی کنید.

سپس به سمت رو برگردانید. تصویر ۹-۱۱

● تصویر ۹-۱۲ ●

■ بقیه اضافه درز لباس را «تا» زده و اتو کنید.

و با یکی از روش‌های که در صفحات قبل گفته شده
بدوزید. تصویر ۹-۱۲

● تصویر ۹-۱۳ ●

● تصویر ۹-۱۴ ●

● تصویر ۹-۱۵ ●

■ آستین را پاک‌دوزی کنید.

■ اضافه درز لبه‌ی آستین را «تا» زده و اتو نمایید. تصویر ۹-۱۳

■ «تای» لبه‌ی آستین را باز کرده، سپس درز آستین را بدوزید. و اتو کنید.

■ لبه‌ی آستین را با یکی از روش‌های لبه‌ی پایین لباس بدوزید. تصویر ۹-۱۴

■ آستین را خرد دهید و با توجه به نقاط موازنه به حلقه آستین بالا تنه وصل کنید. تصویر ۹-۱۵

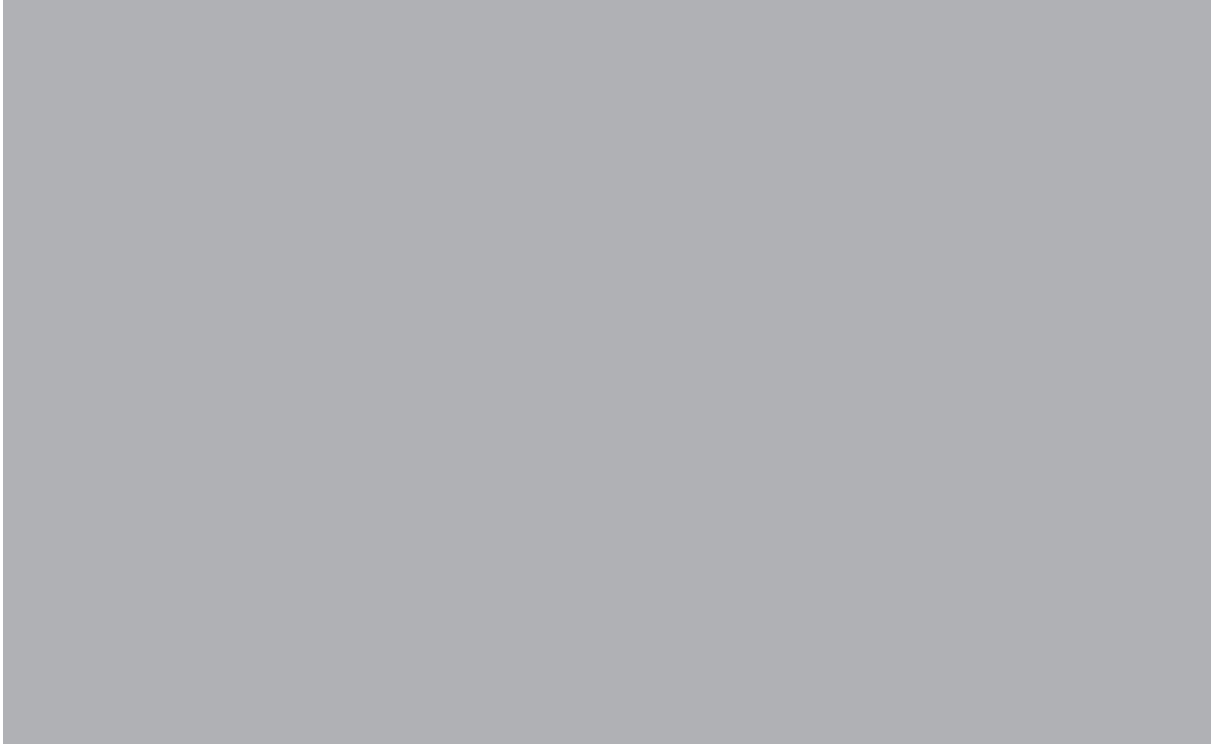
■ آستین و حلقه‌ی بالا تنه را همزمان پاک‌دوزی کرده و اتو نمایید.

■ دوخت دکمه و جادکمه را انجام دهید. تصویر ۹-۱۶

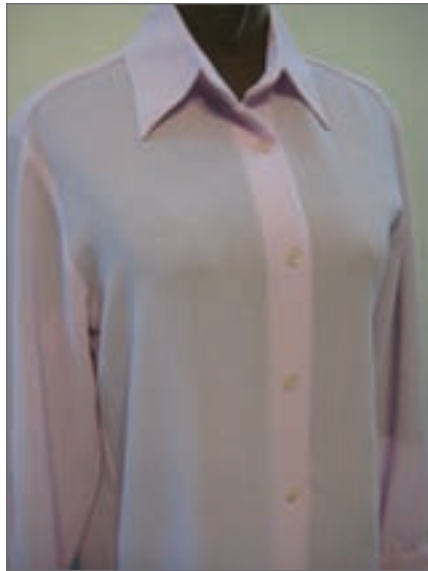

● تصویر ۹-۱۶ ●

بلوز شمیزيه

● تصویر ۹-۱۸ ●

● تصویر ۹-۱۷ ●

● تصویر ۹-۱۹ ●

- الگوها را با توجه به مشخصات آن روی پارچه قرار دهید و برش بزنید.
- خطوط الگو را روی پارچه منتقل کنید. (برش افقی بالا تنه به دلیل اینکه به حالت دو لا دوخته می‌شود برای سهولت در هنگام برش دو تا الگو مورد استفاده قرار گرفته است.) تصویر ۹-۱۹

● تصویر ۹-۲۰ ●

- سجاف جلو را از خط «تای» دکمه خور اتو کنید. لایه را مطابق سجاف برش بزنید و به سجاف بچسبانید. لبه‌ی درز سجاف را پاک‌دوزی کنید. تصویر ۹-۲۰

● تصویر ۹-۲۱ ●

- علامت چرت پیله‌ی پشت را روی هم قرار دهید و حدود «۲ سانتیمتر» روی آن را چرخ کنید و اتو نمایید. تصویر ۹-۲۱

● تصویر ۹-۲۲ ●

■ بالا تنه‌ی پشت را بین دو قطعه‌ی برش افقی قرار داده
سنجاق بزنید سپس بدوزید.
ابتدا روی بخیه چرخ را اتو کنید. سپس دو قطعه‌ی
برش را به سمت رو برگردانید و با استفاده از پارچه
رو اتویی، درز را اتو کنید. تصویر ۹-۲۲

● تصویر ۹-۲۳ ●

■ حال قسمت جلوی لباس را به یک لای برش مطابق
شکل سنجاق یا کوک بزنید، بطوریکه حلقه‌ی آستین
و یقه‌ی جلو در امتداد حلقه‌ی آستین و یقه‌ی پشت
قرار گیرد. تصویر ۹-۲۳

● تصویر ۹-۲۴ ●

■ از سمت یقه قطعه‌ی دیگر برش را از طرف داخل
روی درز قرار دهید و با سنجاق یا کوک ثابت نگه
دارید سپس با چرخ بدوزید.
درز دوخته شده را از سمت رو با پارچه رو اتویی اتو
نمایید. تصویر ۹-۲۴

■ مطابق الگو، لایه یقه را برش بزنید. به طوریکه اضافه درز پایین یقه نیز لایه داشته باشد. «۱ سانتی متر» اضافه درز پایه یقه را به سمت داخل «تا» و اتو کنید.

(اگر از لایه نازک استفاده می کنید لایه را به قطعه‌ی رویی یقه بچسبانید.) تصویر ۹-۲۵

■ دو قطعه‌ی یقه را روی هم قرار دهید و اطراف یقه را در قسمت برگردان و منحنی پایه یقه بدوزید. اضافه درزها را مطابق شکل کم کنید. (نزدیک پایه کم نشود)

دقت کنید اضافه درز گوشه‌ی یقه و انحنا‌ی پایه را تا

نزدیک دوخت قیچی کنید.) تصویر ۹-۲۶

■ برای اینکه یقه بهتر به سمت پشت برگردد ابتدا «۲ میلی متر» کنار درز زیر یقه را به اضافه درز چرخ کنید.

سپس خط پایه‌ی یقه را مشخص نمایید و روی آن را طوری چرخ کنید که رویه یقه در قسمت برگرد کمی اضافه تر از زیر یقه باشد. تصویر ۹-۲۷

■ حال مطابق شکل باشتک را عمودی نگه دارید و یقه را روی آن مانند فرم گردن اتو کنید. تصویر ۹-۲۸ (از اتو کردن یقه روی سطح صاف پرهیز کنید.)

● تصویر ۹-۲۷ ●

● تصویر ۹-۲۵ ●

● تصویر ۹-۲۸ ●

● تصویر ۹-۲۶ ●

■ اضافه درز را کم کنید. سمت دیگر یقه را روی درز سنجاق کرده یا کوک بزنید. سپس با دست پس دوز و یا با چرخ بدوزید. تصویر ۹-۳۱

■ انتهای چاک آستین را مطابق شکل لایه بچسبانید. چاک را قیچی کنید و انتهای آن را به دو طرف چرت کوچکی بزنید. تصویر ۹-۳۲

■ مطابق شکل اضافه درز پایه یقه را از کنار خط «تا» شده علامت بزنید. تصویر ۹-۲۹

■ وسط پایه یقه و حلقه‌ی یقه را مشخص کنید و علامت‌ها را به هم سنجاق بزنید. دو طرف پایه‌ی یقه را به خط «تای» جلو لباس نیز سنجاق بزنید سپس بدوزید. تصویر ۹-۳۰

● تصویر ۹-۳۱ ●

● تصویر ۹-۲۹ ●

● تصویر ۹-۳۲ ●

● تصویر ۹-۳۰ ●

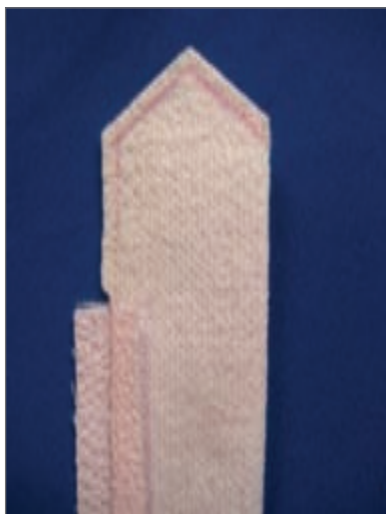
آماده سازی پلاکت

● تصویر ۹-۳۳ ●

■ مستطیل پلاکت را کامل لایه ای نازک بچسبانید. مطابق شکل از سمت پشت پارچه در حالیکه «تا» شده، زاویه و درز را تا «۲ سانتی متر» بدوزید. تصویر ۹-۳۳

■ اضافه درز را تا محل دوخت قیچی کنید. یک لا اضافه درز را در قسمت پایین نوار پلاکت تا کرده و اتو نمایید. تصویر ۹-۳۴

● تصویر ۹-۳۴ ●

■ نوار پلاکت را به سمت رو برگردانید و اتو کنید. تصویر ۹-۳۵

■ چاک آستین را (قسمتی که نزدیک به درز پشت است) با نوار اریبی از پارچه بدوزید.

■ پلاکت آماده شده را از سمت روی پارچه به طرف دیگر چاک آستین بدوزید. تصویر ۹-۳۶

● تصویر ۹-۳۵ ●

● تصویر ۹-۳۶ ●

● تصویر ۹-۳۷ ●

● تصویر ۹-۳۸ ●

● تصویر ۹-۳۹ ●

● تصویر ۹-۴۰ ●

■ پلاکت را به طرف چاک آستین بخوابانید به طوریکه اضافه درز داخل نوار پلاکت قرار گیرد. سپس روی درز و زاویه را چرخ کنید و «۳ سانتی متر» پایین تر از زاویه نیز به صورت افقی با بخیه بدوزید تا بالای چاک باز نماند. تصویر ۹-۳۷

■ آستین را ابتدا به حلقه‌ی آستین سنجاق کنید سپس چرخ کرده و سردوز نمایید. اضافه درز را به سمت آستین اتو کنید. تصویر ۹-۳۸

■ درز پهلو و آستین را سنجاق کنید و در امتداد هم (اضافه درز «۱ سانتی متر») بدوزید ، اتو کنید سپس سردوز نمایید. تصویر ۹-۳۹

■ لایه را به اندازه‌ی $\frac{1}{4}$ پهنای میچ برش بزنید و به میچ بچسبانید. اضافه درز یک طرف را به سمت داخل اتو کنید. (اگر از لایه‌ی نازک استفاده می‌کنید تمام پهنای میچ را لایه بچسبانید). تصویر ۹-۴۰

● تصویر ۹-۴۱ ●

■ مطابق شکل پهناى مچ را از سمت پشت تا زده و دو طرف درز را بدوزید. اضافه درز گوشه‌ی مچ را کم کنید. تصویر ۹-۴۱

● تصویر ۹-۴۲ ●

■ نوار مچ را از سمت پشت به لبه‌ی درز آستین با سنجاق وصل کنید و اختلاف اندازه مچ با آستین را بصورت پيله یا چین بدوزید. (جهت خواب پيله به سمت پلاکت است) سمت دیگر مچ را روی درز بوسیله پس‌دوز یا بخیه چرخ بدوزید. تصویر ۹-۴۲

● تصویر ۹-۴۳ ●

■ دکمه و جادکمه آستین را بدوزید. تصویر ۹-۴۳
 ■ دکمه و جادکمه و لبه‌ی لباس را بدوزید. تصویر ۹-۴۴

● تصویر ۹-۴۴ ●

پرسش‌های پایان فصل نهم

۱- بلوز با برش عمودی از حلقه آستین را بدوزید.

۲- دوخت بلوز شمیزیه را انجام دهید.

ترجمه : نیره یونسی
ترجمه : نیره یونسی
نویسنده : پری شهید مفرح

- راهنمای کامل دوخت جلد اول
- راهنمای کامل دوخت جلد دوم
- وزرات آموزش و پرورش کتاب دوخت ۱

■ Sewing book better homes qaick , easly
Professional ways to simplify home sewing
Elspet wilping

Site

- www.Amazon.com
- www.Bestsew.com
- www.FreeSewing.com
- [www.Narrow.Fabrics.Stap.com](http://www.NarrowFabrics.Stap.com)
- www.Simplicity.com
- www.VoguePatturus.com